

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
KWIECIEŃ 2009 R.**

Warszawa, 25 maja 2009 r.

Spis treści

	strona
Wstęp	3
Rynek pracy	5
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	11
Ceny	15
Rolnictwo	20
Przemysł	26
Budownictwo	30
Budownictwo mieszkaniowe	32
Rynek wewnętrzny	33
Transport	35
Handel zagraniczny	37
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	45
Rachunek bieżący bilansu płatniczego na bazie transakcji	52
Pieniądz	54
Budżet państwa	57

*

*

*

Edukacja i wychowanie w Polsce w roku szkolnym 2008/2009	61
Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej kraju	63
Dynamika cen w przemyśle i budownictwie	65
Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych	66
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne dla Unii Europejskiej	67

Uwaga:

Od 2009 r. dane prezentowane są w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), opracowanej na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych (NACE Rev.2). Dane te nie są w pełni porównywalne z publikowanymi wcześniej według PKD 2004 (NACE Rev.1.1).

Wstęp

W kwietniu br., w warunkach pogarszającej się sytuacji na rynkach światowych, w Polsce utrzymywały się niekorzystne tendencje w podstawowych obszarach gospodarki, przy czym ich natężenie było znacznie mniejsze niż w większości krajów UE. Nadal obniżała się w skali roku produkcja sprzedana przemysłu oraz sprzedaż detaliczna. Dalszemu osłabieniu uległo tempo wzrostu produkcji budowlano-montażowej. Przy znacznej dynamice cen towarów i usług konsumpcyjnych i wolniejszym niż w poprzednich miesiącach wzroście wynagrodzeń nominalnych, w mniejszym stopniu wzrosły wynagrodzenia realne oraz siła nabywcza emerytur i rent. Obniżało się przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw. Po raz pierwszy od października ub. roku zmniejszyło się rejestrowane bezrobocie, było jednak wyższe niż przed rokiem. Słabsza niż przed rokiem kondycja finansowa przedsiębiorstw oraz negatywne zmiany na rynku pracy wpływały niekorzystnie na sytuację budżetu państwa.

Produkcja sprzedana przemysłu w kwietniu br. obniżyła się w ujęciu rocznym w dużo większej skali niż w marcu br. (12,4%, wobec 1,9%). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym spadek produkcji wyniósł 8,0% (wobec 10,2% przed miesiącem). Niższą niż przed rokiem sprzedaż odnotowano we wszystkich sekcjach oraz w większości działów przemysłu. W okresie styczeń-kwiecień br. produkcja ogółem ukształtowała się na poziomie o 10,1% niższym niż w analogicznym okresie ub. roku. Znaczny spadek wystąpił w przedsiębiorstwach produkujących głównie dobra zaopatrzeniowe (o 15,5%) i inwestycyjne (o 14,5%), natomiast wzrost – w produkcji dóbr konsumpcyjnych. Produkcja budowlano-montażowa w kwietniu br. była większa o 0,5% niż przed rokiem. Znacznie obniżyła się produkcja w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie budową budynków, natomiast w pozostałych rodzajach działalności budowlanej – wzrosła. Spadek sprzedaży detalicznej w kwietniu br. był mniejszy niż w dwóch poprzednich miesiącach i wyniósł 0,7%. Nadal bardzo niską dynamikę obserwowano w jednostkach handlujących pojazdami samochodowymi, motocyklami i częściami. Po spadku w dwóch poprzednich miesiącach, nieco wyższa niż przed rokiem była natomiast sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych.

Badania koniunktury przeprowadzone w maju br. wskazują na niewielką poprawę pesymistycznych nastrojów przedsiębiorców i konsumentów. Nadal negatywne, ale lepsze niż przed miesiącem, są oceny ogólnego klimatu koniunktury w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie. Optymistyczne są prognozy przedsiębiorców w przemyśle w zakresie portfela zamówień krajowych i zagranicznych oraz produkcji sprzedanej, chociaż nie przewidują oni poprawy sytuacji finansowej. Oceny bieżącej i przyszłej sprzedaży oraz sytuacji finansowej jednostek handlowych są niekorzystne, ale lepsze niż przed miesiącem.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w kwietniu br. było o 1,4% niższe niż przed rokiem, przy czym najgłębszy spadek utrzymał się w przetwórstwie przemysłowym. Stopa bezrobocia rejestrowanego zmniejszyła się o 0,2 pkt proc. – do 11,0%, nadal jednak była wyższa niż przed rokiem (10,3%). Wstępne wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności

potwierdzają niekorzystne tendencje zachodzące na rynku pracy w I kwartale br. W porównaniu z IV kwartałem ub. roku zmniejszyła się liczba pracujących, a pogorszeniu wskaźnika zatrudnienia oraz współczynnika aktywności zawodowej towarzyszył wzrost stopy bezrobocia (do 8,3%).

Przeciętne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w kwietniu br. rosły w ujęciu rocznym w tempie wolniejszym (nominalnie 4,8%, a realnie 1,1%) niż w poprzednich miesiącach. Dalszemu osłabieniu uległa dynamika siły nabywczej świadczeń emerytalno-rentowych, w większym stopniu w systemie rolników indywidualnych.

W kwietniu br. zanotowano dalsze przyspieszenie tempa wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku (4,0%, wobec 3,6% w marcu br.). Nadal szybko rosły m.in. ceny towarów i usług w zakresie mieszkania oraz żywności i napojów bezalkoholowych. W rezultacie osłabienia dynamiki cen w większości sekcji, wolniejszy niż w poprzednich miesiącach był natomiast wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu (5,1%). Dalszemu osłabieniu uległo również tempo wzrostu cen produkcji budowlano-montażowej – do 0,8%.

Na rynku rolnym w kwietniu br. obserwowano dalszy spadek cen zbóż. Przy niewielkim wzroście w porównaniu z marcem br., nadal znacznie poniżej poziomu sprzed roku kształtowały się ceny mleka. Ceny pozostałych podstawowych produktów rolnych, zwłaszcza żywca rzeźnego, wzrosły zarówno w skali miesiąca, jak i roku. Przy dalszej poprawie opłacalności tuczu trzody chlewnej osłabieniu uległ spadkowy trend w pogłowie tego gatunku.

Obroty towarowe w handlu zagranicznym po trzech miesiącach br. były niższe niż przed rokiem. W rezultacie wolniejszego spadku po stronie eksportu niż importu poprawiło się ujemne saldo wymiany towarowej. Obniżyły się obroty (wyrażone w złotych) ze wszystkimi grupami krajów, z wyjątkiem krajów rozwijających się. W wyniku wyższej niż w I kwartale ub. roku dynamiki obrotów artykułami rolno-spożywczymi, zwiększył się udział tej grupy towarów w wymianie ogółem. W strukturze rozdysponowania importu obniżył się udział importu towarów na cele inwestycyjne oraz zużycie pośrednie, a wzrósł – towarów konsumpcyjnych.

Oslabienie koniunktury gospodarczej znalazło odzwierciedlenie w pogorszeniu (w porównaniu z bardzo korzystnymi sprzed roku) wyników finansowych uzyskanych przez badane przedsiębiorstwa i zrealizowanych przez nie nakładów. Szybszy wzrost kosztów (w tym znaczny – finansowych) niż przychodów wpłynął na duże osłabienie podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Zmniejszył się udział jednostek rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów. Znacznie pogorszyły się wyniki działalności eksporterów, a podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe w tych jednostkach były słabsze niż dla ogółu badanych przedsiębiorstw.

W okresie styczeń-kwiecień br. dochody budżetu państwa ukształtowały się na poziomie 89294,8 mln zł, a wydatki – 104630,1 mln zł. W rezultacie odnotowano deficyt w wysokości 15335,3 mln zł, co stanowiło 84,3% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2009 r.

Rynek pracy

W kwietniu br. pogłębił się obserwowany od dwóch miesięcy spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku. Po pięciu miesiącach wzrostu stopa bezrobocia obniżyła się w porównaniu do notowanej przed miesiącem, jednak nadal była wyższa niż przed rokiem. Według wstępnych wyników badania aktywności ekonomicznej ludności za I kwartał br. sytuacja na rynku pracy pogorszyła się w porównaniu z poprzednim kwartałem. Liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia zwiększyły się zarówno w stosunku do IV kwartału ub. roku, jak i w skali roku. Pomimo negatywnych zmian w ujęciu kwartalnym, wskaźnik zatrudnienia oraz relacja liczby osób niepracujących do pracujących były nadal korzystniejsze niż przed rokiem.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w kwietniu br. ukształtowało się na poziomie 5308,8 tys. osób, tj. o 1,4% niższym niż w analogicznym miesiącu ub. roku (wobec wzrostu o 5,5% przed rokiem i spadku o 0,9% w marcu br.). Najgłębszy spadek przeciętnego zatrudnienia w skali roku utrzymał się w przetwórstwie przemysłowym (o 7,0%). Niższe niż przed rokiem było również zatrudnienie w obsłudze rynku nieruchomości (o 2,4%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 0,8%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,4%). W pozostałych sekcjach notowano wzrost zatrudnienia.

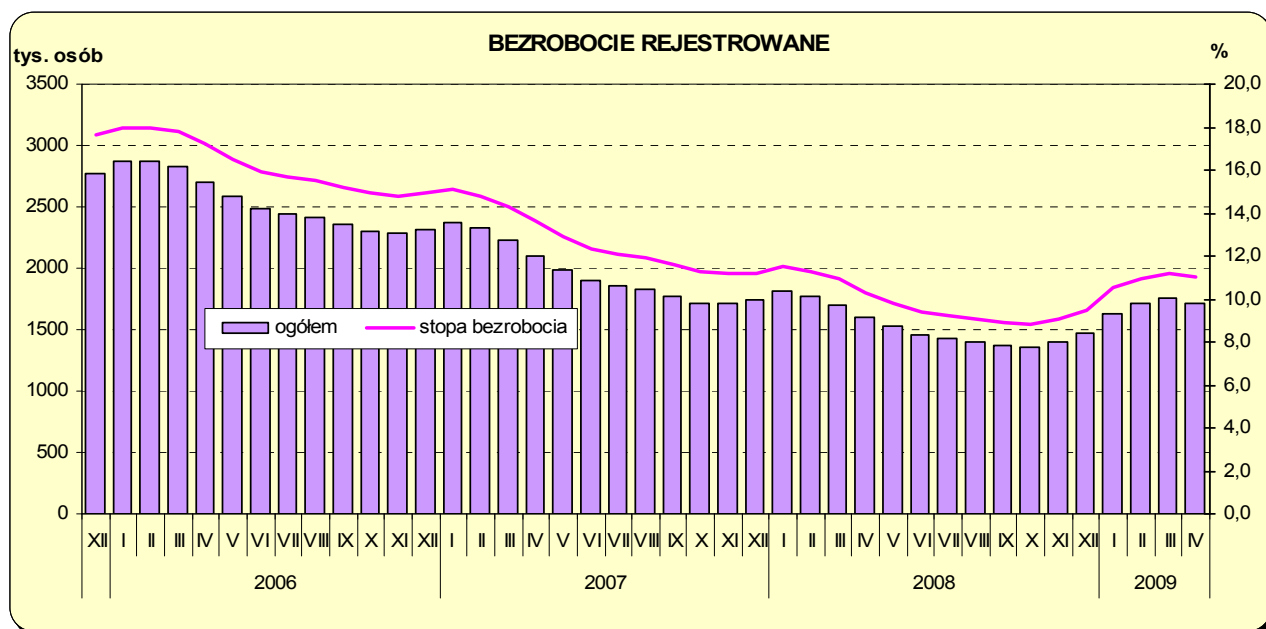
Przeciętne zatrudnienie w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2009		2008		2009	
	IV			I-IV		
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100				w tys.
Sektor przedsiębiorstw	5308,8	98,6	105,5	105,7	99,9	5358,2
w tym:						
Przemysł	2456,7	94,3	103,8	104,0	95,9	2496,1
górnictwo i wydobywanie	180,4	101,5	99,6	99,2	101,8	180,6
przetwórstwo przemysłowe	2028,4	93,0	104,1	104,3	94,9	2067,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	148,8	99,6	104,7	104,5	99,7	149,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	99,1	103,4	103,5	103,5	103,7	99,1
Budownictwo	426,7	104,1	106,9	107,8	105,2	426,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	1091,0	103,3	107,9	108,2	104,0	1091,6
Transport i gospodarka magazynowa	463,0	100,7	104,9	105,3	101,8	468,8
Zakwaterowanie i gastronomia	101,0	106,7	107,4	107,6	107,6	101,2
Informacja i komunikacja	160,1	102,1	113,7	113,9	102,6	160,2
Obsługa rynku nieruchomości	87,6	97,6	100,9	100,7	97,8	87,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	139,5	110,6	112,3	111,1	112,7	140,6
Administrowanie i działalność wspierająca	258,0	99,2	105,7	105,5	99,9	260,4

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, w kwietniu br. najgłębszy spadek zatrudnienia w skali roku miał miejsce w firmach produkujących odzież (o 16,4%), pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy (o 13,1%), wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 9,7%) oraz meble (o 8,9%). Obniżyło się również zatrudnienie m.in. w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 6,3%) oraz maszyn i urządzeń (o 5,4%). Największy wzrost przeciętnego zatrudnienia obserwowano w robotach budowlanych specjalistycznych (o 7,1%), handlu detalicznym (o 4,7%) oraz budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 4,5%). Utrzymał się także wzrost zatrudnienia m.in. w budowie budynków (o 1,9%), wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 1,4%), handlu hurtowym (o 1,3%) oraz transporcie lądowym i rurociągowym (o 0,4%).

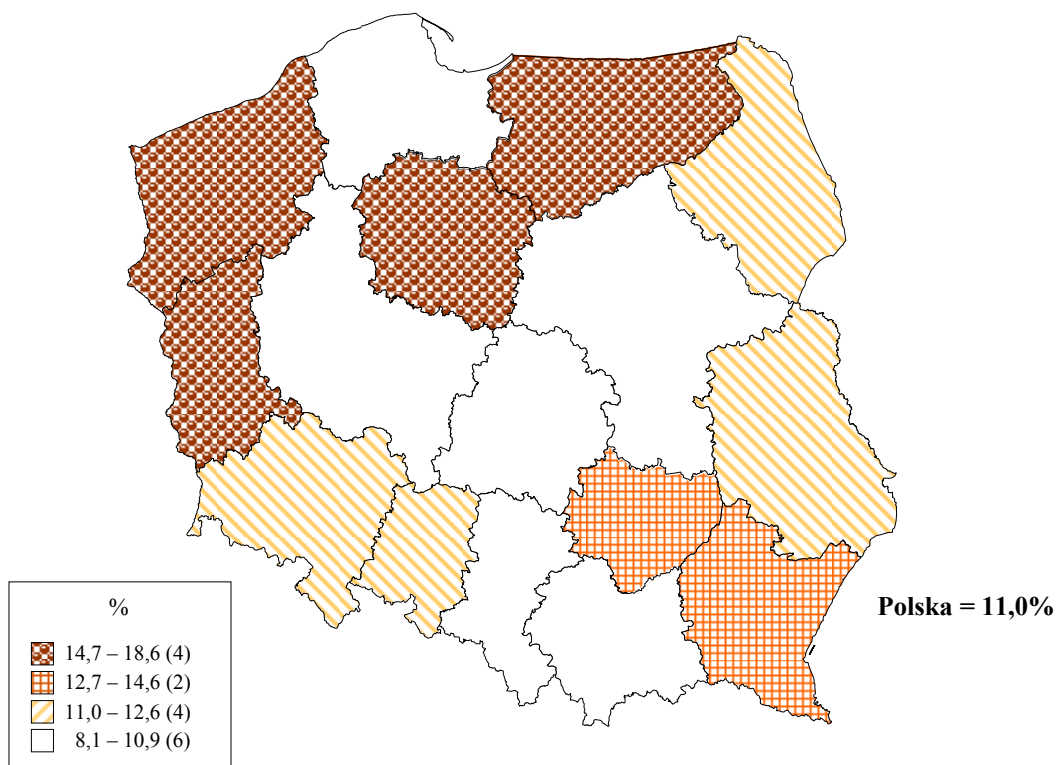
W okresie styczeń–kwiecień br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5358,2 tys. osób i było o 0,1% niższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 5,7% w analogicznym okresie ub. roku).

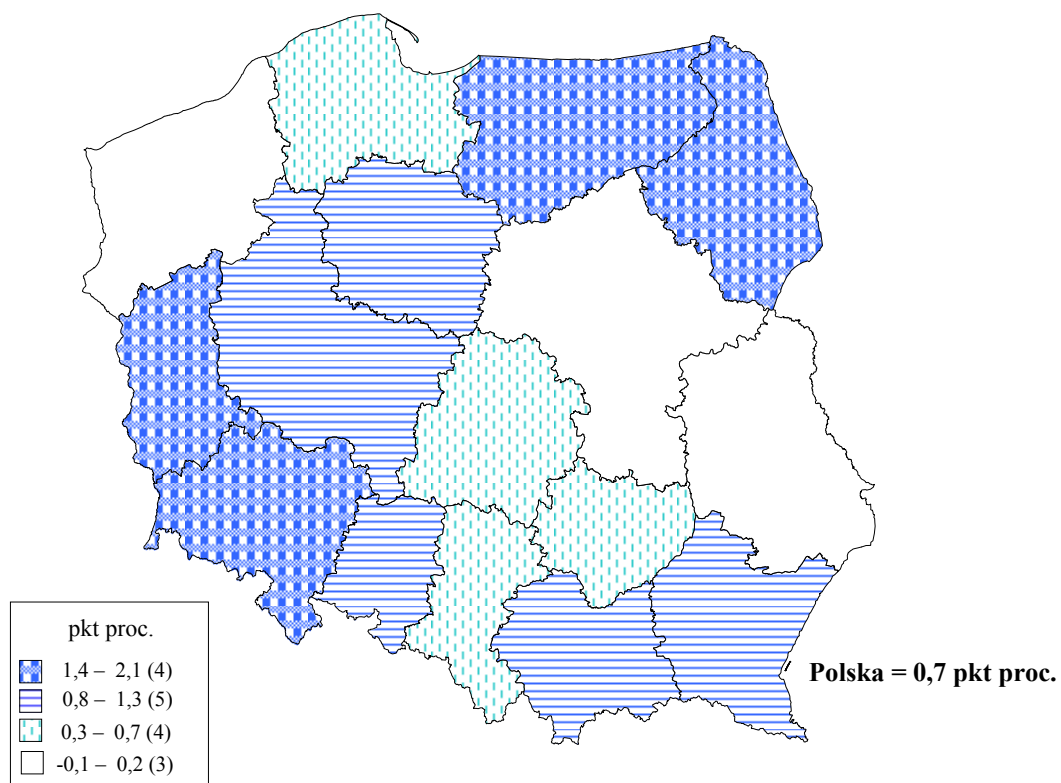
W końcu kwietnia br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy wyniosła 1719,9 tys. i była o 38,9 tys. niższa od notowanej przed miesiącem, natomiast w ujęciu rocznym wzrosła o 114,2 tys. **Stopa bezrobocia** spadła w porównaniu z poprzednim miesiącem o 0,2 pkt proc. – do 11,0%, ale była nadal wyższa niż przed rokiem (10,3%). W ujęciu miesięcznym spadek stopy bezrobocia odnotowano we wszystkich województwach, z wyjątkiem śląskiego i wielkopolskiego, największy – w woj. świętokrzyskim (o 0,6 pkt proc.), zachodniopomorskim i warmińsko-mazurskim (po 0,5 pkt proc.). W skali roku wzrost stopy bezrobocia utrzymał się we wszystkich województwach, z wyjątkiem mazowieckiego, najwyższy – w województwie lubuskim (o 2,1 pkt proc.). Najniższą stopę bezrobocia rejestrowanego odnotowano w województwach: wielkopolskim (8,1%), mazowieckim (8,2%) i śląskim (8,5%), najwyższą natomiast – w województwach: warmińsko-mazurskim (18,6%), zachodniopomorskim (15,0%), kujawsko-pomorskim (14,9%) i lubuskim (14,7%).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w końcu kwietnia 2009 r.

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Kwiecień 2009 r. do kwietnia 2008 r.

W kwietniu br. liczba **nowo zarejestrowanych** bezrobotnych była o 13,8% mniejsza niż przed miesiącem i o 20,7% większa niż przed rokiem i wyniosła 217,5 tys. osób. Najliczniejszą grupę wśród nowych rejestracji stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, ale ich udział w nowo zarejestrowanych zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego o 2,2 pkt proc. – do 78,9%. Zmniejszył się w ujęciu rocznym również udział osób dotychczas niepracujących z 27,1% do 23,1%.

Z ewidencji bezrobotnych **skreślono** 256,4 tys. osób, tj. o 20,8% więcej niż przed miesiącem i o 7,3% mniej niż w kwietniu ub. roku. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło nadal podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 100,0 tys. osób (wobec 112,9 tys. w ub. roku), a udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmalał o 1,8 pkt proc. do 39,0%. Pracę niesubsydiowaną (w tym sezonową) podjęło 76,1 tys. osób, a subsydiowaną (m.in. prace interwencyjne i roboty publiczne) – 23,9 tys. osób (w analogicznym miesiącu ub. roku odpowiednio 90,3 tys. i 22,6 tys.). Spośród pozostałych osób wykreślonych z ewidencji zwiększył się udział osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 7,2 pkt proc. do 18,5%). Zmniejszył się natomiast odsetek osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 1,2 pkt proc. do 27,5%), dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,8 pkt proc. do 4,6%) oraz nieznacznie – osób, które nabyły prawa emerytalne i rentowe (o 0,1 pkt proc. do 0,4%).

W końcu kwietnia br. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 1346,1 tys. osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku o 6,6 pkt proc. do 78,3%.

Do osób **w szczególnej sytuacji na rynku pracy** należą m.in. długotrwale bezrobotni¹, których udział w zarejestrowanych ogółem w końcu kwietnia br. znacząco zmniejszył się w skali roku (o 16,5 pkt proc. do 43,8%). Obniżył się również odsetek osób, które nie posiadały kwalifikacji zawodowych (o 2,6 pkt proc. do 28,3%), osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,7 pkt proc. do 20,5%) oraz samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 0,4 pkt proc. do 7,7%). Wzrósł natomiast udział osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia (o 2,5 pkt proc. do 21,1%) oraz osób niepełnosprawnych (o 0,7 pkt proc. do 4,9%).

W kwietniu br. do urzędów pracy zgłoszono 93,7 tys. **ofert zatrudnienia**, tj. o 0,6% mniej niż przed miesiącem i o 24,3% mniej niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 37,7% ogółu ofert (wobec 27,6% przed rokiem). W końcu kwietnia br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 22,4% ogółu ofert (wobec 28,3% przed rokiem).

W końcu kwietnia br. zadeklarowano nieco więcej niż przed miesiącem zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy – 497 zakładów pracy **zadeklarowało zwolnienie** 27,6 tys. pracowników, w tym 4,0 tys. osób z sektora publicznego (w końcu marca br. odpowiednio 437 zakładów, 27,2 tys. pracowników, w tym 4,5 tys. osób z sektora publicznego).

¹ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Według wstępnych wyników kwartalnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, w I kwartale br. liczba osób **pracujących** wyniosła 15714 tys. i spadła o 1,8% w stosunku do IV kwartału ub. roku. W ujęciu rocznym liczba ta była jednak większa o 199 tys., tj. o 1,3% (wobec wzrostu w ub. roku o 4,6%). Podobnie jak przed rokiem, w większym stopniu wzrosła liczba pracujących kobiet (o 1,9%) niż mężczyzn (o 0,8%). Obserwowano dalszy, choć mniejszy niż przed rokiem, wzrost liczby pracujących zarówno w sektorze prywatnym – w skali roku o 1,5% do 11421 tys., jak i w sektorze publicznym – o 0,7% do 4294 tys.

Wskaźnik zatrudnienia w I kwartale br. wyniósł 50,0% i zmniejszył się (o 1,0 pkt proc.) w porównaniu z IV kwartałem ub. roku, natomiast wzrósł o 0,6 pkt proc. w ujęciu rocznym. Wzrost tego wskaźnika w skali roku obserwowano we wszystkich grupach wieku, największy dla osób w wieku 45-59/64 lata (o 1,2 pkt proc. do 58,0%).

Liczba **aktywnych zawodowo** w I kwartale br. wyniosła 17128 tys. (o 252 tys. więcej niż przed rokiem). Współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 54,5% i zmniejszył się w stosunku do poprzedniego kwartału (o 0,2 pkt proc.), ale był o 0,8 pkt proc. wyższy niż w I kwartale ub. roku.

Liczba **osób bezrobotnych** zwiększyła się zarówno w skali kwartału, jak i roku – odpowiednio o 22,5% i o 3,9%. Odsetek osób spełniających kryteria bezrobotnego wg BAEL i jednocześnie deklarujących, że są zarejestrowane w urzędach pracy jako bezrobotne zwiększył się w porównaniu z poprzednim kwartałem (z 64,0% do 66,6%).

Stopa bezrobocia według BAEL wyniosła w I kwartale br. 8,3% i była wyższa zarówno w ujęciu kwartalnym (o 1,6 pkt proc.), jak i w stosunku do analogicznego okresu ub. roku (o 0,2 pkt proc.). Wzrost bezrobocia w ujęciu rocznym obserwowano w miastach (o 0,3 pkt proc. do 8,5%), podczas gdy na wsi utrzymał się jego nieznaczny spadek (o 0,1 pkt proc. do 7,8%). Stopa bezrobocia wśród kobiet (8,9%) nadal przekraczała stopę bezrobocia dla mężczyzn (7,7%).

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania w kolejnych badaniach aktywności ekonomicznej ludności kształtowały się następująco:

Okres badania	Ogółem	Miasta	Wieś	Mężczyźni	Kobiety
	bezrobotni				
	w tys.				
			w % ogółem		
2008 I kw.	1361	63,1	36,9	51,5	48,5
II kw.	1196	61,5	38,5	50,7	49,3
III kw.	1132	62,3	37,7	46,8	53,2
IV kw.	1154	63,5	36,5	48,5	51,5
2009 I kw. ^b	1414	64,1	35,9	51,2	48,8
			stopa bezrobocia w %		
2008 I kw.	8,1	8,2	7,9	7,6	8,7
II kw.	7,1	7,0	7,2	6,5	7,7
III kw.	6,6	6,7	6,5	5,7	7,8
IV kw.	6,7	6,9	6,4	6,0	7,6
2009 I kw. ^b	8,3	8,5	7,8	7,7	8,9

^b Dane wstępne.

Źródło: BAEL.

W I kwartale br. najwyższą stopę bezrobocia notowano w woj. świętokrzyskim (12,1%), dolnośląskim (10,4%) i podkarpackim (10,3%), natomiast najniższą – w woj. pomorskim (5,1%) oraz śląskim (6,5%). W ujęciu rocznym stopa bezrobocia wzrosła najbardziej w woj. podkarpackim (o 2,4 pkt proc.) i świętokrzyskim (o 2,3 pkt proc.), natomiast obniżyła się w największym stopniu w woj. pomorskim (o 2,0 pkt proc.).

W I kwartale br. w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku bezrobocie najbardziej zwiększyło się wśród osób w wieku 25-34 lata – o 0,5 pkt proc. do 8,1%. Wśród osób w wieku produkcyjnym (18-59/64 lat) stopa bezrobocia wyniosła 8,4% i była o 0,2 pkt proc. wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku.

Ze względu na poziom wykształcenia ludności stopa bezrobocia wzrosła w ujęciu rocznym w największym stopniu wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 2,4 pkt proc. do 11,9%), natomiast zmniejszyła się nieznacznie wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 0,1 pkt proc. do 9,1%).

Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia ludności w kolejnych badaniach aktywności ekonomicznej kształtowała się następująco:

Okres badania	Poziom wykształcenia				
	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe
stopa bezrobocia w %					
2008 I kw.	4,1	7,6	9,5	9,2	13,6
II kw.	3,6	6,7	9,2	7,7	12,5
III kw.	4,0	5,9	9,1	7,3	10,2
IV kw.	3,6	6,5	9,6	7,0	11,4
2009 I kw.	4,2	7,6	11,9	9,1	14,3

c Dane wstępne.

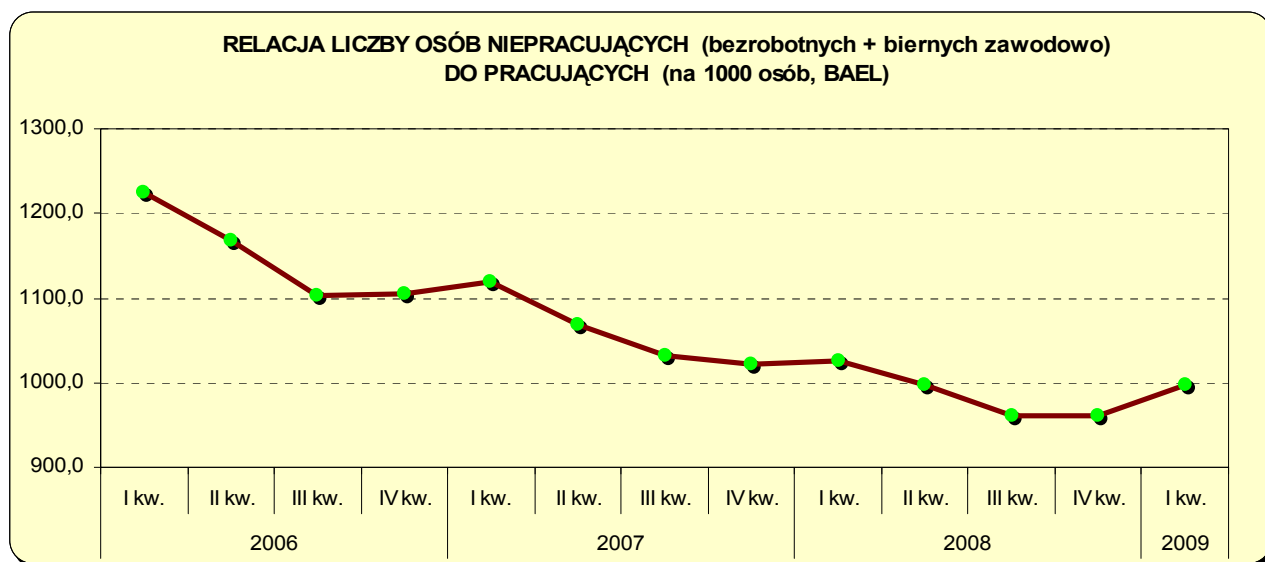
Źródło: BAEL.

Wśród bezrobotnych w I kwartale br. dominujący udział stanowiły osoby, które straciły pracę, a ich odsetek zwiększył się w skali roku (z 32,3% do 43,0%). Zmniejszył się udział osób powracających do pracy po przerwie (o 5,3 pkt proc. do 32,4%), osób podejmujących pracę po raz pierwszy (o 3,1 pkt proc. do 16,9%) oraz osób, które zrezygnowały z pracy (o 2,3 pkt proc. do 7,7%).

Udział osób długotrwale bezrobotnych (tzn. poszukujących pracy 13 miesięcy lub dłużej) w I kwartale br. ukształtował się na poziomie 24,9% (w analogicznym okresie ub. roku – 29,5%), natomiast przeciętny czas poszukiwania pracy² skrócił się z 12,3 miesiąca w I kwartale ub. roku i wyniósł 10,8 miesiąca.

² Od I kwartału 2008 r. czas poszukiwania pracy liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie.

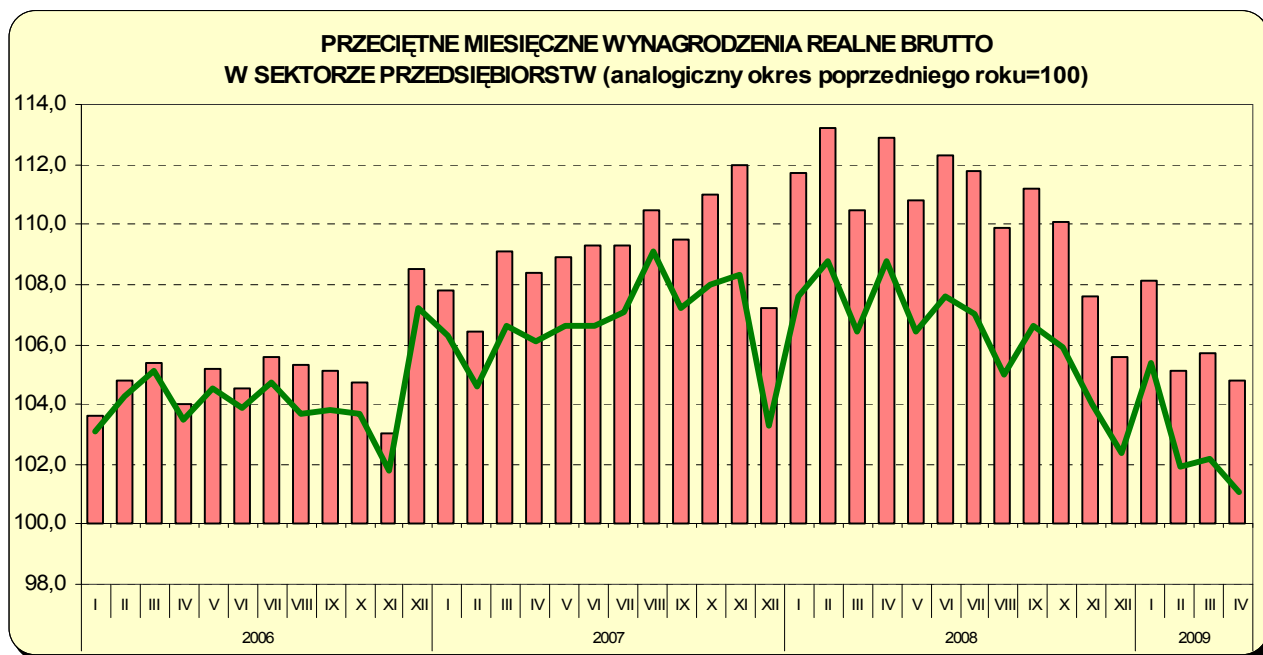
Liczba **biernych zawodowo w wieku produkcyjnym** zmniejszyła się do poziomu 7030 tys., tj. o 4,1% w stosunku do I kwartału ub. roku. Główną przyczyną bierności zawodowej osób w wieku produkcyjnym (podobnie jak przed rokiem) była nauka i uzupełnianie kwalifikacji, jednak w skali roku nastąpił spadek udziału tej grupy w biernych zawodowo ogółem o 0,8 pkt proc. do 26,2%. Choroby i niesprawność były przyczyną bierności 22,8% ogółu biernych zawodowo w wieku produkcyjnym, wobec 23,8% w I kwartale ub. roku. Zwiększył się odsetek biernych zawodowo z powodu obowiązków rodzinnych i związanych z prowadzeniem domu (o 0,9 pkt proc. do 21,0%). Osoby będące na emeryturze stanowiły 18,9% biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (wobec 16,3% przed rokiem). Zniechęconych bezskutecznością poszukiwania pracy było natomiast 5,6% ogółu biernych zawodowo (przed rokiem 6,2%).

Relacja osób pracujących do niepracujących w I kwartale br. pogorszyła się w porównaniu z IV kwartałem ub. roku, jednak była nadal korzystniejsza niż przed rokiem – na 1000 pracujących przypadało 998 osób biernych zawodowo i bezrobotnych.

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W kwietniu br. przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw rosły wolniej w ujęciu rocznym niż w poprzednich miesiącach. Przy znacznym tempie wzrostu cen konsumpcyjnych, osłabieniu uległa dynamika płac realnych. Ponownie obniżyło się tempo wzrostu siły nabywczej świadczeń emerytalno-rentowych zarówno w systemie pracowniczym, jak i rolników indywidualnych.

W kwietniu br. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 3294,76 zł i było o 4,8% większe niż przed rokiem (w marcu br. notowano wzrost o 5,7%, a w kwietniu ub. roku – o 12,9%). W sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę przeciętne płace ukształtowały się na poziomie znacznie wyższym (o 18,5%) od niskiego notowanego w kwietniu ub. roku. Szybciej niż przeciętnie rosły również przeciętne miesięczne wynagrodzenia m.in. w informacji i komunikacji (7,8%), obsłudze rynku nieruchomości (7,7%) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (7,5%). Stosunkowo wolno zwiększały się natomiast w transporcie i gospodarce magazynowej (wzrost o 2,1%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 2,4%), budownictwie (o 2,5%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 2,8%).

Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu najbardziej dynamiczny wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto miał miejsce w działach: produkcja odzieży (o 8,1%), roboty budowlane specjalistyczne (o 7,7%), wydobywanie węgla kamiennego i brunatnego (o 5,8%) oraz handel detaliczny (o 5,7%). Spadek płac wystąpił w produkcji maszyn i urządzeń (o 1,8%) i budowie budynków (o 1,7%), natomiast w transporcie lądowym i rurociągowym przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto utrzymały się na poziomie notowanym przed rokiem.

W okresie styczeń–kwiecień br. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 3267,33 zł i było o 5,9% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 12,1% przed rokiem). Najwyższa dynamika płac notowana była w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (wzrost o 9,4%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 9,3%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 9,1%), najniższa natomiast – w zakwaterowaniu i gastronomii (o 3,6%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2009		2008		2009	
	IV			I– IV		
	w zł	analogiczny okres poprzedniego roku=100			w zł	
Sektor przedsiębiorstw	3294,76	104,8	112,9	112,1	105,9	3267,33
w tym:						
Przemysł	3261,61	104,9	112,5	111,0	105,5	3233,91
górnictwo i wydobywanie	5058,79	104,7	119,6	114,5	105,5	5326,15
przetwórstwo przemysłowe.....	2977,76	102,8	113,1	111,3	104,3	2936,82
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	5001,48	118,5	101,5	107,0	109,4	4890,34
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	3186,89	106,8	109,8	108,9	107,8	3126,91
Budownictwo	3447,69	102,5	118,8	117,6	105,8	3346,07
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	3091,45	103,6	111,6	111,7	105,0	3051,74
Transport i gospodarka magazynowa	3110,88	102,1	112,3	112,0	105,1	3105,08
Zakwaterowanie i gastronomia.....	2284,98	102,4	107,5	110,2	103,6	2291,59
Informacja i komunikacja	6045,64	107,8	106,5	108,6	107,6	6150,79
Obsługa rynku nieruchomości	3476,99	107,7	110,9	110,8	105,8	3314,27
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	5432,85	105,5	116,6	115,6	109,1	5505,45
Administrowanie i działalność wspierająca	2040,69	107,5	120,8	118,5	109,3	2041,91

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Fundusz płac w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–kwiecień br. zwiększył się w skali roku o 5,8% (wobec wzrostu o 18,5% przed rokiem).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w **sektorze publicznym** ukształtowało się w okresie styczeń–kwiecień br. na poziomie 3793,39 zł (tj. o 7,2% wyższym niż przed rokiem), a w kwietniu br. – 3734,40 zł (wzrost o 7,0% w skali roku). W **sektorze prywatnym** przeciętna płaca brutto w okresie czterech miesięcy br. wyniosła 3163,48 zł (tj. o 5,8% więcej niż odpowiednio w ub. roku), przy czym jej relacja w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia w sektorze publicznym zmniejszyła się w ujęciu rocznym (z 84,5% do 83,4%). W kwietniu br. przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze prywatnym wyniosło 3207,89 zł i było o 4,4% wyższe niż przed rokiem.

W kwietniu br. **siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** była o 1,1% wyższa w ujęciu rocznym (wobec wzrostu odpowiednio o 2,2% przed miesiącem i o 8,8% przed rokiem). W okresie styczeń–kwiecień br. płaca realna brutto była wyższa w skali roku o 2,6% (w analogicznym okresie ub. roku notowano wzrost o 7,9%).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba emerytów i rencistów		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto			
	IV 2009				I-IV 2009	
	w tys.	IV 2008=100	w zł	IV 2008=100	w zł	I-IV 2008=100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	7900,4	102,3	1556,11	109,1	1503,82	110,0
emerytury	5217,0	105,8	1668,46	109,0	1611,27	109,8
renty z tytułu niezdolności do pracy	1334,9	92,6	1225,35	107,5	1187,87	108,8
renty rodzinne.....	1348,4	99,8	1448,94	107,4	1404,60	108,5
Emerytury i renty rolników indywidualnych	1436,0	96,5	931,53	106,1	896,17	106,5

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w kwietniu br. była o 9,1% większa niż przed rokiem i wyniosła 1556,11 zł. W okresie styczeń–kwiecień br. ukształtowała się ona na poziomie 1503,82 zł, tj. zwiększyła się w skali roku o 10,0%. **Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto** w systemie pracowniczym w kwietniu br. w ujęciu rocznym wzrosła o 3,8% (wobec wzrostu o 5,3% przed rokiem). W okresie styczeń–kwiecień br. zwiększyła się o 5,3% w skali roku (w analogicznym okresie ub. roku notowano wzrost o 1,1%).

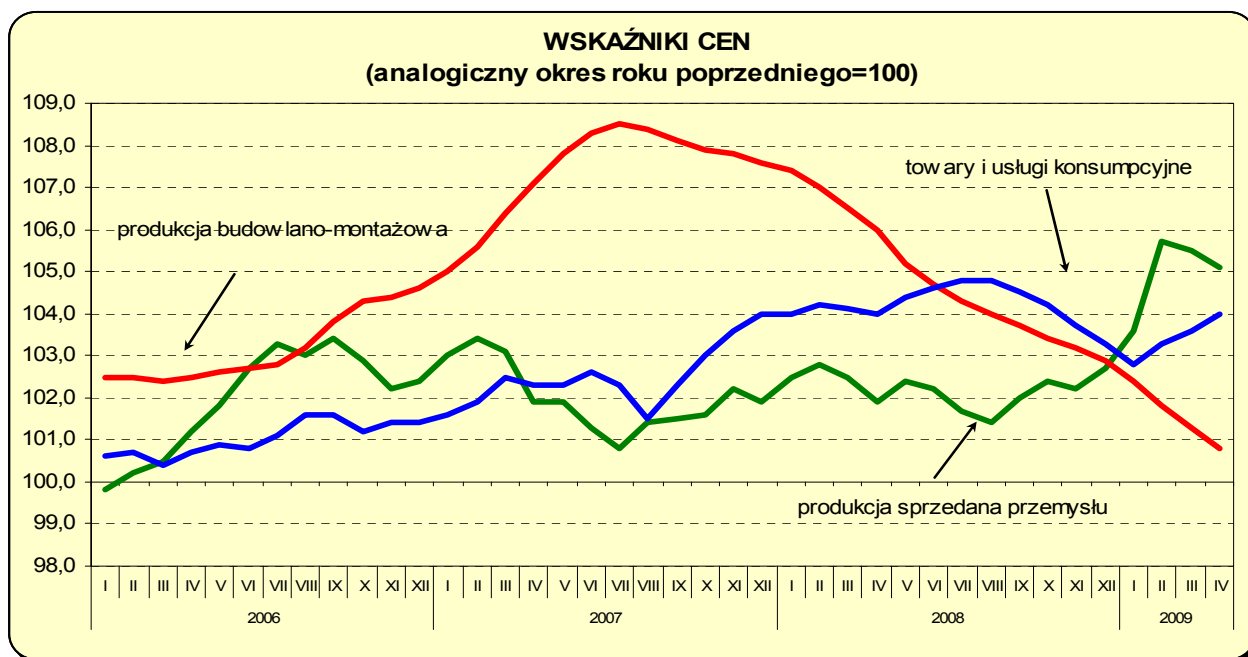
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w kwietniu br. wyniosła 931,53 zł i była o 6,1% wyższa niż przed rokiem. W okresie czterech miesięcy br. ukształtowała się ona na poziomie 896,17 zł, tj. o 6,5% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku. **Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto** rolników indywidualnych w kwietniu br. była wyższa o 1,0% w skali roku (wobec wzrostu o 2,0% przed rokiem). W okresie styczeń–kwiecień br. zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 1,9%, (przed rokiem notowano spadek – o 1,1%).

Kwota brutto **zasilków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie czterech miesięcy br. 582,8 mln zł, tj. o 11,0% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W kwietniu br. wypłacono bezrobotnym 189,1 mln zł, tj. o 8,8% więcej niż w marcu br. oraz o 43,7% więcej niż przed rokiem.

Z tytułu **zasilków i świadczeń przedemerytalnych** w kwietniu br. wypłacono 147,8 mln zł, tj. o 46,6% mniej niż przed rokiem i o 5,0% więcej niż przed miesiącem, a w okresie styczeń–kwiecień br. – 575,6 mln zł, tj. o 47,2% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku.

Ceny

W kwietniu br. obserwowano dalsze przyspieszenie tempa wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku. Wolniejszy niż w poprzednich miesiącach był wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu oraz produkcji budowlano-montażowej. W skali miesiąca ceny konsumpcyjne zwiększyły się w stopniu zbliżonym do notowanego przed miesiącem. Niższe niż w marcu br. były natomiast ceny producentów.

Według wstępnych danych, **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** były w kwietniu br. o 0,6% niższe niż w marcu. W przetwórstwie przemysłowym zanotowano spadek cen o 0,9%, w tym największy w produkcji metali (o 4,6%). Obniżono również m.in. ceny produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 1,7%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 1,5%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 1,3%), wyrobów z metali oraz urządzeń elektrycznych (po 1,2%), a także wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 0,7%). Podniesiono natomiast ceny artykułów spożywczych (o 0,3%) oraz koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 1,0%). Wzrost cen wystąpił w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,2%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,8%) oraz górnictwo i wydobywanie (o 1,8%). W górnictwie rud metali ceny podniesiono o 8,4%. Obniżyły się ceny w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – o 0,9%.

W kwietniu br. odnotowano niższy niż w poprzednich dwóch miesiącach wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku (5,1%). Było to rezultatem osłabienia tempa wzrostu cen w większości sekcji (z wyjątkiem górnictwa i wydobywania). Nadal obserwowano bardzo wysoką dynamikę cen w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (w kwietniu br. wzrost o 20,0%). Ceny w zakresie wytwarzania, przesyłania,

dystrybucji i handlu energią elektryczną były wyższe niż przed rokiem o 25,6%, wytwarzania i zaopatrywania w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – o 20,0%, a wytwarzania paliw gazowych; dystrybucji i handlu paliwami gazowymi w systemie sieciowym – o 18,5%. W górnictwie i wydobywaniu ceny wzrosły o 11,4%, w tym w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – o 21,1%, przy spadku cen notowanym w górnictwie rud metali – o 13,0%. W przetwórstwie przemysłowym ceny wzrosły o 2,6%. Największy wzrost cen zanotowano w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 16,2%). Podniesiono również ceny m.in. produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 7,7%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 6,7%), wyrobów z metali (o 6,2%), urządzeń elektrycznych (o 3,7%) oraz artykułów spożywczych (o 3,1%). Obniżono natomiast ceny m.in. produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 2,0%), metali (o 4,8%) oraz koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 19,9%). Ceny w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja podniesiono o 2,4%.

Szacuje się, że **ceny produkcji budowlano-montażowej** w kwietniu br. były o 0,1% niższe niż w marcu br. W porównaniu z kwietniem ub. roku ceny produkcji budowlano-montażowej wzrosły o 0,8%.

W stosunku do grudnia ub. roku ceny w przemyśle wzrosły o 4,3% (w tym najbardziej w górnictwie – o 14,1%), natomiast w budownictwie zanotowano spadek cen – o 0,5%.

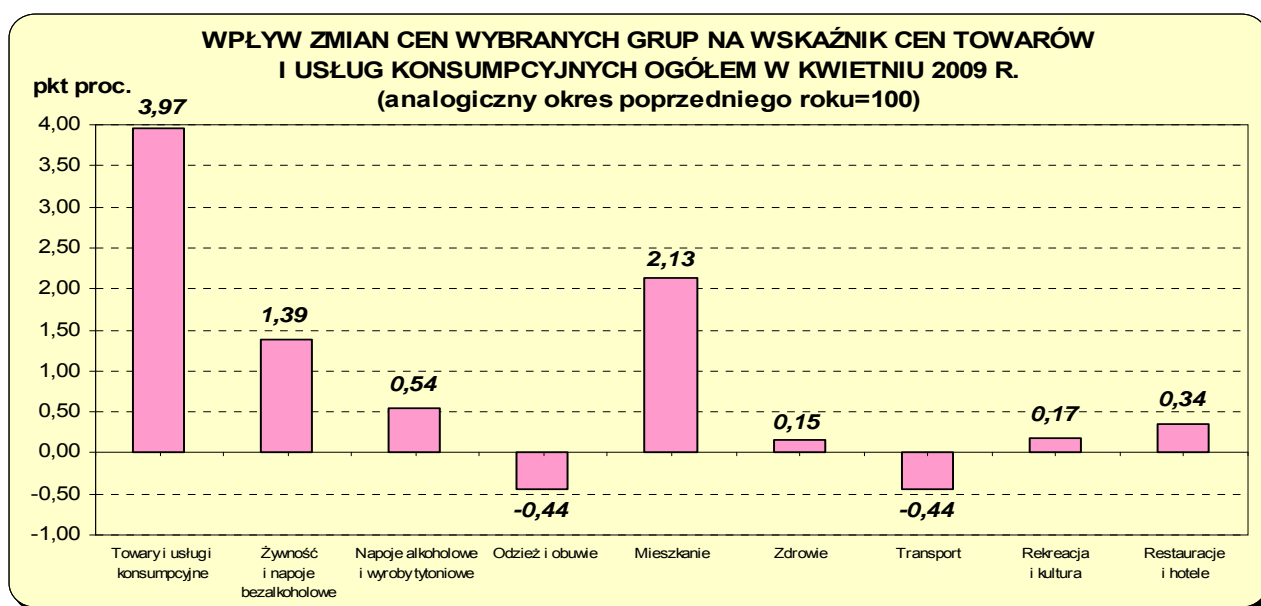
Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	IV 2008	2009		IV 2008	2009		IV 2008	2009		I-IV 2008	I-IV 2009
	grudzień poprzedniego roku=100			miesiąc poprzedni=100			analogiczny okres poprzedniego roku=100				
		III	IV		III	IV		III	IV		
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu.....	101,8	104,9	104,3	99,8	100,0	99,4	101,9	105,5	105,1	102,5	105,0
górnictwo i wydobywanie.....	113,6	112,1	114,1	100,6	102,4	101,8	109,6	110,1	111,4	112,5	109,5
przetwórstwo przemysłowe.....	100,5	103,3	102,4	99,6	99,9	99,1	100,7	103,2	102,6	101,3	102,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	105,8	111,7	111,9	101,0	99,6	100,2	106,2	120,9	120,0	104,9	121,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	107,1	103,6	104,5	101,4	100,3	100,8	109,2	102,9	102,4	108,9	103,0
Ceny produkcji budowlano-montażowej.....	101,6	99,6	99,5	100,5	99,9	99,9	106,0	101,3	100,8	106,7	101,6

W kwietniu br., podobnie jak w marcu br., miesięczny wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** wyniósł 0,7%. Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych

miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług w zakresie transportu, które podniosły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 0,41 pkt proc. i 0,12 pkt proc.

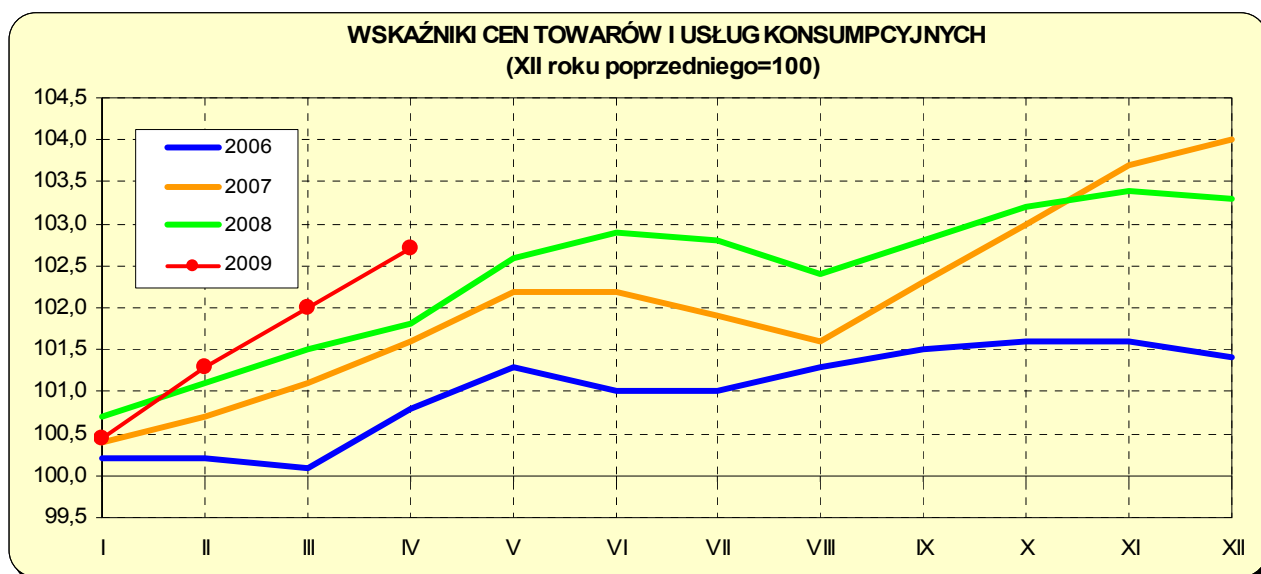
Wzrost cen konsumpcyjnych w skali roku w kwietniu br., podobnie jak przed rokiem, wyniósł 4,0% (wobec 3,6% w marcu br.). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych miały wzrosty cen towarów i usług w zakresie mieszkania oraz żywności i napojów bezalkoholowych, które podwyższyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 2,13 pkt proc. i o 1,39 pkt proc. Spadki cen towarów i usług w zakresie transportu oraz odzieży i obuwia wpływały na obniżenie tego wskaźnika po 0,44 pkt proc.

W kwietniu br. ceny konsumpcyjne wzrosły w stosunku do grudnia ub. roku o 2,7% (przed rokiem o 1,8%).

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	IV	2009		IV	2009		IV	2009		I-IV	I-IV
	2008	III	IV	2008	III	IV	2008	III	IV	2008	2009
	grudzień poprzedniego roku=100			miesiąc poprzedni=100			analogiczny okres poprzedniego roku=100				
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych.....	101,8	102,0	102,7	100,4	100,7	100,7	104,0	103,6	104,0	104,1	103,4
w tym											
żywność i napoje bezalkoholowe.....	102,4	103,6	105,2	100,7	101,9	101,6	106,8	104,8	105,6	107,2	104,2
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe...	100,9	102,1	103,0	100,2	101,0	100,8	105,9	109,2	109,8	105,6	108,8
odzież i obuwie.....	96,1	95,1	95,0	99,9	100,3	99,9	93,6	92,1	92,1	92,8	92,4
mieszkanie.....	104,2	103,5	103,8	100,2	100,1	100,2	106,4	108,7	108,7	106,0	108,9
zdrowie.....	101,5	101,3	101,6	100,3	100,2	100,3	103,2	103,1	103,1	103,2	103,2
transport.....	100,0	101,3	102,7	100,2	100,6	101,4	103,8	94,1	95,3	106,1	93,8
łącznie.....	100,3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	98,3	100,0	100,0	98,3	99,9
rekreacja i kultura.....	100,4	101,1	101,4	100,0	100,5	100,4	98,0	101,8	102,2	98,0	101,4
edukacja.....	101,0	100,7	100,8	100,1	100,2	100,1	103,2	104,1	104,0	103,1	104,0
restauracje i hotele.....	102,4	101,1	101,6	100,6	100,4	100,4	105,8	105,7	105,5	105,3	105,8

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w kwietniu br. podniesiono o 1,6% **w ujęciu miesięcznym** (wobec wzrostu o 1,9% w marcu br.). Najbardziej wzrosły ceny warzyw (o 6,8%), owoców (o 5,6%) oraz cukru (o 4,4%). Podniesiono również ceny mięsa (o 1,6%), ryb (o 1,4%), artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (o 0,4%) oraz pieczywa i produktów zbożowych (o 0,3%). Obniżono natomiast m.in. ceny olejów i pozostałych tłuszczów (o 0,8%). Ceny napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,5%.

Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe podrożały o 0,8%, w tym napoje alkoholowe – o 1,1%, a wyroby tytoniowe – o 0,3%.

Odnotowano spadek cen odzieży i obuwia (o 0,1%).

Ceny towarów i usług w zakresie mieszkania podniesiono o 0,2%, przy czym opłaty za najem mieszkania pozostały na poziomie notowanym przed miesiącem. Opłaty za usługi kanalizacyjne podwyższono o 1,2%, za wywóz nieczystości (śmieci) – o 0,9%, a za zaopatrywanie w wodę – o 0,8%. Wzrosły również ceny energii cieplnej (o 0,6%). Ceny gazu obniżono o 0,1%, energii elektrycznej – o 0,2%, a opału – o 0,4%. Ceny towarów i usług w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego wzrosły o 0,3%.

Opłaty związane ze zdrowiem były wyższe niż przed miesiącem o 0,3%.

W kwietniu br. nastąpił dalszy wzrost cen w zakresie transportu (o 1,4% w ujęciu miesięcznym). Opłaty za usługi transportowe podniesiono o 2,2%. Ceny środków transportu były wyższe o 1,8%, a paliw do prywatnych środków transportu – o 1,1%. Opłaty dotyczące łączności pozostały na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem.

Ceny związane z rekreacją i kulturą wzrosły o 0,4%, w tym opłaty za turystykę zorganizowaną – o 1,5%, gazety i czasopisma – o 0,8%, książki – o 0,7%. Podniesiono również ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (o 0,2%) oraz biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 0,1%).

Oplaty związane z edukacją były wyższe o 0,1%, a w zakresie restauracji i hoteli – o 0,4%. Spośród innych towarów i usług w kwietniu br. wzrosły m.in. ceny usług w salonach fryzjerskich, kosmetycznych i zakładach pielęgnacyjnych (o 0,5%). Obniżono natomiast m.in. ceny ubezpieczeń (o 1,9%).

W ujęciu rocznym w kwietniu br. zanotowano dalsze przyspieszenie tempa wzrostu cen żywności i napojów bezalkoholowych (wzrost o 5,6%). Największy wpływ na dynamikę cen w tej grupie miały podwyżki cen warzyw (o 15,2%) oraz mięsa (o 11,2%). Znacznie podrożał ryż (o 27,3%) oraz cukier (o 27,2%). Wzrosły również ceny m.in. ryb (o 7,5%), tłuszczów roślinnych (o 5,4%) oraz pieczywa (o 4,9%). Obniżono ceny artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (o 1,9%, w tym serów – o 6,6%, mleka – o 1,0%, przy wzroście cen jaj o 9,1%). Spadły również ceny m.in. tłuszczów zwierzęcych – o 2,9%, mąki – o 5,8% oraz owoców – o 9,6%. Ceny napojów bezalkoholowych wzrosły o 2,9%.

W kwietniu br. wyroby tytoniowe były o 16,1% droższe niż przed rokiem, a napoje alkoholowe – o 6,7%.

Ceny obuwia były o 10,8% niższe niż przed rokiem, a odzieży – o 6,8%.

Ceny w zakresie mieszkania były wyższe o 8,7% (wobec wzrostu o 6,4% przed rokiem). Oplaty za najem mieszkania podniesiono o 4,8%. Wywóz nieczystości (śmieci) podrożał o 18,2%, usługi kanalizacyjne – o 12,1%, a zaopatrywanie w wodę – o 9,7%. Ceny nośników energii zwiększyły się o 13,8%. Znacznie podniesiono ceny opału (o 20,3%), energii elektrycznej (o 13,7%) oraz gazu (o 13,4%). Ceny energii cieplnej wzrosły w skali roku o 8,5%. Ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego były wyższe o 2,2%, przy czym ceny usług związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego podniesiono o 6,4%, natomiast sprzęt gospodarstwa domowego potaniał o 1,3%.

Artykuły i usługi związane ze zdrowiem były o 3,1% droższe niż przed rokiem. Podniesiono ceny m.in. usług ambulatoryjnych i medycyny niekonwencjonalnej (o 5,8%) oraz artykułów farmaceutycznych (o 1,9%).

Ceny towarów i usług w zakresie transportu obniżono o 4,7% (wobec wzrostu o 3,8% przed rokiem), w tym paliw – o 11,4%, a samochodów osobowych – 3,1%. Podwyższono natomiast ceny usług transportowych – o 6,0%. Ceny towarów i usług w zakresie łączności pozostały na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem.

Ceny związane z rekreacją i kulturą były o 2,2% wyższe niż przed rokiem. Znacznie podniesiono opłaty za turystykę zorganizowaną (o 7,2%). Ceny gazet i czasopism wzrosły o 5,1%, biletów do kin, teatrów i na koncerty – o 3,7%, a książek – o 2,9%. Obniżyły się m.in. ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (o 7,6%).

Oplaty w zakresie edukacji były wyższe niż przed rokiem o 4,0%, a w zakresie restauracji i hoteli – o 5,5%. Spośród innych towarów i usług podniesiono m.in. ceny usług w salonach

fryzjerskich, kosmetycznych i zakładach pielęgnacyjnych (o 5,4%). Zanotowano natomiast spadek cen ubezpieczeń (o 5,5%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie maj 2008 r. – kwiecień 2009 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 4,1% (wobec 4,0% w okresie kwiecień 2008 r. – marzec 2009 r.). Ceny konsumpcyjne według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**³ wzrosły w tym okresie o 4,0%.

Rolnictwo

W kwietniu br. średnia temperatura powietrza dla Polski wyniosła 10,9°C i była o 3,5°C wyższa od średniej wieloletniej, a średnia suma opadów ukształtowała się na poziomie ok. 6 mm i była o ok. 84% niższa od średniej normy z lat 1971-2000.

Stan upraw ozimych na początku okresu wegetacyjnego oceniano jako dobry, a ciepła i słoneczna pogoda w pierwszej połowie kwietnia sprzyjała powszechnie prowadzonym pracom polowym oraz przyczyniła się do znacznego przyspieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. Pogłębiający się w ciągu miesiąca niedobór opadów spowodował znaczne pogorszenie warunków wilgotnościowych gleby. Na obszarze prawie całego kraju zaznaczyło się przesuszenie wierzchniej warstwy gruntu. Potrzeby wodne upraw w wielu rejonach kraju nie były w pełni zaspokojone, a ich stan pogarszał się. W wyniku niedoboru opadów nastąpiło również pogorszenie stanu roślinności na trwałych użytkach zielonych.

Lokalnie w drugiej, a na znacznym obszarze kraju w trzeciej dekadzie kwietnia żyto i pszenżyto ozime, a nieco później pszenica ozima i trawy łąkowe weszły w fazę strzelania w źdźbło. W pierwszej i drugiej dekadzie kwietnia prowadzono rozpoczęte rejonami pod koniec marca siewy zbóż jarych. W trzeciej dekadzie kwietnia stopniowo zaczęły pojawiać się wschody tych roślin. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca powszechnie sadzono ziemniaki, wykonywano siew buraków cukrowych oraz rozpoczęto siew kukurydzy uprawianej na zielonkę i na ziarno. W drugiej dekadzie miesiąca na plantacjach rzepaku ozimego rozpoczęło się wykształcanie pąków kwiatowych, a pod koniec miesiąca obserwowano jego kwitnienie. W trzeciej dekadzie kwietnia rozpoczęło się kwitnienie drzew owocowych. Stan roślin poprawił się po majowych opadach, które występowały na terenie całego kraju z różnym nasileniem od końca pierwszej dekady miesiąca. Rośliny w drugiej dekadzie maja, wykorzystując na ogół dobre warunki wilgotnościowe i termiczne, intensywnie rosły i rozwijały się.

³ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej przez kraje członkowskie oraz kandydujące do UE. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2009 r. – struktura spożycia z 2007 r. w cenach grudnia 2008 r.). Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

Pomimo tego, dokonana w pierwszej połowie maja ocena stanu upraw wskazuje, że jest on słabszy od ubiegłorocznego.

Na rynku rolnym w kwietniu br. ceny większości podstawowych produktów rolnych były wyższe niż przed miesiącem i przed rokiem. W porównaniu z marcem br. obniżyły się tylko ceny zbóż. Na poziomie znacznie niższym niż przed rokiem kształtowały się nadal ceny zbóż i mleka.

Skup ^a zbóż kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII 2008–IV 2009		IV 2009		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys. t	IV 2008=100	III 2009=100
Ziarno zbóż ^b	5681,6	109,7	418,5	201,8	77,8
w tym:					
pszenica	3964,7	108,7	319,3	200,0	76,3
żyto	729,2	127,4	39,3	183,9	78,7

^a W 2009 r. bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne.

^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego) w okresie lipiec 2008 r. – kwiecień 2009 r. był o 9,7% większy niż w analogicznym okresie ub. roku, w tym skup **pszenicy i żyta** odpowiednio – o 8,7% i o 27,4%. Skup ten stanowił 22,1% zbiorów i był wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku, kiedy przy niższych zbiorach wyniósł 20,4% (w tym dla pszenicy 39,3% i żyta 20,0%). W kwietniu br., zaznaczył się sezonowy spadek skupu zbóż w stosunku do poprzedniego miesiąca, przy czym dostawy zbóż do skupu były znacznie większe niż przed rokiem.

Skup ^a podstawowych produktów zwierzęcych kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I–IV 2009		IV 2009		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys. t	IV 2008=100	III 2009=100
Żywiec rzeźny ^b	640,9	84,6	182,7	94,0	112,4
w tym:					
wołowy (z cielęcym)	53,6	97,7	13,8	92,6	88,9
wieprzowy	294,4	76,0	71,7	72,9	94,1
drobiowy	291,3	92,8	96,8	119,6	137,5
Mleko ^c	2826,6	106,1	752,0	108,9	102,0

^a W 2009 r. bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne.

^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej.

^c W milionach litrów.

W okresie styczeń–kwiecień br., w rezultacie znacznie niższego skupu żywca wieprzowego (o 24,0%) oraz drobiowego (o 7,2%) i wołowego (o 2,3%), skup żywca rzeźnego ogółem (w wbc) był o 15,4% mniejszy niż przed rokiem. W kwietniu br. łączny skup podstawowych gatunków żywca był o 6,0% mniejszy niż przed rokiem i o 12,4% większy niż przed miesiącem. Skup drobiu rzeźnego, po raz pierwszy wyraźnie wyższy od skupu żywca wieprzowego, znacznie przekroczył poziom z marca br. i z kwietnia ub. roku. Bardzo wysoka podaż drobiu do skupu rekompensuje w pewnym stopniu występujące niedobory wieprzowiny.

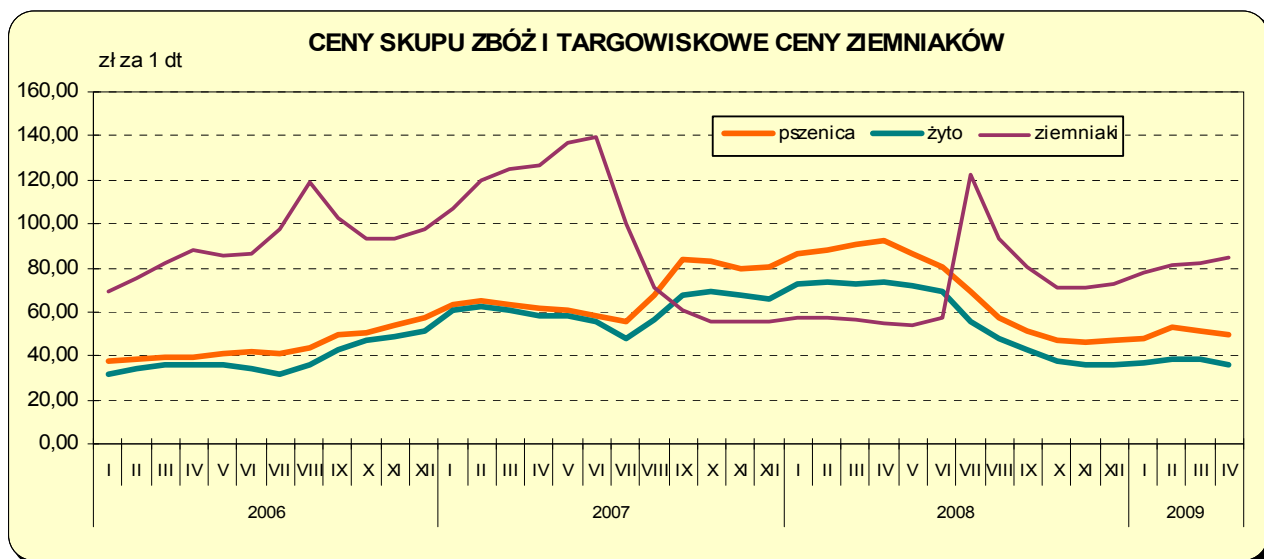
Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	IV 2009			I-IV 2009		IV 2009			I-IV 2009	
	zł	IV 2008= =100	III 2009= =100	zł	I-IV 2008= =100	zł	IV 2008= =100	III 2009= =100	zł	I-IV 2008= =100
Pszenica za 1 dt ^a	50,05	54,3	96,7	50,99	57,4	60,86	64,3	99,5	61,77	68,8
Żyto za 1 dt ^a	36,06	49,0	94,5	37,51	51,2	51,34	66,5	99,9	51,11	67,8
Ziemniaki ^b za 1 dt	52,77	120,3	x	47,34	118,0	84,28	153,2	102,7	81,36	143,7
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
w tym:										
bydło (bez cieląt) ^c	4,80	118,6	101,5	4,60	114,3	4,83	107,8	100,8	4,72	106,3
trzoda chlewna	4,88	134,3	102,0	4,64	132,2	4,69	127,1	103,1	4,47	124,2
drób	4,05	119,2	110,1	3,68	109,9
Prosię na chów za 1 szt.	183,83	239,7	104,5	167,20	216,4
Mleko za 1 hl	87,71	79,1	100,8	87,38	74,0	x	x	x	x	x

^a W skupie bez ziarna siewnego.

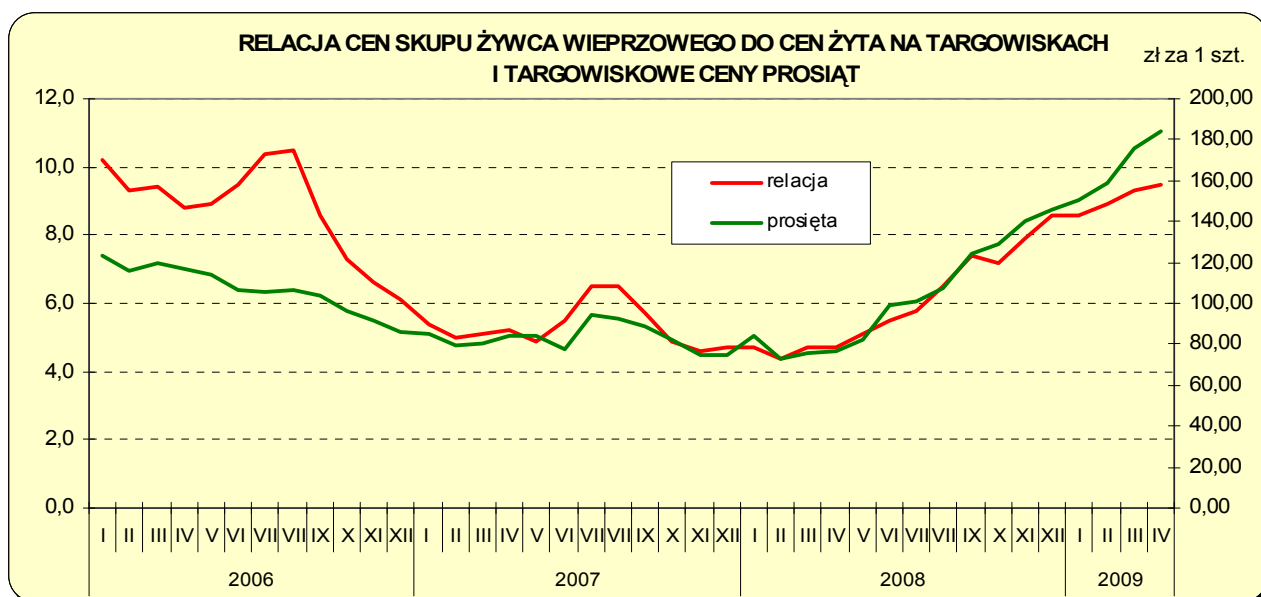
^b Na targowiskach – jadalne.

^c Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

W kwietniu br. zarówno w skupie, jak i na targowiskach odnotowano spadek cen zbóż. W skupie za 1 dt pszenicy i żyta płacono mniej niż przed miesiącem (odpowiednio o 3,3% i o 5,5%) i przed rokiem (odpowiednio o 45,7% i o 51,0% mniej). Ceny zbóż w obrocie targowiskowym były wyższe niż w skupie. Cena 1 dt pszenicy i żyta była zbliżona do notowanej przed miesiącem (niższa odpowiednio o 0,5% i o 0,1%) i niższa niż w kwietniu ub. roku – odpowiednio o 35,7% i 33,5%.

W kwietniu br. utrzymała się tendencja wzrostowa **cen ziemniaków** w obrocie targowiskowym. Średnia cena ziemniaków jadalnych była wyższa o 2,7% niż przed miesiącem i o 53,2% niż przed rokiem. Przy zmniejszonym (o 3,3% w stosunku do kwietnia ub. roku) skupie ziemniaków, ich ceny wzrosły w skali roku o 20,3%.

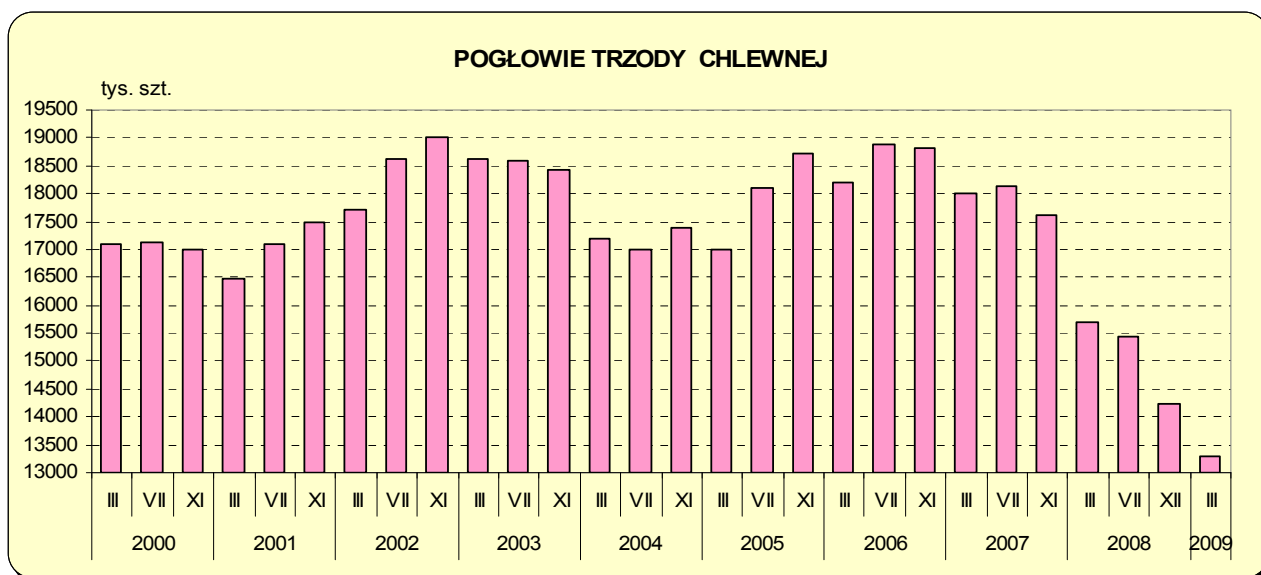

W okresie styczeń–kwiecień br., przy zmniejszającym się skupie trzody chlewnej, wynikającym ze spadku pogłowia, notowano wzrost **cen żywca wieprzowego**. W kwietniu br. za 1 kg żywca płacono więcej niż w marcu br. o 2,0% w skupie i o 3,1% na targowiskach (odpowiednio o 34,3% i 27,1% więcej niż przed rokiem). Od stycznia br. systematycznie poprawiała się opłacalność tuczu trzody chlewnej. Relacja cen skupu trzody do cen żyta na targowiskach w kwietniu br. wyniosła 9,5 wobec 9,3 przed miesiącem i 4,7 przed rokiem. Przy ograniczonej podaży prosiąt, systematyczna poprawa opłacalności produkcji trzody chlewnej wpłynęła na dalszy (utrzymujący się od marca ub. roku) wzrost ich cen w skali miesiąca. W kwietniu br. za 1 prosię na targowiskach płacono o 4,5% więcej niż przed miesiącem oraz o 139,7% więcej niż przed rokiem.

Pogłowie trzody chlewnej kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2008		2009 ^a	
	lipiec	listopad	marzec	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys. szt.
O g ó ł e m	85,1	80,8	84,7	13287,4
prosięta do 20 kg	82,7	77,5	85,5	4095,3
warchlaki od 20 do 50 kg	89,2	84,7	83,5	3660,5
trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej:				
na ubój	86,5	81,0	82,1	4146,4
na chów	77,2	80,6	94,9	1385,2
w tym lochy	77,3	80,6	94,8	1349,6
w tym prośne	76,3	82,4	97,0	890,4

^a Dane wstępne.

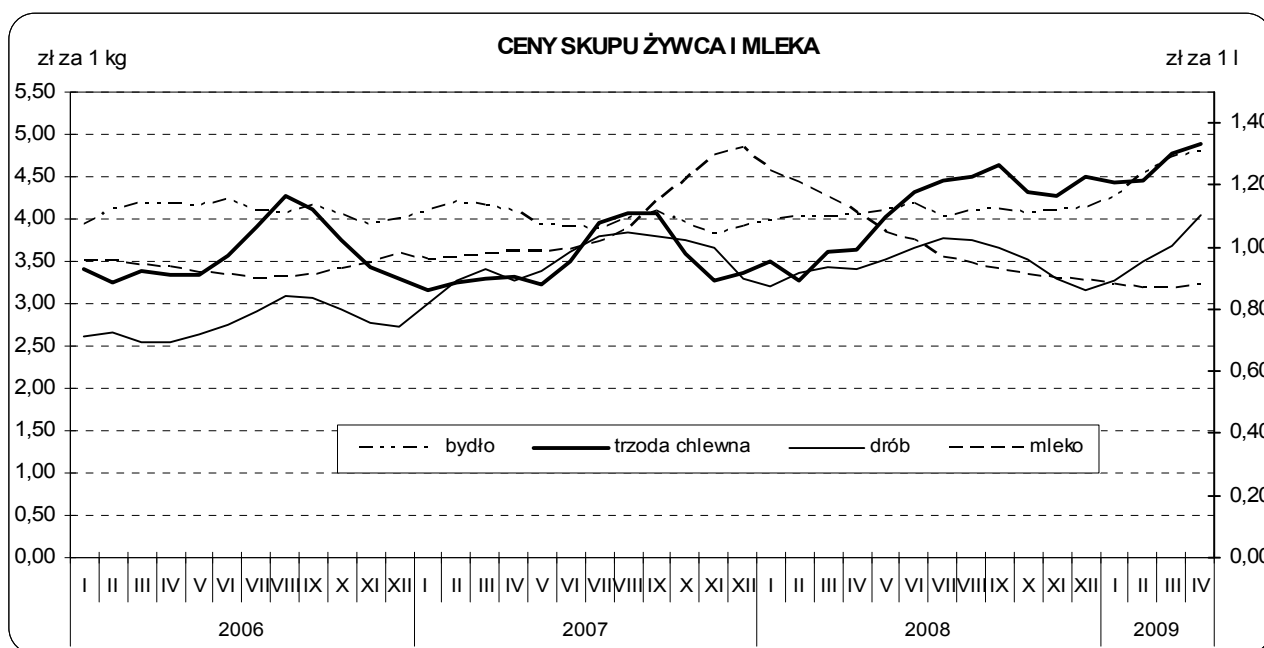

Wyniki marcowego badania wskazują na utrzymywanie się trendu spadkowego w chowie trzody chlewnej. W skali roku pogłowie trzody zmniejszyło się o ok. 2,4 mln szt. (o 15,3%) do ok. 13,3 mln szt., przy czym tak niski stan pogłowia ostatnio był obserwowany w 1970 r. Redukcję pogłowia odnotowano w każdej z grup wagowo-użytkowych. Pogłowie loch na chów, którego wielkość świadczy o nastawieniach produkcyjnych w chowie trzody i jednocześnie określa aktualne możliwości reprodukcyjne stada, zmniejszyło się w skali roku o 5,2%, w tym loch prośnych o 3,0%. Prosiąt było mniej o 14,5%, warchlaków o 16,5%, a tuczników o 17,9%. W porównaniu z wynikami badania przeprowadzonego w listopadzie ub. roku, we wszystkich grupach wagowo-użytkowych osłabło tempo spadku pogłowia. Było to wynikiem stopniowej poprawy opłacalności tuczu trzody zauważalnej od grudnia ub. roku. W największym stopniu ograniczona została skala spadku stada

podstawowego loch, w tym loch prośnych, co świadczy o podejmowaniu przez producentów działań zmierzających do odbudowy stada.

Od początku br., przy zmniejszonej podaży żywca drobiowego do skupu (w stosunku do okresu styczeń-kwiecień ub. roku), **ceny drobiu rzeźnego** wykazywały tendencję rosnącą. W kwietniu br. cena żywca drobiowego (4,05 zł) była znacznie wyższa niż przed miesiącem (o 10,1%) i przed rokiem (o 19,2%).

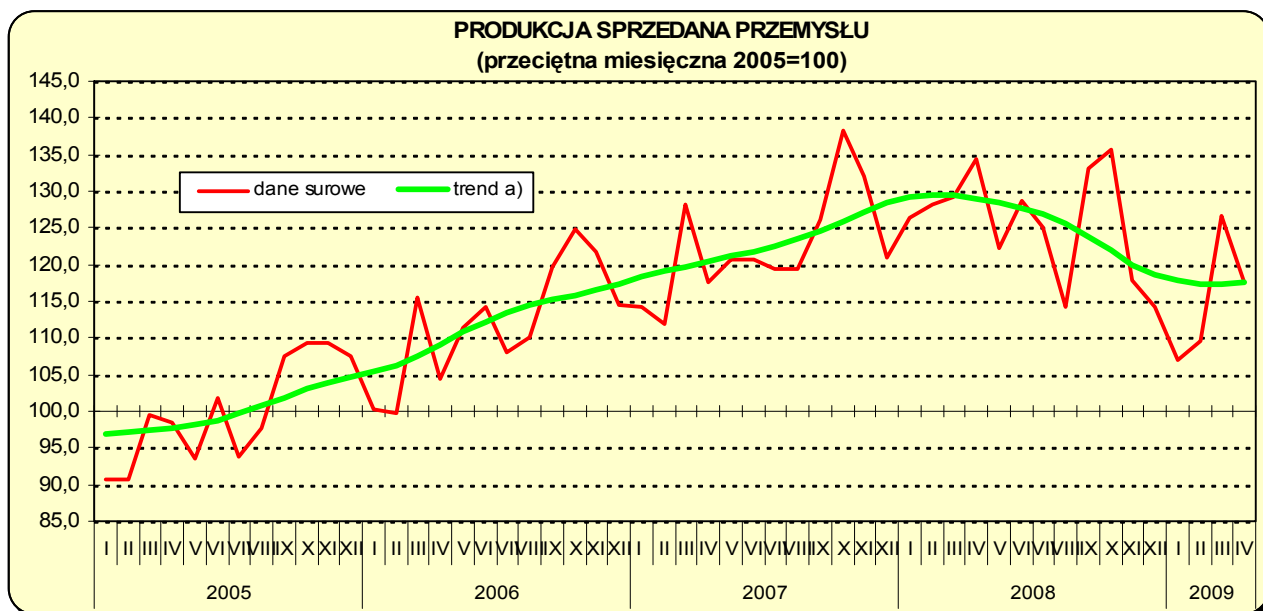
W kwietniu br. ceny na rynku wołowiny kształtowały się również na bardzo wysokim poziomie. Przy zmniejszonych dostawach żywca wołowego do skupu, ceny żywca wołowego (4,80 zł/kg) i młodego bydła rzeźnego (5,18 zł/kg) były wyższe niż przed miesiącem (odpowiednio o 1,5% i 1,6%) i przed rokiem (o 18,6% i 19,4%). W obrocie targowiskowym cena 1 kg żywca wołowego i młodego bydła rzeźnego była zbliżona do notowanej w skupie i przekraczała poziom ubiegłoroczny (odpowiednio o 7,8% i 5,5%).

Od początku br. skupiono łącznie 6,1% więcej **mleka** niż w analogicznym okresie ub. roku. Po ponad rocznym okresie spadku cen, w kwietniu br. przy skupie mleka większym o 2,0% niż przed miesiącem i o 8,9% niż przed rokiem, odnotowano ponowny niewielki wzrost cen surowca w ujęciu miesięcznym. Średnia cena mleka wzrosła o 0,8% w skali miesiąca, nadal jednak była niższa niż przed rokiem – o 20,9%.

Przemysł

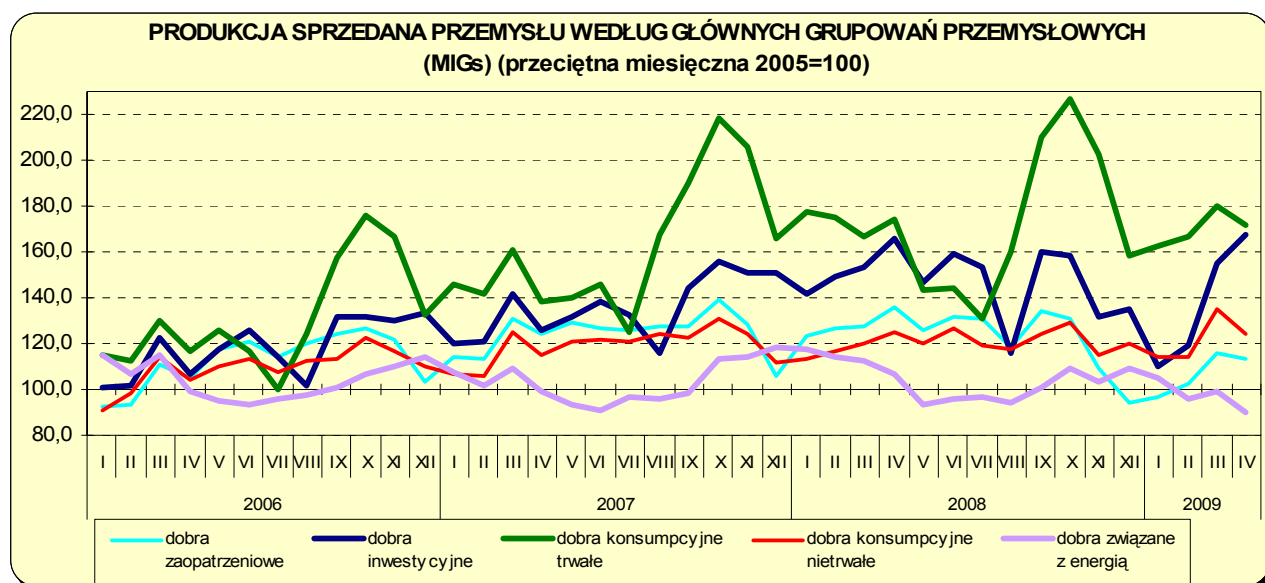
W kwietniu br. **produkcja sprzedana przemysłu** w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób obniżyła się w ujęciu rocznym o 12,4% (wobec wzrostu o 14,4% w analogicznym miesiącu ub. roku oraz spadku o 1,9% w marcu br.). Najbardziej zmniejszyła się sprzedaż w górnictwie i wydobywaniu – o 21,1%. Głęboki spadek notowano również w przetwórstwie przemysłowym – o 12,6%. W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę produkcja była niższa niż przed rokiem o 7,6%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 2,8%. **Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym** spadek produkcji sprzedanej przemysłu wyniósł w skali roku 8,0% (wobec odpowiednio 10,2% w poprzednim miesiącu), natomiast w stosunku do marca br. odnotowano niewielki wzrost produkcji – o 0,9%.

a) Do przeprowadzenia dekompozycji szeregu miesięcznych indeksów produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (przeciętna miesięczna 2005=100) i wyodrębnienia długookresowej tendencji rozwojowej (trend) wykorzystuje się pakiet STATISTICA (stosując metodę miesięcznej korekcji sezonowej X-11 z uwzględnieniem wpływu efektu kalendarza).

W okresie styczeń-kwiecień br. produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się na poziomie o 10,1% niższym niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost odpowiednio o 9,5%). Spośród **głównych grupowań przemysłowych**⁴ obniżyła się sprzedaż w przedsiębiorstwach produkujących głównie dobra zaopatrzeniowe (o 15,5%), inwestycyjne (o 14,5%) oraz związane z energią (o 12,7%). W niewielkim stopniu zwiększyła się produkcja sprzedana dóbr konsumpcyjnych nietrwałych (o 2,6%) oraz konsumpcyjnych trwałych (o 0,3%).

⁴ Grupowania przedsiębiorstw na wytwarzające głównie dobra inwestycyjne, konsumpcyjne nietrwałe i trwałe, zaopatrzeniowe oraz związane z energią (ang. MIGs – Main Industrial Groupings) dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 656/2007 z dnia 14 czerwca 2007 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 586/2001 w sprawie wykorzystania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 dotyczącego krótkookresowej statystyki w zakresie definicji Głównych Grupowań Przemysłowych.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego w okresie styczeń-kwiecień br. była o 6,3% niższa niż przed rokiem, przy spadku przeciętnego zatrudnienia o 4,1% i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – o 5,5%.

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2008		2009	
	IV	I-IV	IV	I-IV
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
Przemysł	114,4	109,5	87,6	89,9
górnictwo i wydobywanie	108,7	103,1	78,9	85,7
przetwórstwo przemysłowe	115,5	109,7	87,4	89,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	108,0	111,3	92,4	90,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	104,3	102,7	97,2	100,1
Z przemysłu ogółem – działy:				
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego	113,5	101,5	70,1	79,7
produkcja artykułów spożywczych	111,3	105,8	97,6	100,5
produkcja napojów	103,6	105,9	101,2	111,5
produkcja odzieży	104,5	99,3	81,2	84,4
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	107,3	102,8	90,5	90,4
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	105,0	106,5	77,0	84,8
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	106,0	100,7	86,9	88,8
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	115,2	109,6	86,1	88,5
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	103,6	107,0	88,7	81,5
produkcja metali	105,8	103,4	59,5	62,4
produkcja wyrobów z metali	114,6	112,3	89,3	93,4
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	118,4	118,9	103,0	99,1
produkcja urządzeń elektrycznych	138,8	126,3	94,0	101,4
produkcja maszyn i urządzeń	125,3	113,1	87,8	96,4
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	137,1	121,9	73,9	73,4
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	135,8	115,2	90,8	98,5

Wyszczególnienie	2008		2009	
	IV	I-IV	IV	I-IV
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
produkcja mebli	114,1	104,1	91,6	92,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	108,0	111,3	92,4	90,3

W kwietniu br. obniżenie produkcji notowano w 26 działach (spośród 34) przemysłu. Spośród działów o znaczącym udziale w sprzedaży, głębszy niż przed miesiącem spadek w ujęciu rocznym notowano m.in. w:

- produkcji metali – 40,5% (m.in. w produkcji surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych – 49,2%),
- wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – 29,9% (w tym m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego – 33,1%),
- produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – 26,1% (m.in. w produkcji nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcji przyczep i naczep – 38,6% oraz produkcji części i akcesoriów do pojazdów silnikowych – o 24,7%),
- produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – 23,0% (m.in. w wytwarzaniu i przetwarzaniu koksu – 63,7%),
- produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – 13,9% (m.in. w produkcji wyrobów z gumy – o 24,7%),
- produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych – 13,1% (m.in. w produkcji podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego w formach podstawowych – 20,3%).

Po wzroście (w ujęciu rocznym) notowanym w marcu, w kwietniu br. spadek wystąpił m.in. w produkcji:

- maszyn i urządzeń – o 12,2% (w tym m.in. w produkcji maszyn dla rolnictwa i leśnictwa – o 23,9% oraz pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia – o 18,8%),
- wyrobów z metali – o 10,7% (m.in. kuciu, prasowaniu, wytłaczaniu i walcowaniu metali; metalurgii proszków – o 33,1%, produkcji wyrobów nożowniczych, sztućców, narzędzi i wyrobów metalowych ogólnego przeznaczenia – o 26,8%),
- mebli – o 8,4%,
- urządzeń elektrycznych – o 6,0% (w tym m.in. w produkcji elektrycznego sprzętu oświetleniowego – o 19,1% oraz elektrycznych silników, prądnic, transformatorów, aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej – o 17,1%).

Niewielki spadek wystąpił również w produkcji artykułów spożywczych (stanowiącej ponad 16% produkcji sprzedanej przemysłu) – o 2,4% (wobec wzrostu o 11,3% przed rokiem). Obniżyła się produkcja gotowych paszy i karmy dla zwierząt – o 15,6%, pozostałych artykułów spożywczych – o 15,5%, a także przetwarzanie i konserwowanie mięsa oraz produkcja wyrobów z mięsa – o 3,6%. Wzrosła natomiast sprzedaż m.in. w produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego

i zwierzęcego – o 28,0%, w przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 9,6% oraz w wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 6,0%.

Zwiększyła się w skali roku produkcja sprzedana m.in. wyrobów farmaceutycznych – o 6,5% (w tym produkcja leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych – o 8,8%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 3,0% (m.in. produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego – o 63,3%) oraz napojów – o 1,2%.

W I kwartale br. podstawowe wyniki finansowe przedsiębiorstw w przemyśle⁵ były gorsze niż przed rokiem. Zaobserwowano większy spadek przychodów (o 2,4%) niż kosztów ich uzyskania (o 2,2%), co zostało odzwierciedlone w pogorszeniu wskaźnika poziomu kosztów (z 92,8% przed rokiem do 96,1%). Mniej korzystne były wskaźniki rentowności obrotu brutto (4,0%, wobec 7,2%) i netto (3,2%, wobec 5,9%). Pogorszeniu uległy wskaźniki płynności finansowej (I stopnia z 34,5% przed rokiem do 30,9%, II stopnia ze 107,3% do 95,6%). Zmniejszyła się liczba przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (do 64,6%). We wszystkich sekcjach przemysłu zanotowano niższy niż przed rokiem wynik finansowy netto. W zakresie przetwórstwa przemysłowego był on o 62,3% niższy, przy czym znacznie obniżył się w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz metali. Słabszy był również wynik finansowy netto w produkcji maszyn i urządzeń. Znacznie wyższy niż przed rokiem wynik finansowy netto zanotowano natomiast w produkcji artykułów spożywczych.

Z obserwowanych w kwietniu br. 241 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 176 była niższa niż przed rokiem, w tym m.in. węgla kamiennego, siarki, produktów uboju trzody chlewnej, win owocowych, piwa, tarcicy iglastej i liściastej, koksu, benzyny silnikowej, olejów opałowych, nawozów azotowych i fosforowych, opon do pojazdów samochodowych, stali surowej, wyrobów walcowanych na gorąco, rur stalowych, chłodziarek i zamrażarek, odkurzaczy, kuchni gazowych z piekarnikiem, akumulatorów kwasowo-ołowiowych, aparatów telefonicznych, samochodów osobowych, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep, wagonów kolejowych towarowych oraz rowerów. Wyższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 63 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. mleka, wódki czystej, obuwia, olejów napędowych, maszyn pralniczych automatycznych, odbiorników telewizyjnych, pojazdów do transportu publicznego.

W przetwórstwie przemysłowym **wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury** w maju br. ukształtował się na poziomie ujemnym, ale mniej negatywnie niż w kwietniu br. Wpływają na to m.in. mniej pesymistyczne niż przed miesiącem oceny bieżącego portfela zamówień oraz produkcji sprzedanej. Przewidywania w tym zakresie są pozytywne. Negatywna, ale nieco lepsza niż w kwietniu jest prognoza zatrudnienia. Nadal niekorzystne pozostają przewidywania dotyczące zdolności do regulowania zobowiązań finansowych. Zdaniem przedsiębiorców można spodziewać się niewielkiego spadku cen.

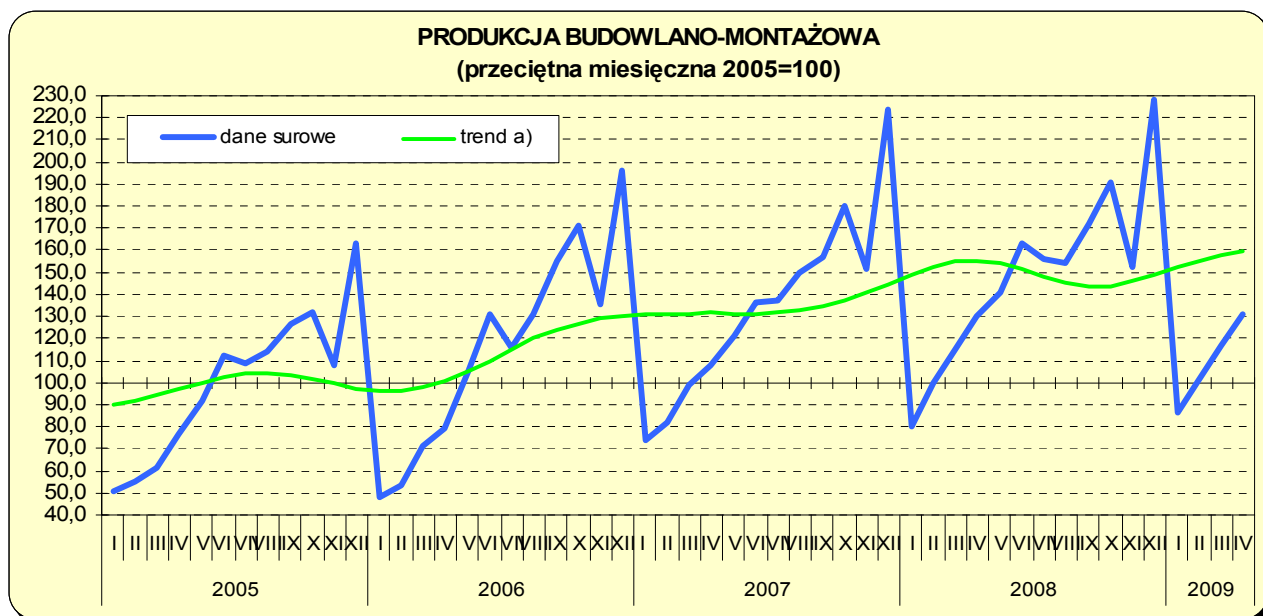
Stan zapasów wyrobów gotowych w maju br. uznawany jest za nadmierny. Nadwyżki występują m.in. w produkcji: wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych,

⁵ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

pozostałego sprzętu transportowego, metali, wyrobów tekstylnych, urządzeń elektrycznych, chemikaliów i wyrobów chemicznych, wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.

Budownictwo

Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w kwietniu br. na terenie kraju przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób ukształtowała się na poziomie o 0,5% wyższym niż przed rokiem (wobec wzrostu o 1,2% w marcu br. i o 20,9% w kwietniu ub. roku). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja zwiększyła się w ujęciu rocznym o 0,3%.

a) Do przeprowadzenia dekompozycji szeregu miesięcznych indeksów produkcji budowlano-montażowej ogółem (przeciętna miesięczna 2005=100) i wyodrębnienia długookresowej tendencji rozwojowej (trend) wykorzystuje się pakiet STATISTICA (stosując metodę miesięcznej korekcji sezonowej X-11 z uwzględnieniem wpływu efektu kalendarza).

W okresie styczeń–kwiecień br. produkcja budowlano-montażowa zmniejszyła się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 0,2%. Spadek sprzedaży odnotowano w podmiotach zajmujących się budową budynków, natomiast wzrost – w jednostkach zajmujących się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz robotami budowlanymi specjalistycznymi. Niższa była sprzedaż robót o charakterze remontowym (o 1,0%). Na poziomie sprzed roku ukształtowała się natomiast sprzedaż robót o charakterze inwestycyjnym.

W okresie czterech miesięcy br. przeciętne zatrudnienie w budownictwie było o 5,2% wyższe niż przed rokiem, przy wzroście przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto o 5,8%.

Dynamika (w cenach stałych) produkcji budowlano-montażowej w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2008	2009
------------------	------	------

	IV	I-IV	IV	I-IV
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
O g ó ł e m	120,9	117,8	100,5	99,8
budowa budynków	121,4	119,8	91,8	93,0
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	119,8	113,4	111,8	107,8
roboty budowlane specjalistyczne ...	121,3	117,8	105,4	106,5

W I kwartale br. sytuacja finansowa przedsiębiorstw w **budownictwie**⁶ kształtowała się mniej korzystnie niż w analogicznym okresie ub. roku. Gorszy był wyniki finansowy brutto (spadek o 79,6% do 126,4 mln zł) i netto (wyniósł minus 128,0 mln zł). Pomimo szybszego tempa wzrostu przychodów niż kosztów (5,6%, wobec 4,0%), pogorszeniu uległy wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 3,6% przed rokiem do 0,7%) i netto (z 2,4% do minus 0,7%) oraz wskaźnik poziomu kosztów (z 96,4% do 99,3%). Wyższy niż przed rokiem był wskaźnik rentowności ze sprzedaży (4,1%, wobec 2,7% przed rokiem). Nieznacznie zmniejszyła się liczba przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (do 54,3%).

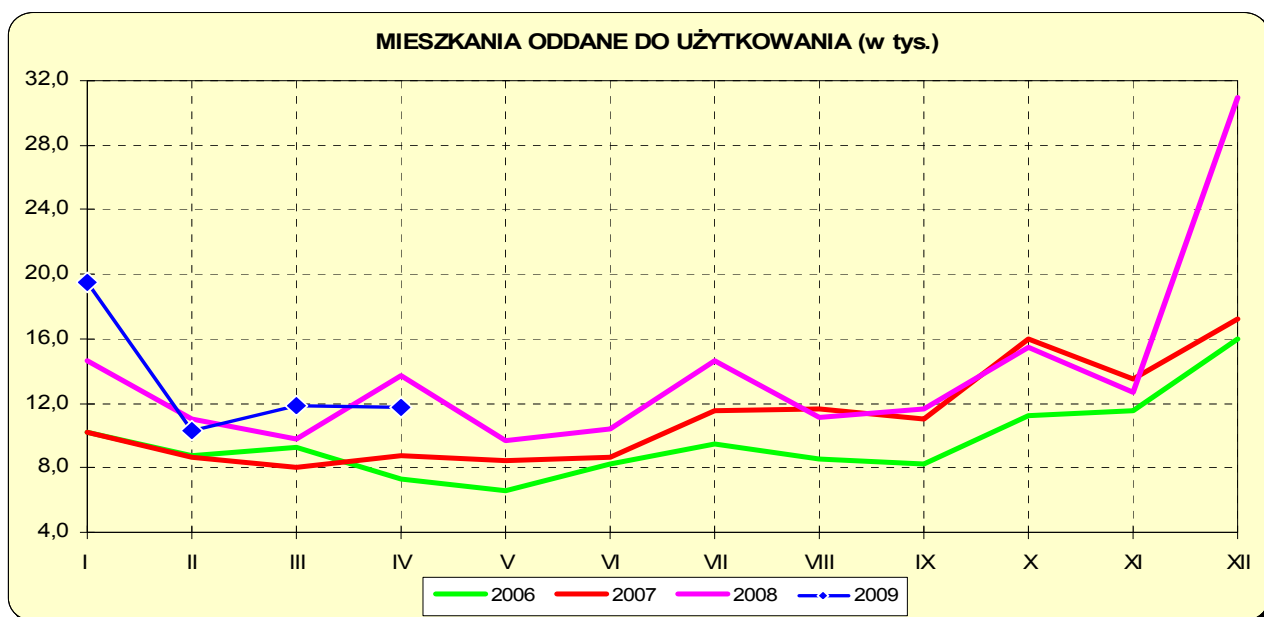
W maju br. **wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury** w budownictwie jest nadal ujemny, ale mniej pesymistyczny niż w poprzednich miesiącach. Obserwuje się dalszą poprawę prognoz. Przedsiębiorcy przewidują niewielkie ograniczenie portfela zamówień na rynku krajowym. Nadal negatywnie, ale lepiej niż przed miesiącem postrzegana jest również przyszła produkcja budowlano-montażowa i sytuacja finansowa przedsiębiorstw. Prognozowany jest ponadto wolniejszy spadek cen realizacji robót budowlano-montażowych.

Najbardziej uciążliwymi barierami w prowadzeniu działalności budowlanej są konkurencja ze strony innych firm, niedostateczny popyt i koszty zatrudnienia, przy czym uciążliwość dwóch pierwszych barier zwiększyła się znacząco w skali roku. Nadal dużo częściej niż przed rokiem przedsiębiorcy wskazują na trudności z uzyskaniem kredytów. Zmniejszyła się natomiast dotkliwość barier związanych z niedoborem wykwalifikowanych pracowników, kosztami materiałów.

Budownictwo mieszkaniowe

⁶ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

Według wstępnych danych⁷, w kwietniu br. **oddano do użytkowania** 11757 mieszkań, tj. o 14,3% mniej niż przed rokiem. Mniej mieszkań niż w kwietniu ub. roku przekazano do użytkowania w budownictwie indywidualnym – 4115 (spadek o 34,4%), spółdzielczym – 614 (spadek o 9,2%), społecznym czynszowym – 124 (przed rokiem – 560) i zakładowym – 10 (przed rokiem – 4). Lepsze niż przed rokiem efekty zaobserwowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, w którym przekazano 6792 mieszkań (o 10,6% więcej) oraz w budownictwie komunalnym – 102 (przed rokiem – 66).

W okresie styczeń-kwiecień br. oddano do użytkowania 53576 mieszkań, tj. o 9,0% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem i komunalnym. Spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania obserwowano natomiast w pozostałych formach budownictwa.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Formy budownictwa mieszkaniowego	I-IV 2008		I-IV 2009	
	w liczbach bezwzględnych	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w liczbach bezwzględnych	analogiczny okres roku poprzedniego=100
Ogółem	49132	137,5	53576	109,0
indywidualne.....	24800	119,2	24510	98,8
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	19765	185,4	24896	126,0
spółdzielcze	2728	103,3	2330	85,4
społeczne czynszowe	1078	124,2	817	75,8
komunalne	598	98,4	869	145,3
zakładowe	163	109,4	154	94,5

⁷ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń-kwiecień br. wyniosła 103,1 m² i była o 1,3 m² mniejsza niż w analogicznym okresie ub. roku.

W kwietniu br. utrzymał się obserwowany od sierpnia ub. roku spadek liczby mieszkań, na których budowę **wydano pozwolenia** (do 15,2 tys., tj. o 31,0% w ujęciu rocznym). Od października ub. roku obniża się również liczba mieszkań **rozpoczętych** (w kwietniu br. notowano spadek o 29,1% w ujęciu rocznym do 15,4 tys. mieszkań).

W okresie styczeń-kwiecień br. wydano pozwolenia na budowę 58,8 tys. mieszkań, tj. o 19,1% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Liczba mieszkań rozpoczętych wyniosła 38,8 tys. i była o 35,0% mniejsza niż przed rokiem.

Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia i których budowę rozpoczęto, kształtowała się następująco:

Formy budownictwa mieszkaniowego	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia		Mieszkania, których budowę rozpoczęto	
	I-IV 2009			
	w liczbach bezwzględnych	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w liczbach bezwzględnych	analogiczny okres roku poprzedniego=100
Ogółem	58833	80,9	38834	65,0
indywidualne	31916	91,2	25381	83,6
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	22148	70,7	11284	44,7
spółdzielcze	1579	65,0	1033	44,8
społeczne czynszowe	1031	66,0	366	43,9
komunalne	1710	78,8	766	99,1
zakładowe	449	201,3	4	x

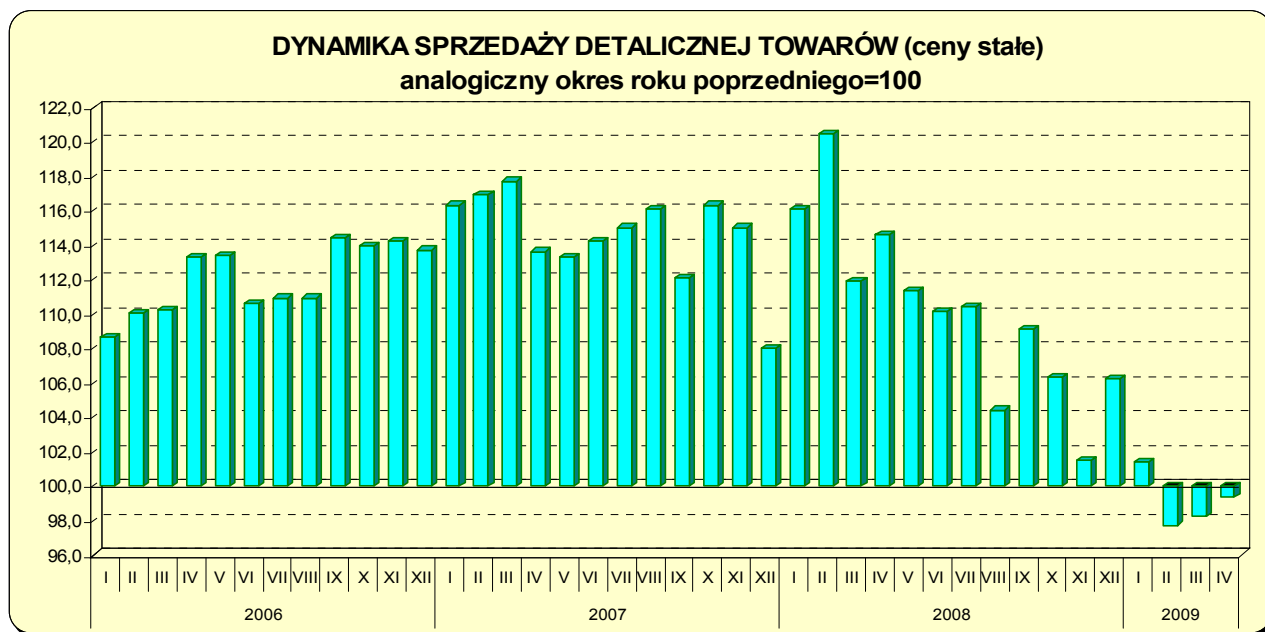
Od lutego br. zmniejsza się liczba mieszkań w budowie. Szacuje się, że w końcu kwietnia br. **w budowie** było 672,7 tys. mieszkań, tj. o 2,3% mniej niż przed rokiem.

Rynek wewnętrzny

W kwietniu br. w trzecim miesiącu z kolei notowano niższą niż przed rokiem sprzedaż detaliczną. **Sprzedaż detaliczna** (w cenach stałych) zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) była o 0,7% niższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 14,6% w kwietniu ub. roku i spadku o 1,8% w marcu br.).

Spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej najgłębszy spadek wystąpił w sprzedaży pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 19,9%). Mniejsza niż przed rokiem była także sprzedaż mebli, rtv, agd (o 8,4%), paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 8,1%) oraz

w grupie „pozostałe” (o 1,2%). W podmiotach zajmujących się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, po spadku sprzedaży w dwóch poprzednich miesiącach, w kwietniu br. notowano jej wzrost (o 1,7%). Wyższa niż przed rokiem sprzedaż utrzymała się m.in. w grupie „włókno, odzież, obuwie” oraz pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (odpowiednio o 31,7% i 28,2%).

Dynamika sprzedaży detalicznej (w cenach stałych) zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2008		2009	
	IV	I-IV	IV	I-IV
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
O g ó l e m ^a	114,6	115,1	99,3	99,1
w tym:				
pojazdy samochodowe, motocykle, części.....	131,0	130,8	80,1	85,8
paliwa stałe, ciekłe i gazowe.....	108,7	110,1	91,9	90,2
żywność, napoje i wyroby tytoniowe.....	103,9	106,1	101,7	98,2
pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	125,6	128,5	128,2	125,3
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	120,5	117,0	111,7	113,5
włókno, odzież, obuwie	128,9	135,0	131,7	124,3
meble, rtv, agd.....	130,4	126,2	91,6	101,4
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach.....	128,8	124,5	104,0	108,9
pozostałe	108,0	107,3	98,8	97,5

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej (w cenach stałych) ogółem.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych (o liczbie pracujących powyżej 9 osób), podobnie jak w przedsiębiorstwach hurtowych, w kwietniu br. była o 11,8% niższa niż przed rokiem.

Po negatywnych ocenach w poprzednich pięciu miesiącach, w maju br. **ogólny klimat koniunktury** w przedsiębiorstwach handlu detalicznego oceniany jest pozytywnie. Niekorzystne, ale lepsze niż w kwietniu br. są natomiast oceny bieżącej i przyszłej sprzedaży oraz sytuacji finansowej jednostek handlowych. Również prognozy dotyczące sytuacji gospodarczej oraz zatrudnienia są mniej pesymistyczne od notowanych od kilku miesięcy.

Pośród barier ograniczających działalność ankietowanych firm nie obserwuje się znacznych zmian w ujęciu miesięcznym. W skali roku zwiększyło się znaczenie m.in. niedostatecznego popytu, trudności z uzyskaniem kredytów bankowych oraz wysokości odsetek bankowych.

Transport

W kwietniu br. **sprzedaż usług**⁸ w jednostkach transportu ogółem (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w cenach stałych była o 6,7% mniejsza niż przed rokiem (przed miesiącem notowano spadek o 6,4%, a przed rokiem wzrost o 13,4%). Spośród grup o znaczącym udziale w transporcie ogółem, największy spadek sprzedaży usług obserwowano w transporcie kolejowym (o 20,0%) oraz magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 12,6%). Wzrost odnotowano natomiast w transporcie samochodowym (o 1,3%) oraz rurociągowym (o 4,7%). Po czterech miesiącach br. sprzedaż usług w jednostkach transportu ogółem była o 5,1% niższa niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem odnotowano wzrost o 10,8%).

Przewozy ładunków ogółem (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w kwietniu br. wyniosły 31,6 mln ton, tj. o 17,6% mniej niż przed rokiem. Spadek przewozów obserwowano w transporcie kolejowym, morskim oraz rurociągowym, natomiast wzrost – m.in. w transporcie samochodowym. Od początku roku przewieziono 125,9 mln ton ładunków (o 13,4% mniej niż w okresie styczeń-kwiecień ub. roku).

Transportem kolejowym przewieziono w kwietniu br. 17,1 mln ton ładunków, tj. o 27,4% mniej niż przed rokiem. Spadek przewozów ładunków wystąpił we wszystkich grupach ładunków z wyjątkiem drewna i korka. W okresie czterech miesięcy br. notowano spadek przewozów ładunków w skali roku o 18,9% do 71,5 mln ton.

⁸ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, bagażu, poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu, a także wpływy z działalności biur podróży, pilotów wycieczek, przewodników turystycznych.

Transportem samochodowym zarobkowym w kwietniu br. przewieziono 9,2 mln ton ładunków, tj. o 0,9% więcej niż przed rokiem, a w okresie styczeń–kwiecień br. – 34,1 mln ton (odpowiednio o 4,9% mniej).

Transportem rurociągowym przetłoczono w kwietniu br. 4,2 mln ton ropy i produktów naftowych (spadek o 3,9% w ujęciu rocznym), a w okresie czterech miesięcy – 16,7 mln ton (odpowiednio o 1,7% mniej).

Znacząco zmniejszyły się w ujęciu rocznym przewozy **transportem morskim** (o 26,9% do 0,7 mln ton ładunków). Od początku roku żeglugą morską przewieziono 2,6 mln ton ładunków (o 20,9% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku).

W portach morskich w kwietniu br., podobnie jak przed rokiem, przeładowano 4,2 mln ton ładunków. Zmniejszeniu uległa masa w większości grup (z wyjątkiem masowych suchych – wzrost o 44,0%), w tym najbardziej pozostałych ładunków drobnicowych – o 42,4%, ładunków tocznych – o 31,4%, a także kontenerów – o 20,3% oraz masowych ciekłych – o 19,7%. Spośród ładunków masowych suchych wzrost odnotowano m.in. w przeładunku węgla i koksu (o 5,1%), stanowiącego 11,5% wszystkich przeładunków w portach morskich. W okresie styczeń–kwiecień br. przeładowano w portach 14,4 mln ton ładunków, tj. o 7,4% mniej niż przed rokiem. Zmniejszyły się przeładunki we wszystkich grupach, z wyjątkiem masowych suchych (wzrost o 12,7%). Spadek przeładunków odnotowano w portach: Police – o 69,0%, Świnoujście – o 20,0%, Szczecin – o 18,1% oraz Gdańsk – o 0,3%, natomiast wzrost – w porcie Gdynia (o 10,1%).

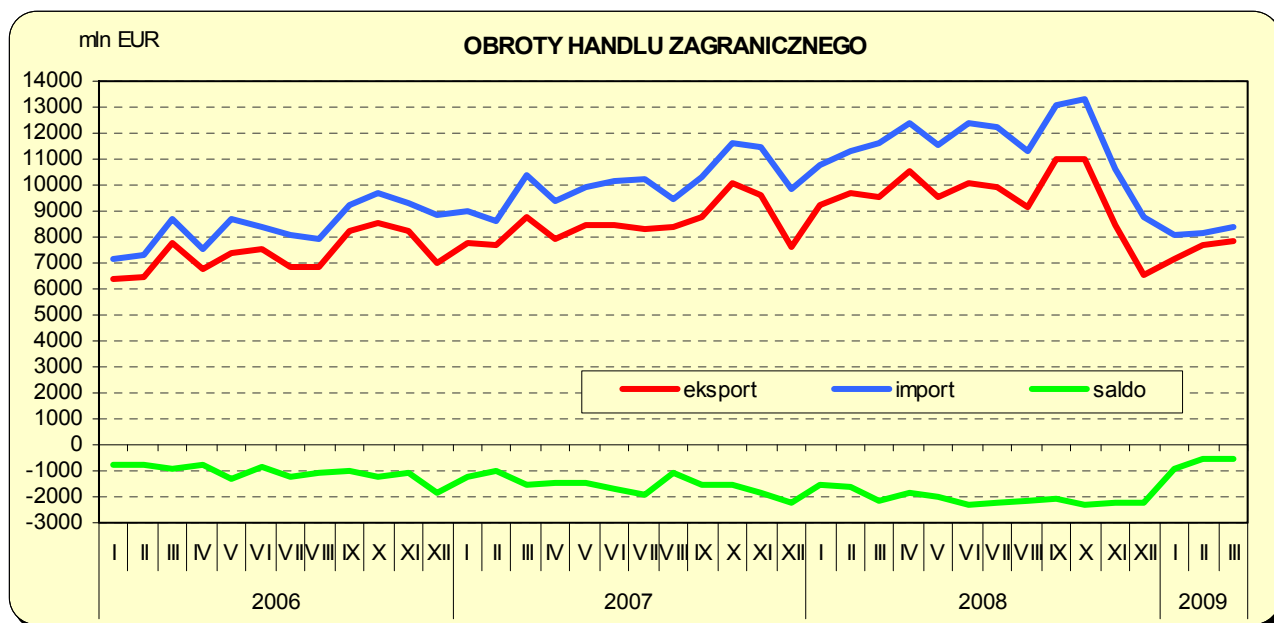
W I kwartale br. **sytuacja finansowa** przedsiębiorstw w transporcie i gospodarce magazynowej⁹ kształtowała się mniej korzystnie niż w analogicznym okresie ub. roku. Gorsze były wyniki finansowe brutto (o 55,3%) i netto (89,6%). Pomimo iż przychody rosły nieco szybciej niż koszty (4,9% wobec 4,4%), pogorszeniu uległy wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 4,7% przed rokiem do 2,0%) i netto (z 2,9% do 0,3%) oraz wskaźnik poziomu kosztów (z 95,3% do 98,0%). Wzrosły wskaźniki płynności finansowej (I stopnia z 44,3% do 52,3%, II stopnia z 114,2% do 119,6%). Liczba przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw pozostała na poziomie notowanym w 2008 roku (60,2%) i była wyższa niż w I kwartale ub. roku.

W maju br. wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest mniej pesymistyczny niż w poprzednim miesiącu. Mniej negatywnie niż w kwietniu br. postrzegana jest przez przedsiębiorców bieżąca sytuacja finansowa, popyt oraz sprzedaż. Prognozy w tym zakresie są zbliżone do formułowanych przed miesiącem. Przedsiębiorcy nadal przewidują spadek cen usług. Skala planowanych zwolnień pracowników może być mniejsza niż prognozowano w kwietniu br.

⁹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

Handel zagraniczny

W I kwartale br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, obroty handlu zagranicznego zmniejszyły się (w większym stopniu import niż eksport), przy czym tempo spadku eksportu i importu wyrażonego w złotych ulegało spowolnieniu. Najbardziej obniżyła się wymiana z krajami Europy Środkowo-Wschodniej, natomiast niewielki wzrost obrotów wyrażonych w złotych odnotowano z krajami rozwijającymi się. Eksport do krajów rozwiniętych (w tym krajów UE) obniżał się wolniej niż import, co wpłynęło na poprawę dodatniego salda wymiany z tymi grupami krajów w porównaniu z ub. rokiem; saldo obrotów z pozostałymi grupami krajów było ujemne. Wzrosła dynamika obrotów artykułami rolno-spożywczymi i w rezultacie zwiększył się udział tej grupy towarów w obrotach ogółem. W imporcie ogółem zmniejszył się udział importu towarów przeznaczonych na cele inwestycyjne i na zużycie pośrednie, a wzrósł – towarów konsumpcyjnych.

Eksport liczony w złotych w cenach bieżących był mniejszy niż w I kwartale ub. roku o 3,3% i wyniósł 99371,7 mln zł, a import obniżył się o 11,6% do 107588,0 mln zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 8216,3 mln zł (przed rokiem minus 18948,8 mln zł). Obroty liczone w euro zmniejszyły się po stronie eksportu o 20,3% do 22704,5 mln EUR, a po stronie importu – o 27,0% do 24628,5 mln EUR. Ujemne saldo wyniosło 1924,0 mln EUR (w ub. roku minus 5246,1 mln EUR). Eksport w dolarach USA wyniósł 30148,9 mln USD i był niższy o 27,5%, import – 32744,5 mln USD, tj. o 33,5% niższy niż przed rokiem, a ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 2595,6 mln USD (w ub. roku minus 7656,8 mln USD).

Eksport w cenach stałych w okresie styczeń–luty br. był o 22,0% niższy niż przed rokiem, a import – o 22,2%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zmniejszył się o 20,1%, z krajami Europy Środkowo-Wschodniej o 41,1%, a z krajami rozwijającymi się o 17,7%. Wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE obniżył się o 28,8%, sprowadzanych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 9,4%, a z krajów rozwijających się – o 12,5%.

Ceny transakcyjne (liczone w złotych) towarów eksportowanych i towarów importowanych w okresie styczeń–luty br. były wyższe niż przed rokiem. **Wskaźnik terms of trade** ogółem kształtował się na korzystnym poziomie 106,5 wobec 100,8 w okresie styczeń–luty ub. roku, na co wpływały m.in. relacje cen w wymianie z krajami Europy Środkowo-Wschodniej.

Znaczna poprawa uwarunkowań cenowych w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej spowodowana była głównie niskimi cenami importowanych paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych (głównie z Rosji), które obniżyły się o 37,2% i wzrostem, w porównaniu z okresem styczeń–luty ub. roku, cen eksportowanych maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego (o 12,2%) oraz towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca (o 25,1%). W rezultacie, wskaźnik terms of trade ukształtował się na poziomie 132,7 wobec 76,4 przed rokiem.

W okresie styczeń–luty br. w wymianie towarowej z krajami UE wskaźnik terms of trade wyniósł 103,4 wobec 101,7 przed rokiem. Wpłynęła na to wyższa dynamika cen towarów eksportowanych (o 17,8%, m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego – o 19,8%, różnych wyrobów przemysłowych – o 20,2%, chemikaliów i produktów pokrewnych – o 13,6%) niż towarów importowanych, których ceny wzrosły o 13,9%, w tym chemikalia i produkty pokrewne (o 5,0%), surowce niejadalne z wyjątkiem paliw (o 8,4%), maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy (o 19,9%), paliwa mineralne, smary i materiały pochodne – spadek cen (o 15,5%).

W obrotach z krajami rozwijającymi się odnotowano niekorzystne relacje cen wynikające ze wzrostu cen towarów importowanych o 16,3%, na co decydujący wpływ miał wzrost cen różnych wyrobów przemysłowych (o 27,6%), chemikaliów i produktów pokrewnych (o 16,2%) oraz towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca (o 19,4%), przy jednoczesnym mniejszym wzroście cen towarów eksportowanych (o 8,9%, w tym ceny chemikaliów i produktów pokrewnych zmniejszyły się o 4,7%), towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca wzrosły o 3,8%, a maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego zwiększyły się o 10,0%. Wskaźnik terms of trade wyniósł 93,6 wobec 109,0 w okresie styczeń–luty ub. roku.

Obroty handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-III 2009						2008	2009
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-III 2008=100			I-III	
				w zł	w EUR	w USD	struktura w %	
EKSPORT	99371,7	22704,5	30148,9	96,7	79,7	72,5	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	85265,0	19554,6	26027,3	98,3	81,3	74,3	84,5	85,8
w tym Unia Europejska	79831,3	18334,6	24424,3	97,5	80,8	73,9	79,7	80,3
w tym strefa euro	57078,4	13102,1	17449,9	100,4	83,1	76,0	55,4	57,4
Kraje rozwijające się	6742,7	1503,5	1969,8	107,1	86,2	76,7	6,1	6,8
Kraje Europy Śr.-Wsch.	7364,0	1646,4	2151,8	76,0	61,3	54,5	9,4	7,4
IMPORT	107588,0	24628,5	32744,5	88,4	73,0	66,5	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	72554,4	16627,4	22121,2	85,4	70,6	64,4	69,8	67,4
w tym Unia Europejska	64116,1	14712,3	19585,5	83,8	69,4	63,4	62,8	59,6
w tym strefa euro	50465,4	11578,0	15412,6	83,0	68,8	62,8	49,9	46,9
Kraje rozwijające się	23456,5	5331,6	7065,2	103,0	84,5	76,5	18,7	21,8
Kraje Europy Śr.-Wsch.	11577,1	2669,5	3558,1	82,8	69,0	62,9	11,5	10,8
SALDO	-8216,3	-1924,0	-2595,6	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	12710,6	2927,2	3906,1	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	15715,2	3622,3	4838,8	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	6613,0	1524,1	2037,3	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-16713,8	-3828,1	-5095,4	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.-Wsch.	-4213,1	-1023,1	-1406,3	x	x	x	x	x

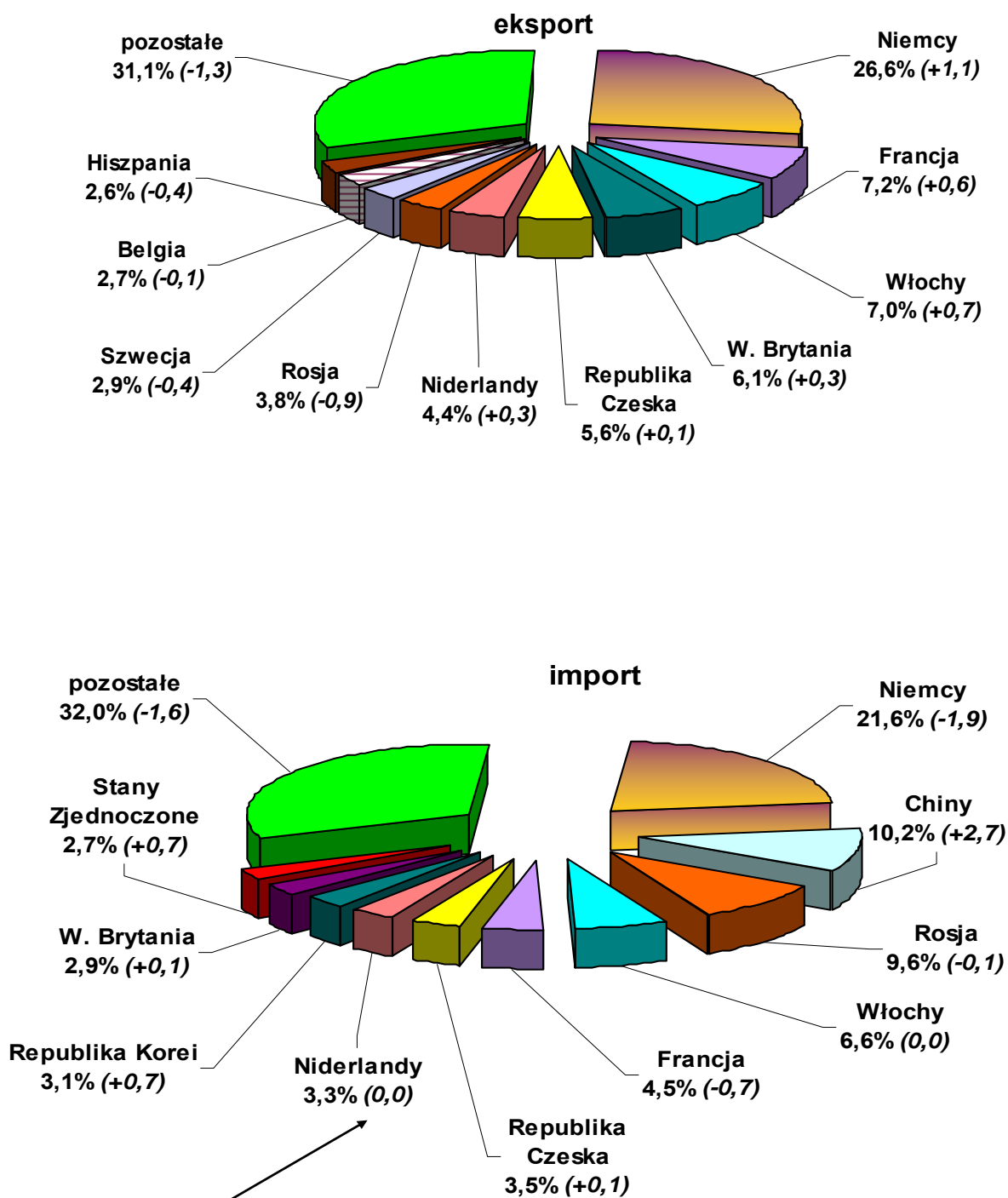
W strukturze geograficznej eksportu, w porównaniu z I kwartałem ub. roku, wzrósł udział krajów rozwiniętych (w tym krajów UE) i krajów rozwijających się, a obniżył się – krajów Europy Środkowo-Wschodniej. W imporcie zwiększył się udział krajów rozwijających się, a obniżył się – krajów rozwiniętych (w tym krajów UE) oraz krajów Europy Środkowo-Wschodniej. W porównaniu z I kwartałem ub. roku odnotowano spadek eksportu do krajów **Unii Europejskiej** o 2,5% do 79831,3 mln zł oraz spadek importu z tych krajów o 16,2% do 64116,1 mln zł. Dodatkowo saldo wyniosło 15715,2 mln zł wobec 5381,2 mln zł przed rokiem. Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 18334,6 mln EUR, a w imporcie 14712,3 mln EUR i były niższe odpowiednio o 19,2% i o 30,6%. Dodatkowo saldo wyniosło 3622,3 mln EUR wobec 1490,2 mln EUR przed rokiem. Eksport do krajów Unii Europejskiej stanowił 80,3% wartości eksportu ogółem, a import z tych krajów – 59,6% wartości importu ogółem (wobec odpowiednio 79,7% i 62,8% przed rokiem).

Wartość obrotów z **Niemcami** w eksporcie nieznacznie wzrosła – o 0,9% do poziomu 26430,5 mln zł (6063,2 mln EUR), natomiast w imporcie zmniejszyła się o 18,9% do 23203,6 mln zł (5327,0 mln EUR). Wymiana zamknęła się dodatnim saldem 3226,9 mln zł (736,2 mln EUR) wobec ujemnego salda 2433,0 mln zł (minus 672,6 mln EUR) w ub. roku. Udział Niemiec wzrósł w eksporcie ogółem z 25,5% do 26,6%, a w imporcie ogółem obniżył się z 23,5% do 21,6%. W wymianie z Niemcami wg grup SITC odnotowano m.in. spadek eksportu spalinowych silników tłokowych i ich części, innego sprzętu telekomunikacyjnego, elektrycznego sprzętu przekątnikowego oraz innych wyrobów z metali nieszlachetnych, natomiast zwiększył się eksport m.in. pojazdów mechanicznych osobowych i odbiorników telewizyjnych. W imporcie obniżyła się wartość dostaw m.in. pojazdów mechanicznych do transportu towarów, części i akcesoriów pojazdów, spalinowych silników tłokowych oraz przetworzonych olejów ropy naftowej i otrzymanych z minerałów bitumicznych.

Wśród naszych partnerów handlowych kolejne pozycje zajmowały: w eksporcie – Francja (7,2%), Włochy (7,0%), W. Brytania (6,1%), Republika Czeska (5,6%), Niemcy (4,4%), Rosja (3,8%), Szwecja (2,9%), Belgia (2,7%), Hiszpania (2,6%), a w imporcie – Chiny (10,2%), Rosja (9,6%), Włochy (6,6%), Francja (4,5%), Republika Czeska (3,5%), Niemcy (3,3%), Republika Korei (3,1%), W. Brytania (2,9%) oraz Stany Zjednoczone (2,7%).

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej**, w porównaniu z I kwartałem ub. roku, zmniejszyły się w eksporcie o 24,0% do poziomu 7364,0 mln zł (1646,4 mln EUR), a w imporcie o 17,2% do 11577,1 mln zł (2669,5 mln EUR). Wymiana zamknęła się ujemnym saldem 4213,1 mln zł (minus 1023,1 mln EUR) wobec ujemnego salda 4283,3 mln zł (minus 1182,6 mln EUR) w I kwartale ub. roku. Eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej stanowił 7,4% eksportu ogółem, a import – 10,8% importu ogółem (przed rokiem odpowiednio 9,4% i 11,5%).

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW
HANDLU ZAGRANICZNEGO
w okresie styczeń–marzec 2009 r.**

Zmiany do I–III 2008 r. (w pkt proc.)

W I kwartale br. **Rosja** zajmowała 7 miejsce wśród odbiorców polskich towarów oraz 3 miejsce wśród dostawców towarów na nasz rynek (przed rokiem odpowiednio 6 i 2). Eksport do Rosji obniżył się o 22,5% i wyniósł 3761,6 mln zł (841,8 mln EUR), natomiast import z Rosji zmniejszył się o 12,1% do poziomu 10355,7 mln zł (2394,2 mln EUR). Ujemne saldo obrotów wyniosło 6594,1 mln zł (minus 1552,4 mln EUR) wobec minus 6933,0 mln zł (minus 1916,4 mln EUR) przed rokiem. W porównaniu z I kwartałem ub. roku udział Rosji w obrotach ogółem zmniejszył się z 4,7% do 3,8% w eksporcie oraz z 9,7% do 9,6% w imporcie.

W obrotach z Rosją wg grup SITC obniżył się eksport m.in. pojazdów mechanicznych do transportu towarów, samochodów osobowych, urządzeń domowych elektrycznych i nieelektrycznych oraz części i akcesoriów pojazdów, natomiast wzrósł eksport m.in. owoców i orzechów świeżych lub suszonych, statków, łodzi i konstrukcji pływających oraz preparatów perfumeryjnych, kosmetycznych i toaletowych. Na spadek importu wpłynęło przede wszystkim obniżenie się wartości dostaw ropy naftowej, jednocześnie odnotowano wzrost importu m.in. węgla.

W obrotach ogółem wg sekcji SITC wzrósł eksport napojów i tytoniu, olejów, tłuszczów i wosków zwierzęcych i roślinnych, żywności i zwierząt żywych oraz różnych wyrobów przemysłowych, natomiast w pozostałych sekcjach odnotowano spadek eksportu. W imporcie wzrosła wartość dostaw napojów i tytoniu, żywności i zwierząt żywych oraz różnych wyrobów przemysłowych, obroty w pozostałych sekcjach obniżyły się. W strukturze towarowej eksportu zwiększył się udział m.in. żywności i zwierząt żywych, różnych wyrobów przemysłowych oraz maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, a najbardziej obniżył się – towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca. W imporcie odnotowano wzrost udziału m.in. różnych wyrobów przemysłowych oraz żywności i zwierząt żywych i spadek udziału m.in. paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca oraz maszyn urządzeń i sprzętu transportowego.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–III 2009		I–III 2008	I–III 2009
	w mln zł	I–III 2008=100	struktura w %	
EKSPORT	99371,7	96,7	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	9644,4	118,0	8,0	9,7
Napoje i tytoń	1415,4	165,0	0,8	1,4
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	1737,4	76,4	2,2	1,8
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	2898,6	69,7	4,0	2,9
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	216,6	145,8	0,1	0,2
Chemikalia i produkty pokrewne	7744,2	99,5	7,6	7,8
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	18800,8	82,9	22,1	18,9
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	42570,6	99,1	41,8	42,8
Różne wyroby przemysłowe	14260,5	104,5	13,3	14,4
IMPORT	107588,0	88,4	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	7651,0	117,9	5,3	7,1
Napoje i tytoń	572,6	125,8	0,4	0,5
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	2673,0	72,5	3,0	2,5
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	8908,2	65,5	11,2	8,3
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	411,3	90,3	0,4	0,4
Chemikalia i produkty pokrewne	14643,1	90,0	13,4	13,6
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	19019,2	81,2	19,2	17,7
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	37199,8	85,1	35,9	34,6
Różne wyroby przemysłowe	12006,2	111,3	8,9	11,2

Eksport **produktów rolno-spożywczych**, w porównaniu z I kwartałem ub. roku, był wyższy o 22,1% i wyniósł 11694,7 mln zł (2669,0 mln EUR), a import wzrósł o 15,9% i ukształtował się na poziomie 9507,5 mln zł (2175,6 mln EUR). Obroty zamknęły się dodatnim saldem 2187,2 mln zł (493,4 mln EUR) wobec dodatniego salda 1369,6 mln zł (379,4 mln EUR) w ub. roku. Udział produktów rolno-spożywczych w obrotach ogółem zwiększył się z 9,3% do 11,6% w eksporcie oraz z 6,7% do 8,8% w imporcie, w porównaniu z I kwartałem ub. roku.

Wzrost obrotów towarami rolno-spożywczymi odnotowano ze wszystkimi grupami krajów. Eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej zwiększył się o 50,3% (m.in. owoców świeżych do Rosji oraz mięsa wieprzowego na Ukrainę), do krajów rozwijających się o 46,0% (m.in. pszenicy do Egiptu) oraz do krajów rozwiniętych o 17,7%, w tym do UE o 17,6% (m.in. wyrobów tytoniowych do Francji oraz mięsa wołowego do Włoch). Import z krajów Europy Środkowo-Wschodniej wzrósł o 24,6% (m.in. nasion rzepaku i rzepiku oraz makuchów z Ukrainy), z krajów rozwiniętych o 18,4%, w tym z krajów UE o 19,9% (m.in. mięsa wieprzowego z Niemiec i Danii), z krajów rozwijających się o 6,9% (m.in. z Chin: filetów i pozostałego mięsa z ryb świeżego, schłodzonego lub zamrożonego).

W strukturze geograficznej eksportu produktów rolno-spożywczych wzrósł udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej z 8,8% w I kwartale ub. roku do 10,8% oraz krajów rozwijających się z 5,6% do 6,7%, natomiast obniżył się – krajów rozwiniętych z 85,6% do 82,5% (w tym krajów UE zmniejszył się z 81,7% do 78,6%). Łącznie na rynki krajów rozwiniętych i krajów Europy Środkowo-Wschodniej skierowano 93,3% eksportu produktów rolno-spożywczych (w I kwartale ub. roku 94,4%). W imporcie obniżył się udział krajów rozwijających się z 22,8% do 21,0%, natomiast udział krajów rozwiniętych zwiększył się z 75,3% do 76,9% (w tym krajów UE – z 68,3% do 70,7%), a krajów Europy Środkowo-Wschodniej wzrósł z 1,9% do 2,1%.

Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I–III 2009							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I–III 2008=100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I–III 2008=100	struktura w %
Produkty rolno-spożywcze	11694,7	2669,0	122,1	100,0	9507,5	2175,6	115,9	100,0
Przetwory spożywcze	5294,1	1208,3	126,3	45,3	3755,3	857,0	119,4	39,5
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	3538,3	810,3	104,1	30,3	2491,0	571,0	133,3	26,2
Produkty pochodzenia roślinnego	2600,5	590,2	145,2	22,2	2810,4	644,5	104,1	29,6
Oleje i tłuszcze	261,8	60,2	134,8	2,2	450,8	103,1	91,8	4,7

Eksport **towarów wysokiej techniki** wyniósł 10398,7 mln zł, tj. o 34,3% więcej niż w I kwartale ub. roku, a import – 18584,8 mln zł, tj. o 0,8% więcej. Obroty zamknęły się ujemnym saldem 8186,1 mln zł (przed rokiem minus 10694,0 mln zł). Udział towarów wysokiej techniki w eksporcie ogółem wyniósł 10,5%, a w imporcie – 17,3% (przed rokiem odpowiednio 7,5% i 15,1%).

Udział wartości **obrotu uszlachetniającego** w I kwartale br. utrzymał się na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem i stanowił 6,4% eksportu i 4,2% importu ogółem.

W strukturze **rozdysponowania importu wg głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z I kwartałem ub. roku, wzrósł udział importu towarów konsumpcyjnych z 19,6% do 23,4%, obniżył się natomiast udział importu dóbr inwestycyjnych z 17,2% do 16,6% oraz towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie z 63,2% do 60,0%. Odnotowano spadek importu dóbr inwestycyjnych o 14,7%, a towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie o 16,1%, natomiast w kategorii towarów konsumpcyjnych wystąpił wzrost o 5,5%.

W strukturze **rozdysponowania eksportu wg głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z I kwartałem ub. roku, wzrósł udział towarów konsumpcyjnych z 34,3% do 40,3% oraz dóbr inwestycyjnych – z 11,0% do 12,1%, natomiast obniżył się udział eksportu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie z 54,7% do 47,6%.

Odnotowano wzrost eksportu towarów konsumpcyjnych o 13,5% i dóbr inwestycyjnych o 6,3% oraz spadek eksportu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie o 15,8%.

Struktura i dynamika rozdysponowania importu i eksportu wg głównych kategorii ekonomicznych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I-III 2008	I-III 2009	
	struktura w %		I-III 2008=100
IMPORT	100,0	100,0	88,4
Dobra inwestycyjne.....	17,2	16,6	85,3
dobra inwestycyjne z wyjątkiem środków transportu	76,4	86,0	96,2
środki transportu przemysłowe	23,6	14,0	50,4
Towary konsumpcyjne	19,6	23,4	105,5
w tym:			
towary nietrwałego użytku	28,0	27,6	104,0
samochody osobowe	19,7	14,8	78,8
Zużycie pośrednie	63,2	60,0	83,9
w tym:			
towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone.....	47,8	46,9	82,3
paliwa i smary nieprzetworzone.....	15,4	16,6	90,4
części i akcesoria do dóbr inwestycyjnych	14,2	16,4	97,2
części i akcesoria dla środków transportu	11,5	10,8	78,9
EKSPORT	100,0	100,0	96,7
Dobra inwestycyjne.....	11,0	12,1	106,3
dobra inwestycyjne z wyjątkiem środków transportu	64,1	69,2	114,9
środki transportu przemysłowe	35,9	30,8	90,9
Towary konsumpcyjne	34,3	40,3	113,5
w tym:			
towary nietrwałego użytku	27,0	26,0	109,6
samochody osobowe	18,0	18,2	114,9
Zużycie pośrednie	54,7	47,6	84,2
w tym:			
towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone.....	50,3	47,9	80,2
części i akcesoria dla środków transportu	23,3	22,8	82,3
części i akcesoria do dóbr inwestycyjnych	14,0	16,3	98,2

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw¹² w I kwartale br. uległy pogorszeniu w porównaniu z bardzo korzystnymi uzyskanymi w latach 2006 i 2007 oraz w okresie styczeń–wrzesień 2008 r. Mniej korzystne w stosunku do notowanych w kilku ostatnich latach były wszystkie podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Wobec wolniejszego tempa wzrostu przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania, pogorszył się wskaźnik poziomu kosztów. W strukturze rodzajowej kosztów ogółem zwiększył się udział kosztów wynagrodzeń brutto, usług obcych, energii oraz amortyzacji. Zmniejszył się natomiast udział zużycia materiałów.

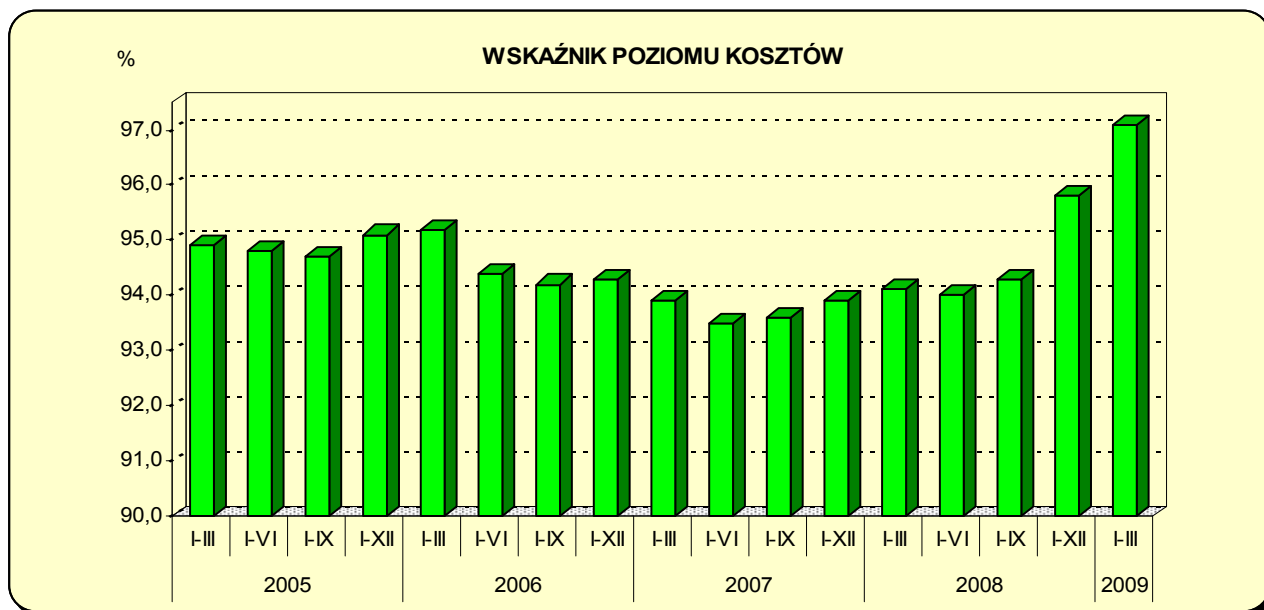
¹² Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

Pogorszenie wyniku na działalności gospodarczej obserwowano w większości sekcji, największe (w ujęciu wartościowym) – w przetwórstwie przemysłowym, handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz informacji i komunikacji. Na osłabienie sytuacji dochodowej wpływ miało obniżenie wyniku na operacjach finansowych odnotowane we wszystkich sekcjach, z wyjątkiem wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.

Obniżyły się przychody ze sprzedaży na eksport. Zmniejszył się udział przychodów ze sprzedaży na eksport w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów w porównaniu z rokiem ubiegłym, jak również udział liczby jednostek eksportujących w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw. Wyniki finansowe osiągnięte przez eksporterów uległy pogorszeniu w stosunku do uzyskanych w I kwartale ub. roku. Podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe tej grupy przedsiębiorstw ukształtowały się na poziomie niższym niż dla ogółu badanych przedsiębiorstw i były gorsze od uzyskanych przed rokiem.

Przychody, koszty oraz wyniki finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie a–ogółem w mln zł b–udział sektora prywatnego w %	I–III 2008	I–III 2009
Przychody z całokształtu działalności a	438477,9	453459,8
..... b	84,1	84,2
w tym przychód netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a	424820,3	433157,0
..... b	84,2	84,4
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności a	412782,0	440125,4
..... b	84,4	84,0
w tym koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów a	400832,0	411098,2
..... b	84,4	84,2
Wynik na działalności gospodarczej a	25695,9	13334,2
..... b	79,3	92,4
Wynik finansowy brutto a	25693,6	13382,2
..... b	79,4	92,4
Wynik finansowy netto a	20380,1	9760,5
..... b	80,9	98,1
Zysk netto a	25598,5	25665,8
..... b	81,3	85,4
Strata netto a	5218,4	15905,4
..... b	82,9	77,7

Przychody z całokształtu działalności w I kwartale br. były o 3,4% wyższe niż przed rokiem, natomiast **koszty ich uzyskania** – o 6,6%, co znalazło odzwierciedlenie w pogorszeniu **wskaźnika poziomu kosztów** z 94,1% do 97,1%. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrosły w większości sekcji, najbardziej (w ujęciu wartościowym) – w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją, budownictwie, transporcie i gospodarce magazynowej oraz informacji i komunikacji. Obniżenie przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano w przetwórstwie przemysłowym, górnictwie i wydobywaniu oraz dostawach wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był niższy niż w I kwartale ub. roku o 8,0% i wyniósł 22058,7 mln zł. Pogorszył się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (o 651,1 mln zł). Znacząco obniżeniu uległ wynik na operacjach finansowych (z minus 462,6 mln zł do minus 10243,6 mln zł). Koszty finansowe wzrosły bardziej niż przychody finansowe (wzrost o 206,7%, wobec 78,3%). Zaobserwowano znaczny wzrost innych kosztów finansowych (o 394,7%), w tym związanych z nadwyżką ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi (o 578,1%) oraz pozostałych kosztów finansowych (o 261,7%).

W rezultacie, **wynik na działalności gospodarczej** wyniósł 13334,2 mln zł i był o 48,1% niższy niż przed rokiem, przy czym jego pogorszenie odnotowano w większości sekcji, w tym m.in. w budownictwie (o 79,6% do 126,0 mln zł), przetwórstwie przemysłowym (o 62,6% do 4194,2 mln zł), górnictwie i wydobywaniu (o 41,9% do 986,4 mln zł), transporcie i gospodarce magazynowej (o 55,6% do 361,1 mln zł), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 53,2% do 1572,2 mln zł) oraz informacji i komunikacji (o 52,0% do 1099,0 mln zł). Poprawę wyniku na działalności gospodarczej odnotowano w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 5,9% do 388,0 mln zł) oraz edukacji (o 31,5% do 35,6 mln zł). W sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę wynik nie uległ zmianie w skali roku.

Wynik finansowy brutto wyniósł 13382,2 mln zł (zysk brutto – 29865,3 mln zł, strata brutto – 16483,1 mln zł) i był niższy o 12311,4 mln zł (o 47,9%) w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Obciążenia wyniku finansowego brutto wyniosły 3621,7 mln zł i były o 31,8% niższe niż przed rokiem.

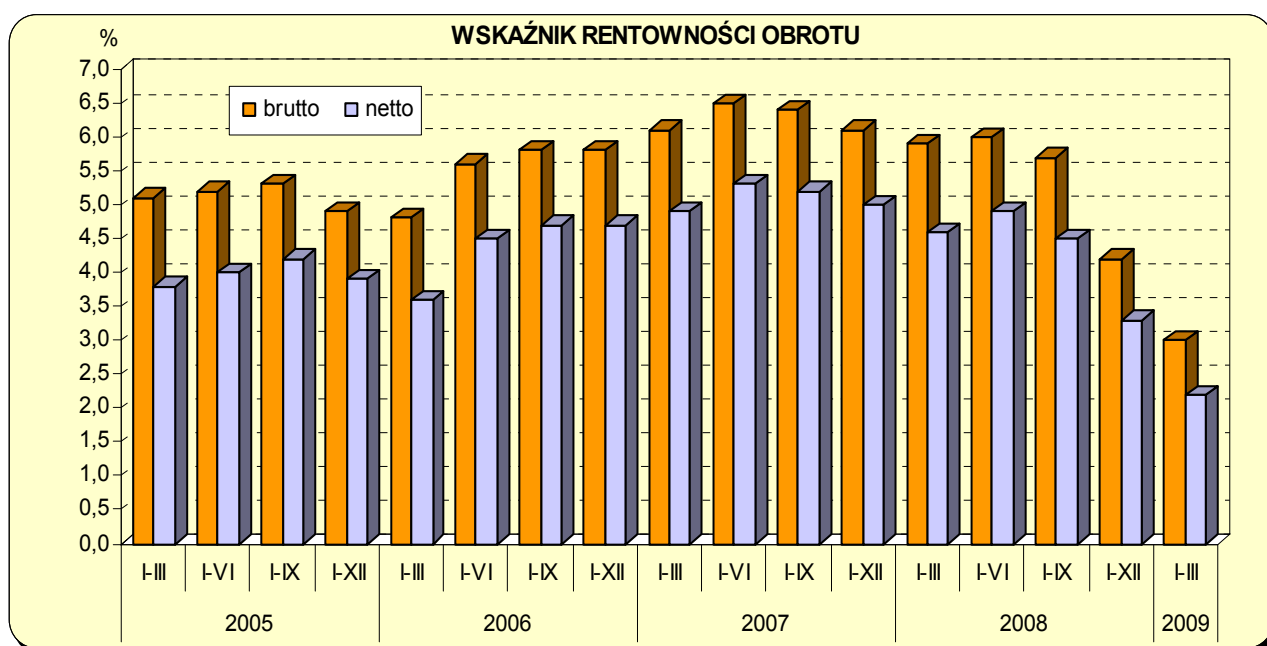
Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 9760,5 mln zł (zysk netto – 25665,8 mln zł, strata netto – 15905,4 mln zł) i był niższy o 10619,6 mln zł (o 52,1%) w porównaniu z I kwartałem ub. roku. W największym stopniu uległ pogorszeniu wynik finansowy netto w budownictwie (z 413,2 mln zł do minus 128,0 mln zł), transporcie i gospodarce magazynowej (o 89,6% do 51,9 mln zł), obsłudze rynku nieruchomości (o 82,8% do 61,5 mln zł), przetwórstwie przemysłowym (o 62,3% do 3481,5 mln zł), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 61,1% do 1021,0 mln zł), informacji i komunikacji (o 58,2% do 752,3 mln zł) oraz górnictwie i wydobywaniu (o 43,9% do 755,1 mln zł). Jego poprawę odnotowano w edukacji (o 23,8% do 31,4 mln zł) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 5,8% do 279,9 mln zł).

Zysk netto wykazało 62,3% badanych przedsiębiorstw (wobec 66,9% przed rokiem), a ich udział w przychodach z całokształtu działalności obniżył się z 80,7% do 69,5%. W przetwórstwie przemysłowym zysk netto wykazało 64,7% przedsiębiorstw (przed rokiem 69,9%), a ich udział w przychodach tej sekcji wyniósł 65,0% (wobec odpowiednio 83,8%).

Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie a-ogółem b-sektor publiczny c-sektor prywatny	w %	
	I-III 2008	I-III 2009
Wskaźnik poziomu kosztów		
a	94,1	97,1
b	92,4	98,6
c	94,5	96,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ...		
a	5,6	5,1
b	7,0	3,7
c	5,4	5,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto		
a	5,9	3,0
b	7,6	1,4
c	5,5	3,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto		
a	4,6	2,2
b	5,6	0,3
c	4,5	2,5
Wskaźnik płynności I stopnia		
a	33,0	31,9
b	52,2	51,5
c	29,9	28,7

Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów obniżył się z 5,6% do 5,1%, rentowności obrotu brutto – z 5,9% do 3,0%, a obrotu netto – z 4,6% do 2,2%. W porównaniu z I kwartałem ub. roku zmniejszył się w ogólnej liczbie badanych podmiotów udział jednostek rentownych (wykazujących wskaźnik rentowności obrotu netto równy i większy od 0,0) z 68,0% do 63,0% oraz ich udział w przychodach z całokształtu działalności – z 81,1% do 69,8%. Pogorszenie rentowności obrotu netto odnotowano we wszystkich sekcjach.

Oslabieniu uległy wskaźniki płynności finansowej: I stopnia z 33,0% do 31,9%, a II stopnia z 100,7% do 94,8%. Wskaźnik płynności I stopnia powyżej 20% uzyskało 44,6% badanych przedsiębiorstw (wobec 43,1% przed rokiem), a wskaźnik płynności II stopnia w przedziale od 100% do 130% odnotowało 11,9% badanych przedsiębiorstw (wobec 12,3% w I kwartale ub. roku).

Relacja zobowiązań do należności (z tytułu dostaw i usług) ukształtowała się na poziomie nieznacznie niższym niż rok wcześniej (91,2%, wobec 91,5%). Wartość zobowiązań z tytułu dostaw i usług wyższą od wartości należności z tego tytułu odnotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją, obsłudze rynku nieruchomości oraz zakwaterowaniu i usługach gastronomicznych.

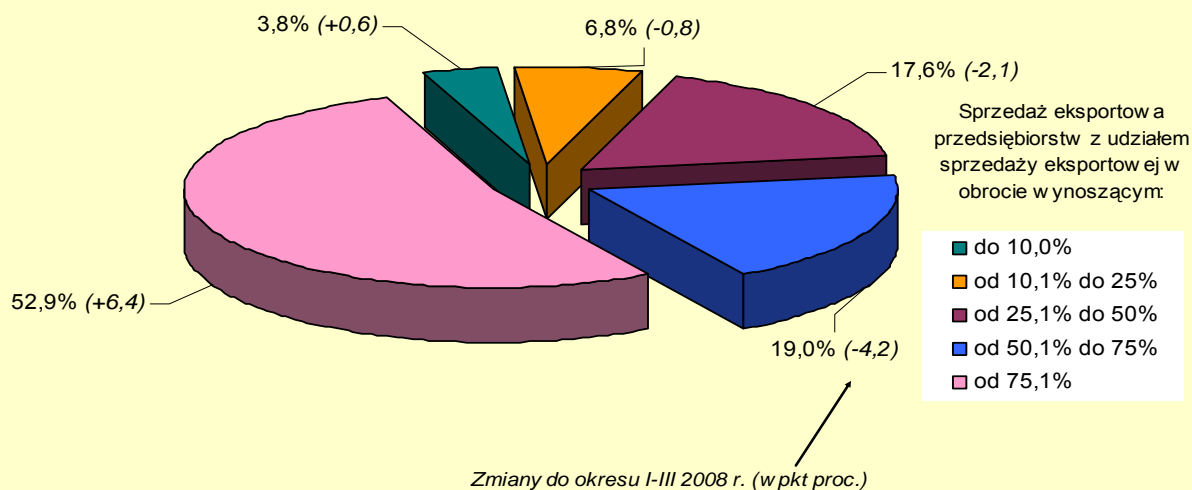
Poziom i struktura rodzajowa kosztów kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-III 2008				I-III 2009			
	w mld zł	struktura w %			w mld zł	struktura w %		
		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
Koszty ogółem	269,9	100,0	100,0	100,0	272,0	100,0	100,0	100,0
amortyzacja	14,8	5,5	7,3	5,1	16,1	5,9	7,4	5,6
zużycie materiałów i energii	126,3	46,8	36,1	49,2	119,6	44,0	37,4	45,4
w tym energia	8,3	3,1	4,0	2,9	9,8	3,6	5,1	3,3
usługi obce	56,3	20,9	22,4	20,5	58,7	21,6	20,4	22,0
podatki i opłaty	16,2	6,0	8,9	5,3	16,7	6,2	8,8	5,6
wynagrodzenia brutto	38,6	14,3	17,4	13,6	41,4	15,2	17,7	14,7
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	9,7	3,6	5,5	3,2	10,2	3,7	5,5	3,3
w tym składki z tytułu ubezpieczeń społecznych	6,4	2,4	3,0	2,2	6,8	2,5	3,1	2,4
pozostałe koszty	8,0	3,0	2,4	3,1	9,3	3,4	2,9	3,5

Koszty bieżącej działalności poniesione przez ogół badanych podmiotów w I kwartale br. były o 0,8% wyższe niż przed rokiem. W strukturze rodzajowej kosztów ogółem zwiększyły się udziały wszystkich rodzajów kosztów, z wyjątkiem udziału kosztów zużycia materiałów.

Z grupy przedsiębiorstw objętych badaniem, 45,2% jednostek wykazało w I kwartale br. **sprzedaż na eksport**, wobec 46,4% rok wcześniej. Poziom sprzedaży eksportowej był o 4,4% niższy niż przed rokiem, a jej udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów zmniejszył się z 20,7% do 19,4%. W I kwartale br. 71,8% sprzedaży eksportowej przypadało na przedsiębiorstwa, w których sprzedaż na eksport stanowiła więcej niż 50% obrotu ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – wobec 69,6% przed rokiem.

**STRUKTURA SPRZEDAŻY EKSPORTOWEJ WEDŁUG GRUP EKSPORTERÓW
W OKRESIE I-III 2009 r.**

W grupie podmiotów eksportujących zmniejszył się udział jednostek wykazujących zysk netto (do 66,6 %, wobec 71,7% w I kwartale ub. roku, w tym w przetwórstwie przemysłowym – 67,5%, wobec 71,2%). Podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez eksporterów ukształtowały się na poziomie niższym niż dla ogółu badanych przedsiębiorstw i były zdecydowanie gorsze niż odnotowane przed rokiem.

Z grupy podmiotów objętych badaniem, 14694 jednostek, które stanowiły 84,3% badanych przedsiębiorstw ogółem, prowadziło działalność gospodarczą zarówno w 2008 r., jak i w 2009 r. (wobec 89,5% odpowiednio przed rokiem). Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów tych podmiotów stanowiły 91,9% przychodów netto z tej działalności ogółu podmiotów (wobec 95,4% przed rokiem). Udział tej grupy podmiotów w wyniku finansowym netto ogółu podmiotów objętych badaniem wyniósł 92,6% (wobec 98,4% przed rokiem). Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe odnotowane przez tę zbiorowość były gorsze niż w I kwartale ub. roku i ukształtowały się na nieznacznie wyższym poziomie niż dla ogółu badanych podmiotów.

Wartość **aktywów obrotowych** badanych przedsiębiorstw na koniec marca br. wyniosła 593995,6 mln zł i była o 10,8% większa niż przed rokiem, w tym zapasów – o 7,5%, należności krótkoterminowych – o 10,1%, inwestycji krótkoterminowych – o 14,2%, a krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych – o 26,7%. W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych nastąpił wzrost udziału inwestycji krótkoterminowych (z 22,4% do 23,1%), a obniżył się – udział zapasów (z 28,5% do 27,6%) oraz należności krótkoterminowych (z 46,0% do 45,7%). Zwiększył się udział krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 3,2% do 3,6%). W strukturze zapasów ogółem wzrósł udział towarów (z 36,5% do 37,6%) oraz produktów gotowych (z 16,1% do 17,2%), a obniżył się – materiałów (z 30,2% do 28,6%) oraz półproduktów i produktów w toku (z 15,4 % do 15,0%).

W porównaniu z I kwartałem ub. roku nie odnotowano istotnych zmian dotyczących sprawności działania przedsiębiorstw. Nieznacznie (o 3 dni) wydłużyły się cykle rotacji należności krótkoterminowych oraz spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług (odpowiednio do 47 i 43 dni). Cykl rotacji zapasów wydłużył się o 2 dni – do 34 dni.

Aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi, ich udział w pokryciu finansowym aktywów obrotowych stanowił 72,5%, wobec 67,9% w I kwartale ub. roku.

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) na koniec marca br. wyniosły 607499,2 mln zł i były o 20,1% wyższe niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 29,1% zobowiązań ogółem (wobec 28,0% przed rokiem).

Wartość **zobowiązań krótkoterminowych** badanych przedsiębiorstw w końcu marca br. wyniosła 430774,6 mln zł i była o 18,3% wyższa niż przed rokiem, w tym – zobowiązań z tytułu dostaw i usług większe o 9,0%.

Zobowiązania długoterminowe badanych przedsiębiorstw w końcu marca br. wyniosły 176724,6 mln zł i były o 24,7% wyższe niż przed rokiem. Odnotowano wzrost zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek – o 17,6% oraz pozostałych zobowiązań długoterminowych – o 38,6%, a spadek – zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – o 6,6%.

Szacuje się, że w okresie styczeń–marzec br. **nakłady inwestycyjne** badanych podmiotów¹³ na nowe środki trwałe wyniosły 19,4 mld zł i były (w cenach stałych) o ok. 5% niższe niż przed rokiem. Ze zrealizowanych nakładów ok. 60% przypadało na zakup maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi oraz środków transportu, a ok. 37% – na budynki i budowle. Największy wzrost nakładów (w cenach bieżących) odnotowano m.in. w przetwórstwie przemysłowym, górnictwie i wydobywaniu oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji. Spadek nakładów miał natomiast miejsce w handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz w transporcie, gospodarce magazynowej.

Według informacji NBP, na podstawie oceny dokonanej przez 10 największych banków, w końcu marca br. 9803 przedsiębiorstw (osób prawnych i fizycznych prowadzących działalność gospodarczą bez względu na liczbę pracujących) nie posiadało **zdolności kredytowej**, co stanowiło 3,4% ogólnej liczby kredytowanych przez nie jednostek (w analogicznym okresie ub. roku 11132 jednostek i 4,4%). Zadłużenie tych podmiotów z tytułu kredytów bankowych wyniosło w końcu marca br. 13,6 mld zł, a łącznie z odsetkami zapadłymi od należności zagrożonych – 16,3 mld zł. Wartość zadłużenia tych podmiotów stanowiła 8,7% całkowitego zadłużenia wszystkich jednostek kredytowanych przez badane banki (wobec 10,0% w końcu I kwartału ub. roku i 7,8% w końcu grudnia ub. roku).

Rachunek bieżący bilansu płatniczego na bazie transakcji

Rachunek bieżący bilansu płatniczego¹⁴ w marcu br. zamknął się dodatnim saldem w kwocie 75 mln EUR (wobec minus 1960 mln EUR w analogicznym miesiącu ub. roku). Na stan salda rachunku bieżącego wpłynęła głównie poprawa salda obrotów towarowych oraz wysoki napływ transferów otrzymanych z Unii Europejskiej zarejestrowanych w transferach bieżących.

¹³ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem wyników przedsiębiorstw rolnictwa, łowiectwa, leśnictwa, rybołówstwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

¹⁴ Opracowano na podstawie materiałów „Bilans Płatniczy” przekazanych przez NBP.

Rachunek bieżący stanowi komponent bilansu płatniczego na bazie transakcji. Jest to statystyczne zestawienie transferów finansowych obrotów z zagranicą, prezentujące w usystematyzowany sposób transakcje gospodarcze zrealizowane przez Polskę z resztą świata (tzn. między rezydentami i nierezydentami). Bilans płatniczy oprócz rachunku bieżącego, zawiera także rachunek kapitałowy i finansowy, saldo błędów i opuszczeń oraz stan oficjalnych aktywów rezerwowych.

Saldo obrotów towarowych w marcu br. wyniosło minus 77 mln EUR (przed rokiem minus 1470 mln EUR). Wpływy z eksportu towarów wyniosły 8467 mln EUR tj. o 16,3% mniej niż przed rokiem, a wypłaty za import zmniejszyły się o 26,2%, do 8544 mln EUR.

Saldo usług w marcu br. było dodatnie i wyniosło 125 mln EUR (przed rokiem 167 mln EUR). Przychody z eksportu usług zmniejszyły się w skali roku o 15,4% (do 1454 mln EUR), a rozchody z tytułu importu usług obniżyły się o 14,4% (do 1329 mln EUR). Na wartość salda usług złożyły się: dodatnie saldo usług transportowych (182 mln EUR), dodatnie saldo podróży zagranicznych (121 mln EUR) oraz ujemne saldo pozostałych usług (178 mln EUR).

Saldo dochodów w marcu br. ukształtowało się na poziomie minus 431 mln EUR (przed rokiem minus 1051 mln EUR). Złożyły się na nie przychody w wysokości 432 mln EUR (spadek o 20,7% w ujęciu rocznym) i rozchody w wysokości 863 mln EUR (spadek odpowiednio o 45,9%).

Saldo transferów bieżących w marcu br. było dodatnie i wyniosło 458 mln EUR (wobec 394 mln EUR przed rokiem). Wartość przychodów zmniejszyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 1,7% (do 879 mln EUR), a wartość rozchodów o 15,8% (do 421 mln EUR).

Rachunek bieżący bilansu płatniczego na bazie transakcji kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	III 2008	III 2009	zmiana do III 2008
	w mln EUR		
RACHUNEK BIEŻĄCY	-1960	75	2035
Saldo obrotów towarowych	-1470	-77	1393
Eksport	10113	8467	-1646
Import	11583	8544	-3039
Saldo usług	167	125	-42
Przychody	1719	1454	-265
Rozchody	1552	1329	-223
Saldo dochodów	-1051	-431	620
Przychody	545	432	-113
Rozchody	1596	863	-733
Saldo transferów bieżących	394	458	64
Przychody	894	879	-15
Rozchody	500	421	-79

Pieniądz

W końcu kwietnia br. podaż pieniądza M3 wyniosła 679884,7 mln zł i była o 0,6% niższa niż w końcu marca br. oraz o 14,4% większa niż przed rokiem.

Komponenty podaży pieniądza (M3) oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IV 2008	2009			
		III	IV	zmiana w stosunku do	
				IV 2008	III 2009
	w mln zł				
Podaż pieniądza (M3)	594317,7	683678,5	679884,7	85567,0	-3793,8
pieniądz gotówkowy w obiegu.....	79978,7	91060,8	92414,1	12435,4	1353,3
depozyty i inne zobowiązania	502004,0	587800,5	582833,2	80829,2	-4967,3
pozostałe składniki M3	12335,0	4817,2	4637,4	-7697,6	-179,8
Aktywa zagraniczne netto	111862,9	53037,8	50005,8	-61857,1	-3032,0
Aktywa krajowe netto	482454,8	630640,7	629878,8	147424,0	-761,9
Saldo pozostałych pozycji (netto)	-101761,7	-172574,2	-154316,8	-52555,1	18257,4

^a Stan w końcu okresu.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) w kwietniu br. wyniosły 92414,1 mln zł i zwiększyły się w stosunku do końca marca br. o 1,5%, zaś w stosunku do kwietnia ub. roku – o 15,5%.

W kwietniu br. **depozyty i inne zobowiązania**, tj. główna pozycja w strukturze podaży pieniądza (M3), wyniosły 582833,2 mln zł i były niższe w porównaniu ze stanem w końcu marca br. o 0,8%. Wzrosły depozyty i inne zobowiązania wobec: gospodarstw domowych – o 0,2%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 1,5%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 0,4%. Obniżył się natomiast stan depozytów i innych zobowiązań wobec: przedsiębiorstw – o 4,0%, funduszy ubezpieczeń społecznych – o 2,6% oraz instytucji samorządowych – o 1,0%.

W stosunku do kwietnia ub. roku depozyty i inne zobowiązania wzrosły o 16,1%, w tym depozyty i inne zobowiązania wobec: gospodarstw domowych – o 25,4%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 19,0%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 7,2% oraz funduszy ubezpieczeń społecznych – o 40,4%. Zmniejszył się stan depozytów i innych zobowiązań wobec przedsiębiorstw o 0,2% oraz instytucji samorządowych – o 8,1%.

Pozostałe składniki M3 wyniosły w kwietniu br. 4637,4 mln zł; wartość tej pozycji obniżyła się w stosunku do marca br. o 3,7%, zaś w stosunku do kwietnia ub. roku – o 62,4%.

Najwyższy udział w strukturze zasobów pieniądza miały **należności**, których przyrost był jednocześnie głównym czynnikiem generującym pieniądz. W końcu kwietnia br. wyniosły one 673067,9 mln zł i zmniejszyły się w porównaniu z końcem marca br. o 1,7%, w tym obniżył się stan należności od: gospodarstw domowych o 1,4%, przedsiębiorstw – o 2,2% i niemonetarnych instytucji finansowych – o 6,3%. Zwiększył się natomiast stan należności od: instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 0,4% oraz instytucji samorządowych – o 3,8%.

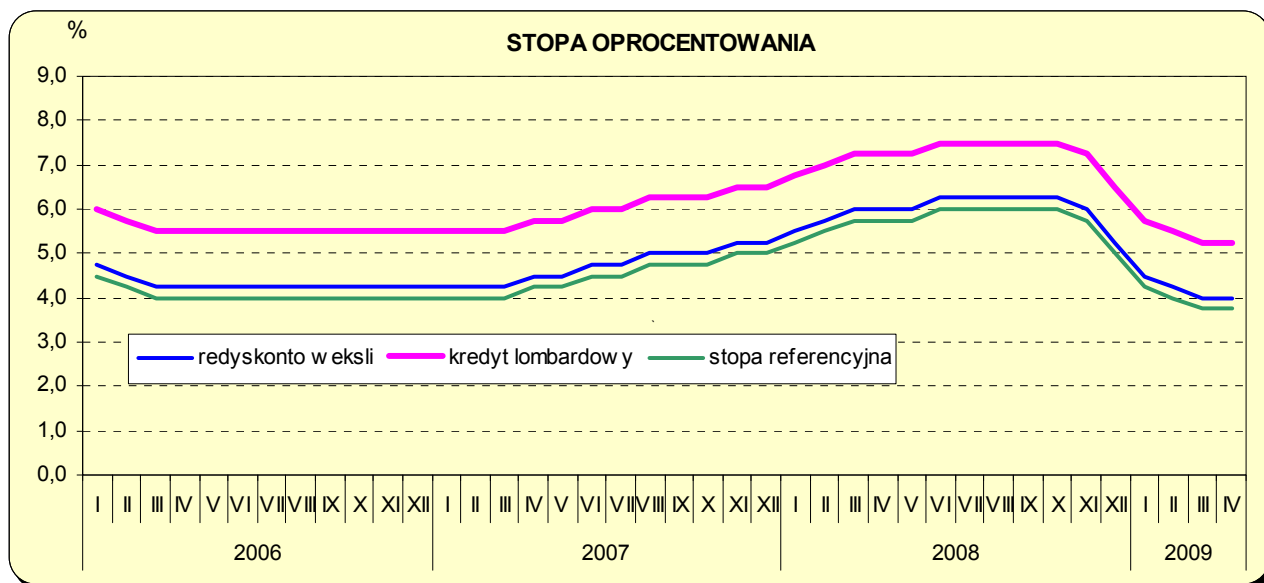
W stosunku do stanu na koniec kwietnia ub. roku należności były wyższe o 30,3%, w tym należności od: gospodarstw domowych wzrosły o 38,9%, przedsiębiorstw – o 20,4%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 14,5%, instytucji samorządowych – o 17,8%, a od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 26,2%.

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego wyniosło w końcu kwietnia br. 111127,8 mln zł, przy czym w porównaniu z końcem marca br. zmniejszyło się ono o 6,1%, a w stosunku do stanu na koniec kwietnia ub. roku zwiększyło się o 63,8%.

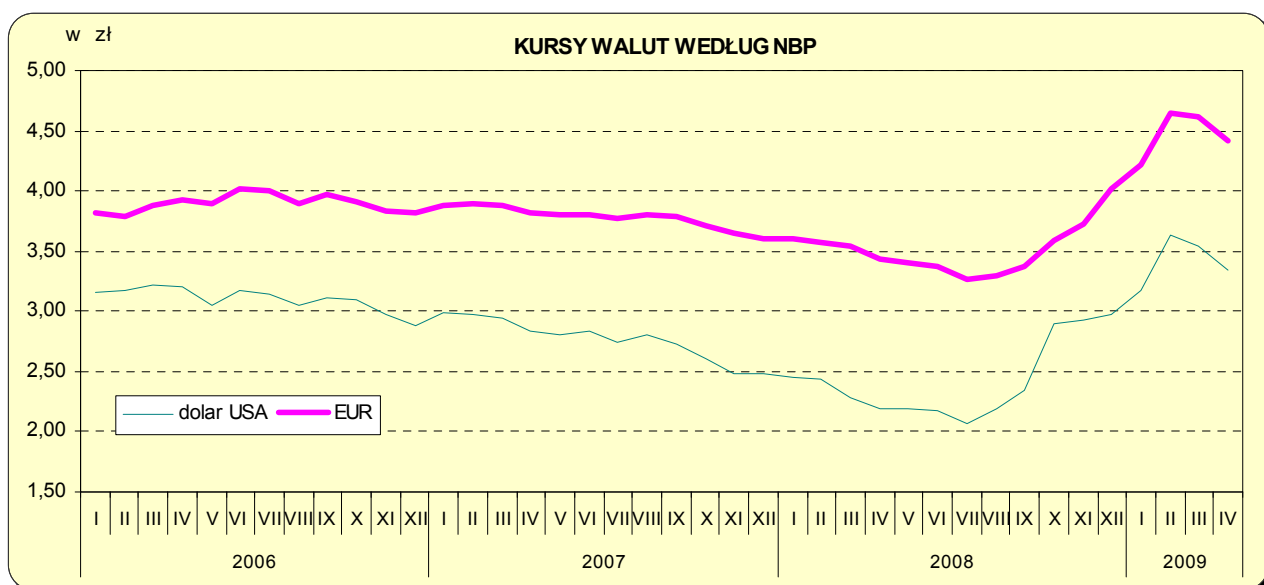
Kolejnym czynnikiem wpływającym na stan zasobów pieniądza były **aktywa zagraniczne netto**, które w kwietniu br. wyniosły 50005,8 mln zł; a ich wartość obniżyła się od marca br. o 5,7%, a w stosunku do kwietnia ub. roku – o 55,3%.

Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto** w kwocie 154316,8 mln zł, które zmniejszyło się w relacji do stanu na koniec marca br. o 18257,4 mln zł, a w stosunku do stanu w końcu kwietnia ub. roku pogłębiło się – o 52555,1 mln zł.

Obowiązujące od 26 marca br. w Narodowym Banku Polskim **podstawowe stopy procentowe** w kwietniu br. nie uległy zmianie i wyniosły odpowiednio: stopa redyskontowa weksli – 4,00%, stopa kredytu lombardowego – 5,25%, stopa referencyjna – 3,75%, stopa depozytowa – 2,25%.

Średni miesięczny **kurs euro** w NBP wyniósł w kwietniu br. 441,93 zł/100EUR i w skali miesiąca zmniejszył się o 4,4%, zaś w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku zwiększył się o 28,3%.

Średni miesięczny **kurs dolara amerykańskiego** w NBP wyniósł w kwietniu br. 334,80 zł/100USD i w skali miesiąca obniżył się o 5,5%, natomiast w skali roku wzrósł o 53,2%.

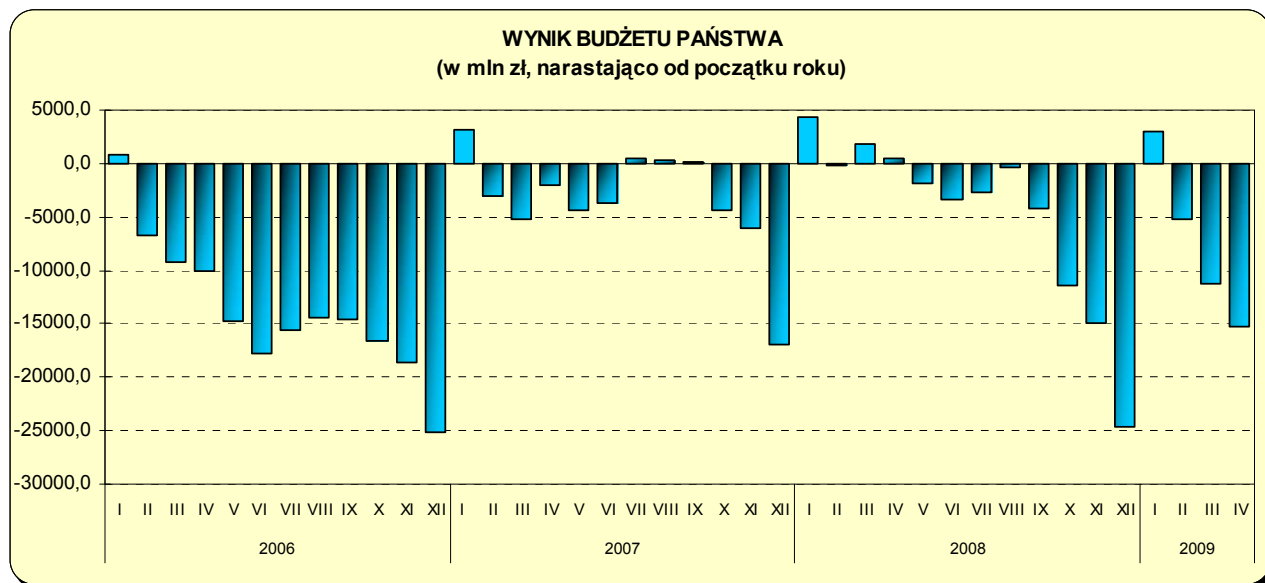
Budżet państwa

W okresie styczeń–kwiecień br. **dochody** budżetu państwa¹⁵ wyniosły 89294,8 mln zł, **wydatki** – 104630,1 mln zł, a **deficyt** – 15335,3 mln zł (co stanowiło odpowiednio 29,5%, 32,6%, 84,3% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2009 r.).

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2009 r.	I–IV 2009		
		wykonanie	realizacja	struktura
			ustawy budżetowej	
	w mln zł		w %	
Ogółem dochody	303034,8	89294,8	29,5	100,0
dochody podatkowe i niepodatkowe	269433,3	81288,1	30,2	91,0,
podatki pośrednie	178064,0	52193,1	29,3	58,4
w tym podatek akcyzowy	58110,0	18221,6	31,4	20,4
podatek dochodowy od osób prawnych	33120,0	10638,2	32,1	11,9
podatek dochodowy od osób fizycznych	40250,0	12312,2	30,6	13,8
dochody państwowych jednostek budżetowych	16764,1	5506,9	32,8	6,2
w tym wpływy z cła	2032,0	598,3	29,4	0,7
pozostałe dochody	1235,2	637,7	51,6	0,7
Środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi	33601,5	8006,7	23,8	9,0
Wspólna Polityka Rolna i Rybacka	12427,9	5323,5	42,8	6,0
fundusze strukturalne i inne	21173,6	2683,2	12,7	3,0
Ogółem wydatki	321221,1	104630,1	32,6	100,0
w tym:				
obsługa długu krajowego	26560,9	8739,2	32,9	8,4
obsługa zadłużenia zagranicznego	6180,0	4046,8	65,5	3,9
rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tyt. Środków własnych	12373,8	6341,8	51,3	6,1
dotacje dla:				
Funduszu Emerytalno-Rentowego	15874,4	5235,2	33,0	5,0
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	30958,3	10721,9	34,6	10,2
subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	45320,1	19115,0	42,2	18,3
Deficyt	-18186,3	-15335,3	84,3	x
Finansowanie deficytu				
Źródła krajowe	12611,9	14691,4	116,5	x
Źródła zagraniczne	5574,4	643,9	11,6	x

¹⁵ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń–kwiecień 2009 r.”

W okresie styczeń–kwiecień br. realizacja ustawy budżetowej w zakresie dochodów była o 2,6 pkt proc. niższa niż przed rokiem. Wpływy z podatków pośrednich wyniosły 52193,1 mln zł (o 2,3% mniej niż przed rokiem), w tym z podatku akcyzowego 18221,6 mln zł (o 9,6% więcej niż przed rokiem). Wpływy z tych podatków stanowiły odpowiednio 58,4% i 20,4% dochodów ogółem. Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych wyniosły 10638,2 mln zł (o 9,9% mniej niż przed rokiem), a z podatku dochodowego od osób fizycznych – 12312,2 mln zł (o 2,2% mniej niż przed rokiem). Ich udział w dochodach ogółem wyniósł odpowiednio 11,9% i 13,8%. Dochody budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi stanowiły w okresie styczeń–kwiecień br. 9,0% dochodów ogółem. Najwięcej środków napłynęło w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej – 6,0% dochodów ogółem.

Realizacja ustawy budżetowej w zakresie wydatków w okresie styczeń–kwiecień br. była o 3,5 pkt proc. wyższa niż przed rokiem. Wyплаты subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 19115,0 mln zł i stanowiły 42,2% kwoty tej subwencji założonej w ustawie. Udział subwencji w wydatkach ogółem wyniósł 18,3%. Wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego stanowiły 12,3% wydatków ogółem. W okresie styczeń–kwiecień br. dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 5235,2 mln zł, a dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – 10721,9 mln zł. Stanowiło to odpowiednio 5,0% i 10,2% wydatków ogółem.

Według danych izb skarbowych i celnych, zaległości z tytułu podatków wg stanu w dniu 31 grudnia 2008 r. kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym z lat ubiegłych	Struktura ogółem w %	Z zaległości ogółem			
				płatne w ratach i odroczone	wstrzymanie wykonania decyzji	w postępowaniu egzekucyjnym	pozostałe zaległości
	w mln zł			w mln zł			
Ogółem	19752,2	14215,0	100,0	334,1	714,8	12417,6	6285,7
Podatek dochodowy od osób prawnych	1204,9	873,7	6,1	20,2	63,8	666,2	454,7
Podatek dochodowy od osób fizycznych	3284,5	2313,6	16,6	91,0	168,6	2210,7	814,2
Podatek od towarów i usług (VAT)	10511,5	7558,4	53,2	203,2	146,6	6360,4	3801,3
Podatek akcyzowy	4687,8	3407,6	23,7	19,7	335,6	3153,7	1178,8
Podatek od gier	13,2	12,4	0,1	-	0,0	9,9	3,3
Podatki zniesione	50,3	49,3	0,3	0,0	0,2	16,7	33,4

W porównaniu ze stanem w dniu 31 grudnia 2007 r. łączne zaległości wzrosły o 1414,2 mln zł, tj. o 7,7% (w analogicznym okresie w 2007 r. wzrost o 2,3%). Zaległości z tytułu podatku akcyzowego wzrosły o 17,2% (przed rokiem wzrost o 11,2%), z tytułu podatku od towarów i usług – o 2,3% (przed rokiem wzrost o 5,0%). W łącznej kwocie zaległości, najwyższy udział miały zaległości z tytułu podatku od towarów i usług – 53,2% (przed rokiem 56,1%), podatku akcyzowego – 23,7% (przed rokiem 21,8%), a z podatku dochodowego od osób fizycznych – 16,6% (przed rokiem 15,6%).

Według danych Ministerstwa Finansów, wskaźnik realizacji podatków¹⁶ (tzw. ściągalskość) w końcu IV kw. 2008 r. wyniósł 97,8%, wobec 97,9% przed rokiem. Wskaźnik ten dla podatku od towarów i usług ukształtował się na poziomie 97,1%, podatku dochodowego od osób fizycznych – 98,5% i dochodowego od osób prawnych – 99,0% (wobec odpowiednio 96,9%, 98,9% i 99,2% na koniec IV kw. 2007 r.).

¹⁶ Jest to stosunek wielkości zrealizowanych wpływów bieżących pomniejszonych o nadpłaty podatku, do wielkości podatku należnego będącego sumą zrealizowanych wpływów bieżących pomniejszonych o nadpłaty podatku, wielkości bieżących zaległości, kwoty umorzonych zobowiązań podatkowych oraz zobowiązań, których poboru zaniechano.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–III 2009			I–III 2008	
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej w %	I–III 2008=100	struktura w %	
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	13589,4	24,5	124,0	100,0	100,0
w tym:					
transport i łączność.....	438,4	20,7	115,4	3,2	3,5
nauka	204,7	16,7	101,2	1,5	1,8
oświata i wychowanie.....	275,5	22,7	112,0	2,0	2,2
szkolnictwo wyższe	5,9	22,8	155,3	0,0	0,0
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	43,1	20,8	126,8	0,3	0,3
ochrona zdrowia	536,7	23,1	112,0	3,9	4,4
pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	23,5	27,0	138,2	0,2	0,2
administracja publiczna	2317,3	26,6	116,4	17,1	18,2
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa.....	420,4	24,3	104,4	3,1	3,7
wymiar sprawiedliwości	2198,5	25,1	110,6	16,2	18,1
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.....	402,4	23,8	17,6	3,0	20,8
obrona narodowa	3208,1	26,1	160,0	23,6	18,3

W okresie styczeń–marzec 2009 r. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 24,0% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków wyniósł 17,7% (wobec 17,4% w analogicznym okresie 2008 r.).

Według danych Ministerstwa Finansów stan zobowiązań państwowych jednostek budżetowych¹⁷ na dzień 31.03.2009 r. wyniósł łącznie 4412,7 mln zł (tj. o 30,7% więcej niż przed rokiem). Zobowiązania wymagalne w ramach tej kwoty były niewielkie, wyniosły 94,2 mln zł i prawie w całości powstały w czterech działach: „transport i łączność” (78,2 mln zł), „bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa” (5,2 mln zł), „obrona narodowa” (3,9 mln zł) oraz „wymiar sprawiedliwości” (1,7 mln zł). Na koniec marca br. zobowiązania wymagalne w jedenastu działach były bardzo niskie, najwyższy poziom (1,5 mln zł) wystąpił w dziale „działalność usługowa”. W pozostałych piętnastu działach zobowiązania te w ogóle nie wystąpiły.

¹⁷ Bez zobowiązań dotyczących długu publicznego.

Edukacja i wychowanie w Polsce w roku szkolnym 2008/2009

W roku szkolnym 2008/2009 funkcjonuje ok. 17 tys. placówek wychowania przedszkolnego, w tym 8 tys. przedszkoli i 9 tys. oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego liczba placówek ogółem wzrosła o 2,2%, w tym zwiększyła się liczba przedszkoli (o 2,5%), przy jednoczesnym spadku liczby oddziałów przedszkolnych (o 0,3%). W miastach znajduje się 72,9% przedszkoli ogółem, natomiast oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych dominują na wsi (71,3%). Wychowaniem przedszkolnym objęto 919,1 tys. dzieci, tj. o 5,4% więcej niż w roku poprzednim.

Liczba szkół podstawowych w roku szkolnym 2008/2009 wynosi 14,1 tys. i jest o 1,8% mniejsza w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym. W szkołach tych uczy się 2,3 mln dzieci (o 3,4% mniej niż przed rokiem), z czego 48,5% stanowią dziewczęta.

Pomimo spadku liczby uczniów w gimnazjach w stosunku do poprzedniego roku szkolnego (o blisko 4,9%), liczba szkół wzrosła o 1,0%. Spośród 1,39 mln uczniów gimnazjów 48,1% stanowią dziewczęta.

Mniejsza była liczba absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów. W roku szkolnym 2007/2008 odnotowano 427,8 tys. absolwentów szkół podstawowych (o 8,4% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym) oraz 480,2 tys. absolwentów gimnazjów (odpowiednio o 6,7% mniej).

Obserwowane zmiany w liczbie uczniów i absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów są efektem przebiegu procesów demograficznych.

W roku szkolnym 2008/2009 działa 11,5 tys. szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszcza 1843,9 tys. uczniów. Największą popularnością cieszą się licea ogólnokształcące, w których uczy się 48,2% uczniów wszystkich szkół ponadgimnazjalnych.

W omawianym okresie funkcjonuje 1887 zasadniczych szkół zawodowych (o 1,0% więcej niż w roku poprzednim), a uczy się 244,4 tys. uczniów (o 1,3% więcej). W ogólnej liczbie uczniów zasadniczych szkół zawodowych kobiety stanowią 29,3%.

W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zanotowano spadek liczby techników (o 4,8%) przy jednoczesnym wzroście liczby uczniów (o 0,3%). W roku szkolnym 2008/2009 do 3259 szkół tego typu uczęszcza 609,8 tys. uczniów, z czego 37,8% stanowią kobiety.

Znaczny spadek liczby szkół w porównaniu z rokiem 2007/2008 (o 19,8%) odnotowano w przypadku liceów profilowanych. Jest to typ szkoły cieszący się najmniejszą i stale malejącą popularnością wśród młodzieży. W roku szkolnym 2008/2009 funkcjonuje 1027 szkół tego typu, do których uczęszcza 815,1 tys. uczniów, tj. o 32,1% mniej niż przed rokiem. Udział kobiet w ogólnej liczbie uczniów liceów profilowanych wynosi 60,5% i (poza szkołami artystycznymi) stanowi najwyższy odnotowany odsetek kobiet w strukturze uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Liczba liceów ogólnokształcących wzrosła (o 3,1%) w stosunku do poprzedniego roku szkolnego, przy jednoczesnym spadku liczby uczniów (o 0,1%). W roku szkolnym 2008/2009 funkcjonuje 4900 szkół, do których uczęszcza 889,1 tys. uczniów, z czego 56,6% stanowią dziewczęta. Liczba absolwentów w roku szkolnym 2007/2008 zmniejszyła się o 1,2% w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniosła 275,4 tys.

Liczba szkół policealnych wzrosła o 1,0% w stosunku do roku szkolnego 2007/2008 i wynosi 3369. Liczba uczniów zwiększyła się do 344,1 tys. (o 14,1%), z czego 43,1% stanowią kobiety. Liczba absolwentów w roku szkolnym 2007/2008 zmniejszyła się o 4,6% w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniosła 84,7 tys.

W trzecim roku z kolei odnotowano niewielki spadek liczby studentów (do 1,9 mln w roku akademickim 2008/2009, tj. o 0,5% mniej niż przed rokiem). W ogólnej liczbie studentów kobiety stanowią 57,0%. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym wzrosła liczba studentów cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach (o 11,9%). Cudzoziemcy stanowią 0,8% wszystkich studiujących w Polsce.

Uczelnie niepubliczne stanowią 71,3% wszystkich szkół wyższych. Wśród studentów przeważają jednak studenci uczelni publicznych, których jest 1,3 mln (65,8% ogółu studentów).

Liczba absolwentów w roku akademickim 2007/2008 wzrosła o blisko 10,8 tys. (tj. o 2,6%) w stosunku do roku akademickiego 2006/2007 i wyniosła 420,9 tys.

Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej kraju

Wyszczególnienie a – 2008, b – 2009	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Bezrobotni zarejestrowani (w tys.) a	1813,4	1778,5	1702,2	1605,7	1525,6	1455,3	1422,9	1404,4	1376,6	1352,3	1398,5	1473,8
..... b	1634,4	1718,8	1758,8	1719,9								
Stopa bezrobocia ¹ (w %) a	11,5	11,3	10,9	10,3	9,8	9,4	9,2	9,1	8,9	8,8	9,1	9,5
..... b	10,5	10,9	11,2	11,0								
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w tys. osób a	5339	5363	5376	5382	5383	5383	5392	5391	5395	5397	5386	5353
..... b	5374	5352	5325	5309								
Produkcja sprzedana przemysłu ² :												
poprzedni miesiąc=100 a	104,4	101,5	100,7	104,1	90,9	105,2	97,3	91,2	116,6	101,9	86,9	96,9
..... b	93,7	102,4	115,6	92,9								
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	110,5	114,7	100,7	114,4	101,4	106,5	104,8	95,6	105,5	98,0	89,4	94,4
..... b	84,7	85,4	98,1	87,6								
Produkcja budowlano-montażowa ²												
poprzedni miesiąc=100 a	36,0	123,6	115,8	112,8	107,9	115,9	95,8	98,9	111,4	110,8	79,9	150,1
..... b	37,9	117,2	115,1	112,0								
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	108,6	121,3	116,8	120,9	115,9	119,4	113,4	102,9	109,6	105,6	100,4	102,0
..... b	107,4	101,9	101,2	100,5								
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) a	14640	25617	35415	49132	58856	69283	83913	95097	107484	123276	135312	165189
..... b	19541	29880	41819	53576								
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:												
poprzedni miesiąc=100 a	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
..... b	100,5	100,9	100,7	100,7								
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
..... b	102,8	103,3	103,6	104,0								
grudzień poprzedniego roku=100 a	100,7	101,1	101,5	101,8	102,6	102,9	102,8	102,4	102,8	103,2	103,4	103,3
..... b	100,5	101,3	102,0	102,7								
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:												
poprzedni miesiąc=100 a	101,3	100,5	100,2	99,8	100,8	100,3	99,8	100,1	100,4	100,0	99,8	99,6
..... b	102,3	102,6	100,0	99,4								
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	102,5	102,8	102,5	101,9	102,4	102,2	101,7	101,4	102,0	102,4	102,2	102,7
..... b	103,6	105,7	105,5	105,1								
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej												
poprzedni miesiąc=100 a	100,3	100,4	100,4	100,5	100,3	100,3	100,3	100,2	100,1	100,1	100,0	99,9
..... b	99,9	99,8	99,9	99,9								
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	107,4	107,0	106,5	106,0	105,2	104,7	104,3	104,0	103,7	103,4	103,2	102,9
..... b	102,4	101,8	101,3	100,8								

¹ Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. ² Wskaźniki dynamiki obliczono przy wykorzystaniu cen stałych 2005 r.

(dok.)

Wyszczególnienie a – 2008, b – 2009		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ (w zł)	a	2975,54	3040,46	3152,96	3144,87	3076,14	3222,47	3234,96	3172,54	3176,84	3247,77	3326,94	3428,01
	b	3215,75	3195,56	3332,65	3294,76								
poprzedni miesiąc=100	a	91,7	102,2	103,7	99,7	97,8	104,8	100,4	98,1	100,1	102,2	102,4	103,0
	b	93,8	99,4	104,3	98,9								
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	111,7	113,2	110,5	112,9	110,8	112,3	111,8	109,9	111,2	110,1	107,6	105,6
	b	108,1	105,1	105,7	104,8								
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw przeciętna miesięczna 2005=100	a	112,1	114,1	117,9	117,2	113,7	118,8	119,3	117,5	117,3	119,4	122,0	125,8
	b	117,5	115,9	120,1	117,9								
Wskaźnik rentowności obrotu brutto ² – od początku roku (w %)	a	.	.	5,9	.	.	6,0	.	.	5,7	.	.	4,2
	b			3,0	.								
Wskaźnik rentowności obrotu netto ³ – od początku roku (w %)	a	.	.	4,6	.	.	4,9	.	.	4,5	.	.	3,3
	b			2,2	.								
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł)	a	4407,3	-136,6	1802,9	554,3	-1876,9	-3380,7	-2744,7	-317,4	-4224,6	-11485,3	-14972,8	-24590,5
	b	2918,0	-5250,9	-11219,8	-15335,3								
Średnie kursy walut w zł – NBP:													
100 dolarów USA	a	245,37	243,05	228,16	218,52	219,04	216,94	206,74	219,26	234,97	269,80	292,09	297,15
	b	317,17	363,14	354,12	334,80								
100 euro	a	360,80	358,25	353,74	344,44	340,69	337,60	326,00	328,84	337,12	358,55	372,07	401,77
	b	421,81	464,42	462,37	441,93								
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł													
eksport	a	33458,3	35209,8	34093,1	37305,5	32507,8	33997,3	33573,4	29831,8	36303,9	36816,3	31235,2	25020,9
	b	29407,6	33533,9	36430,2	.								
import	a	38909,5	41068,7	41731,8	43872,2	39472,3	41912,2	41231,6	36833,9	43281,7	44645,5	39285,1	33588,3
	b	33036,1	35682,6	38869,3	.								
saldo	a	-5451,2	-5858,9	-7638,7	-6566,7	-6964,5	-7914,9	-7658,2	-7002,1	-6977,8	-7829,2	-8049,9	-8567,4
	b	-3628,5	-2148,7	-2439,1	.								

¹ Łącznie z obligatoryjną składką na ubezpieczenia społeczne. ² Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. ³ Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. ⁴ Dane tymczasowe.

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2008	Grudzień roku poprzedniego=100					
IV	101,8	113,6	100,5	105,8	107,1	101,6
2009						99,5
IV	104,3	114,1	102,4	111,9	104,5	
2008	Miesiąc poprzedni=100					
I	101,3	109,4	100,6	102,3	104,0	100,3
II	100,5	102,0	100,2	102,3	100,7	100,4
III	100,2	101,2	100,1	100,1	100,9	100,4
IV	99,8	100,6	99,6	101,0	101,4	100,5
V	100,8	99,0	100,6	103,3	101,8	100,3
VI	100,3	100,3	100,4	100,1	99,6	100,3
VII	99,8	102,9	99,5	100,2	99,4	100,3
VIII	100,1	100,4	100,1	100,2	99,2	100,2
IX	100,4	99,9	100,5	100,5	99,2	100,1
X	100,0	98,0	100,1	100,0	98,9	100,1
XI	99,8	98,0	99,5	102,7	99,8	100,0
XII	99,6	99,2	99,6	100,1	100,2	99,9
2009						
I	102,3	105,9	100,7	109,8	102,1	99,9
II	102,6	103,4	102,6	102,1	101,1	99,8
III	100,0	102,4	99,9	99,6	100,3	99,9
IV	99,4	101,8	99,1	100,2	100,8	99,9
2008	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
I	102,5	112,2	101,7	102,9	109,0	107,4
II	102,8	114,4	101,6	105,2	109,2	107,0
III	102,5	113,9	101,3	105,2	108,3	106,5
IV	101,9	109,6	100,7	106,2	109,2	106,0
V	102,4	108,9	100,9	109,6	111,5	105,2
VI	102,2	109,0	100,7	109,6	111,1	104,7
VII	101,7	110,1	100,1	109,7	109,0	104,3
VIII	101,4	111,4	99,7	109,9	107,1	104,0
IX	102,0	111,7	100,3	110,4	106,2	103,7
X	102,4	108,2	101,0	110,4	105,1	103,4
XI	102,2	110,1	100,4	113,3	104,7	103,2
XII	102,7	110,9	100,9	113,4	105,1	102,9
2009						
I	103,6	107,4	101,0	121,6	103,1	102,4
II	105,7	108,9	103,4	121,4	103,5	101,8
III	105,5	110,1	103,2	120,9	102,9	101,3
IV	105,1	111,4	102,6	120,0	102,4	100,8
I-IV	105,0	109,5	102,6	121,0	103,0	101,6
2008						
I-IV	102,5	112,5	101,3	104,9	108,9	106,7

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszkanie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja	restauracje i hotele
2008	Grudzień roku poprzedniego=100										
IV	101,8	102,4	100,9	96,1	104,2	101,5	100,0	100,3	100,4	101,0	102,4
2009											
IV	102,7	105,2	103,0	95,0	103,8	101,6	102,7	100,0	101,4	100,8	101,6
2008	Miesiąc poprzedni=100										
I	100,7	101,1	100,3	96,8	101,8	100,4	99,1	100,5	100,9	100,6	100,6
II	100,4	100,2	100,2	98,4	101,7	100,4	99,8	99,8	99,7	100,2	100,6
III	100,4	100,4	100,2	101,0	100,3	100,4	100,8	100,0	99,9	100,1	100,6
IV	100,4	100,7	100,2	99,9	100,2	100,3	100,2	100,0	100,0	100,1	100,6
V	100,8	101,2	100,4	99,9	101,3	100,4	100,9	100,0	100,2	100,0	100,6
VI	100,2	99,4	100,7	99,7	100,3	100,3	102,0	100,4	101,0	100,1	100,7
VII	100,0	98,9	101,1	98,3	100,4	100,2	100,5	100,1	100,8	100,1	100,6
VIII	99,6	98,4	101,8	98,2	100,3	100,1	99,2	99,7	99,5	100,4	100,4
IX	100,3	100,6	101,2	101,4	100,6	100,2	98,5	100,0	99,6	101,4	100,5
X	100,4	100,8	100,7	100,3	100,9	100,1	99,0	100,0	99,7	101,1	100,4
XI	100,2	100,7	100,7	99,9	100,8	100,1	97,3	99,9	99,9	100,1	100,2
XII	99,9	100,8	100,4	99,4	100,1	100,2	95,7	99,9	100,4	100,1	100,3
2009											
I	100,5	101,1	100,5	96,5	101,8	100,6	97,5	100,0	100,2	100,4	100,4
II	100,9	100,6	100,7	98,2	101,6	100,5	103,2	100,0	100,5	100,1	100,4
III	100,7	101,9	101,0	100,3	100,1	100,2	100,6	100,0	100,5	100,2	100,4
IV	100,7	101,6	100,8	99,9	100,2	100,3	101,4	100,0	100,4	100,1	100,4
2008	Analogiczny okres roku poprzedniego=100										
I	104,0	107,8	105,4	91,9	104,7	103,2	108,3	98,4	98,2	103,0	104,9
II	104,2	107,3	105,6	92,0	106,4	103,4	107,0	98,3	97,9	103,1	105,2
III	104,1	107,0	105,7	93,6	106,5	103,1	105,5	98,3	97,8	103,2	105,5
IV	104,0	106,8	105,9	93,6	106,4	103,2	103,8	98,3	98,0	103,2	105,8
V	104,4	107,0	106,0	93,5	107,5	103,4	104,1	98,3	98,2	103,2	106,0
VI	104,6	107,6	105,8	93,4	107,5	103,6	104,7	98,7	99,1	103,2	106,3
VII	104,8	107,8	105,6	92,9	107,8	103,6	105,0	98,8	99,4	103,1	106,6
VIII	104,8	106,9	106,4	92,4	108,0	103,5	104,3	100,7	101,4	103,5	106,8
IX	104,5	105,1	107,1	93,8	108,4	103,5	102,6	100,7	101,4	104,2	106,7
X	104,2	104,0	107,5	93,8	108,8	103,4	101,6	100,7	101,6	104,2	106,7
XI	103,7	102,9	108,1	93,6	109,4	103,5	97,6	100,7	101,7	104,1	106,3
XII	103,3	103,2	108,2	93,2	109,3	103,0	93,2	100,2	101,6	104,2	106,4
2009											
I	102,8	103,1	107,8	92,8	109,1	103,2	91,2	99,8	100,2	104,0	106,1
II	103,3	103,4	108,3	92,7	109,0	103,3	94,3	100,0	101,2	104,0	105,9
III	103,6	104,8	109,2	92,1	108,7	103,1	94,1	100,0	101,8	104,1	105,7
IV	104,0	105,6	109,8	92,1	108,7	103,1	95,3	100,0	102,2	104,0	105,5
I-IV	103,4	104,2	108,8	92,4	108,9	103,2	93,8	99,9	101,4	104,0	105,8
2008											
I-IV	104,1	107,2	105,6	92,8	106,0	103,2	106,1	98,3	98,0	103,1	105,3

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne dla Unii Europejskiej

Wyszczególnienie	PKB ^a			Handel zagraniczny				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^b			Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych			Produkcja przemysłowa ^c			Nowe zamówienia w przemyśle				
				eksp ort	impo rt	saldo															
	200 8	2008		I-II 2009				I-II 2008	III 200 8	2009		IV 2008	2009		III 2008	2009		III 2008	2009		
		III kw. ^b	IV kw. ^b							II	III		III	IV		II	III		II	III	
	zmiana w % w ujęciu rocznym				w mld euro				w %			zmiana w % w ujęciu rocznym									
UE-27.....	0,9	0,7	-1,4	6,7	8,1	8,3	3,6	1,4	1,2	1,4	-18,1	-18,9	-3,9	-33,2	.		
Strefa euro																					
- 16.....	0,8	0,6	-1,4	7,2	8,7	8,9	3,3	0,6	0,6	1,5	-19,1	-20,2	-5,1	-34,2	.		
Austria.....	1,8	1,6	0,4	-25	-20	-0,8	0,3	3,8	4,5	4,5	3,4	0,6	0,5	3,5	-14,6	.	-6,1	-34,3	.		
Belgia.....	1,1	1,1	-1,0	-22	-20	0,4	2,0	6,8	7,2	7,3	4,1	0,6	0,7	-4,6	-19,0	.	-11,0	-31,7	.		
Bułgaria.....	6,0	.	.	-27	-32	-0,8	-1,4	6,1	5,6	5,9	13,4	4,0	3,8	2,3	-17,4	-19,7	15,8	-39,0	-42,7		
Cypr.....	3,7	3,4	2,8	-21	-21	-0,7	-0,9	3,7	4,6	4,9	4,3	0,9	0,6	2,1	-5,1		
Dania.....	-1,1	-1,5	-3,6	-19	-13	-0,2	0,7	3,0	5,1	5,7	3,4	1,6	1,1	1,1	-12,4	-14,8	3,2	-39,1	14,2		
Estonia.....	3,6	-4,4	-9,5	-27	-36	-0,2	-0,4	4,0	10,0	11,1	11,6	2,5	0,9	-3,2	-30,6	-29,8	5,6	-35,2	-30,2		
Finlandia.....	0,9	1,0	-1,8	-37	-34	0,0	0,6	6,3	7,1	7,4	3,3	2,0	2,1	3,0	-21,6	-16,7	.	.	.		
Francja.....	0,4	0,1	-1,7	-24	-20	10,6	-9,9	7,6	8,6	8,8	3,4	0,4	0,1	0,3	-16,8	-15,9	-6,2	-24,0	-20,1		
Grecja.....	2,9	2,7	2,4	-18	-21	-4,6	-5,9	7,8	.	.	4,4	1,5	1,1	-4,4	-4,8	-5,8	-12,3	-31,9	-27,6		
Hiszpania.....	1,2	0,9	-0,7	-24	-30	10,3	-17,2	9,5	16,5	17,4	4,2	-0,1	-0,2	-3,7	-22,5	-24,7	-1,1	-36,9	-34,4		
Irlandia.....	2,3	0,3	-7,4	-5	-24	5,6	3,8	5,2	10,0	10,6	3,3	-0,7	-0,7	6,5	.	.	2,5	.	.		
Litwa.....	3,0	2,0	-1,3	-22	-41	-0,1	-1,0	4,3	13,6	15,5	11,9	7,4	5,9	12,4	-12,4	-19,9	9,9	-30,9	-34,2		
Luksemburg.....	0,9	-0,7	-5,4	-18	-15	-0,6	-0,6	4,4	5,9	6,1	4,3	-0,3	-0,3	-2,6	-20,5	-29,6	-14,2	-45,4	.		
Łotwa.....	4,6	-5,6	-10,4	-27	-37	-0,4	-0,8	6,1	14,6	16,1	17,4	7,9	5,9	0,0	-23,5	-23,5	13,9	-34,3	-15,0		
Malta.....	2,7	2,5	1,4	-35	-18	-0,2	-0,2	5,8	6,5	6,7	4,1	3,9	4,0		
Niderlandy.....	2,1	1,8	-0,8	-22	-23	6,3	7,1	2,8	2,8	2,9	1,7	1,8	1,8	8,5	-10,5	-10,3	-9,6	-38,8	-26,3		
Niemcy.....	1,3	0,8	-1,8	-24	-16	15,8	33,9	7,4	7,4	7,6	2,6	0,4	0,8	4,3	-21,3	-21,7	-5,4	-39,2	-28,3		
Polska.....	4,9	5,1	3,2	-26	-30	-1,3	-3,1	7,4	7,5	7,7	4,3	4,0	4,3	9,7	-12,4	-9,8	-2,5	-17,0	-14,1		
Portugalia.....	0,0	0,4	-1,8	-30	-30	-2,5	-3,6	7,6	8,4	8,5	2,5	-0,6	-0,6	-9,6	-15,6	-7,9	-1,4	-35,4	0,3		
Republika Czeska.....	3,2	2,9	0,7	-29	-28	0,6	1,1	4,4	5,2	5,5	6,7	1,7	1,3	-2,2	-20,3	-19,0	-0,3	-24,7	-16,5		
Rumunia.....	7,1	.	.	-26	-36	-1,4	-3,0	5,8	.	.	8,7	6,7	6,5	6,3	-13,9	-12,5	7,4	-15,4	-15,6		
Słowacja.....	6,4	7,3	2,4	-25	-24	-0,2	-0,1	9,9	10,0	10,5	3,7	1,8	1,4	6,7	-25,6	-18,0	12,5	-38,3	-29,1		
Słowenia.....	3,5	3,7	-0,9	-24	-28	0,0	-0,2	4,5	4,6	5,0	6,2	1,6	1,1	1,7	-22,4	-18,5	-8,0	-29,5	-43,4		
Szwecja.....	0,2	-0,5	-4,4	-34	-32	1,5	2,7	5,8	7,6	8,0	3,2	1,9	1,8	-1,4	-19,5	-20,0	-11,1	-33,8	-21,0		
Węgry.....	0,5	0,1	-1,7	-30	-31	0,1	0,1	7,6	8,8	9,2	6,8	2,8	3,2	5,8	-25,2	-19,6	-3,8	-35,0	-15,2		
Wielka Brytania.....	0,7	0,4	-2,0	-26	-26	16,0	-21,6	5,2	6,9	.	3,0	2,9	.	-1,1	-13,3	-14,9	8,5	-30,1	-27,1		
Włochy.....	1,0	-1,3	-3,0	-26	-24	-4,5	-4,6	6,6	.	.	3,6	1,1	1,2	-0,5	-21,2	-23,8	-4,5	-32,7	-26,9		

^a Według PKD 2004/ NACE Rev. 1.1. ^b Dane wyrównane sezonowo. ^c Dane wyrównane dniami roboczymi.

Źródło: Eurostat – stan na 25.05.2009 r., GUS